

EASO

Практичен водич за регистрирање Поднесување барања за меѓународна заштита

*Серија практични
водичи на EASO*

Ноември 2021 година

Personal Information

03. Name in Full:

04. Father's Name:

05. Candidate CNIC #

EASO

Практичен водич за регистрање Поднесување барања за меѓународна заштита

Серија практични водичи на EASO

Ноември 2021 година

Ракописот е завршен во ноември 2021 година

Ниту Европската канцеларија за поддршка на азил (EASO) ниту кое било лице кое дејствува во име на EASO не сноси одговорност за можната употреба на следните информации.

Луксембург: Канцеларија за публикации на Европската Унија, 2021 година

PDF

ISBN 978-92-9400-323-2

doi:10.2847/226270

BZ-04-19-325-MK-N

© Европска канцеларија за поддршка на азил, 2021

Илустрација на насловна страница, Сергеј Марков (Сергей Марков), © iStock, 2018

Репродукцијата е дозволена под услов да се наведе изворот. За каква било употреба или репродукција на фотографии или друг материјал што не спаѓа под авторското право на EASO, мора да се бара дозвола директно од носителите на авторското право.

За водичот

Зошто е изработен овој практичен водич? Мисијата на Европската канцеларија за поддршка на азил (EASO), меѓу другото, е да ги поддржи земјите членки на ЕУ и поврзаните земји (ЕУ+ земји ⁽¹⁾) преку обезбедување обука, подобрување на стандардите за квалитет и прибирање информации за земјата на потекло на усогласен начин низ другите земји. Согласно со нејзината севкупна цел за поддршка на ЕУ+ земјите при постигнување заеднички стандарди и висококвалитетни процеси во рамки на Заедничкиот европски систем за азил (ЗЕКА), EASO развива практични алатки и упатства за користење низ земјите.

Фокус на *Практичниот водич за регистрирање на EASO: Поднесување на барања за меѓународна заштита* е воедно и изработката и поднесувањето на барањата, со цел да се претстави сеопфатен преглед на добрите практики. За целите на овој практичен водич, под постапка на регистрирање се подразбира **целосен процес при барање за добивање на меѓународна заштита – што ги опфаќа воедно и изработката и поднесувањето на барањата**, како што е предвидено со директивата за преформулирање на постапките за азил.

Како е изработен овој практичен водич? Овој водич е изработен од страна на експертите од ЕУ+ земјите, со значаен придонес од страна на Европската Комисија, Високиот комесаријат за бегалци на Обединетите Нации (УНХЦР) и Европската мрежа против бездржавјанство ⁽²⁾. EASO ја олесни и ја координираше изработката на водичот. Пред одобрувањето на водичот, беше извршена консултација со сите ЕУ+ земји преку Мрежата за процеси за азил на EASO.

Кој треба да го користи овој водич? Овој практичен водич е првенствено наменет за употреба од страна на персоналот на надлежните државни органи кои се одговорни за регистрирањето (вклучително и за изработката, и за поднесувањето) на барањата за меѓународна заштита. Покрај тоа што обезбедува структурирани насоки, овој практичен водич може да се користи и како алатка за оценување и обука од страна на супервизорите (надзорниците), лидерите на тимови и менаџерите.

Како се поврзува овој практичен водич со другите алатки на EASO? Како и сите алатки на EASO, така и *Практичниот водич за регистрирање на EASO: Поднесување барања за меѓународна заштита* се заснова на стандардите на Заедничкиот европски систем за азил (ЗЕКА). Треба да се користи заедно со други достапни практични алатки. Особено, за одговорните лица задолжени за прв контакт, изданието [Практични алатки за службени лица задолжени за прв контакт: Пристап до постапката за азил](#) е заеднички изработено од EASO и Фронтекс. Повеќе значајни насоки се опфатени во [Водич за постапка за азил на EASO: Оперативни стандарди и показатели](#), [Практичен водич на EASO: Лично сослушување](#), [Практичен водич за проценка на возраст на EASO](#), [EASO Практичен водич за имплементација на Регулацијата Регулацијата Даблин III: Лично сослушување](#) и [Алатка за идентификација на лица со посебни потреби](#) (ИЛПП) [на EASO](#). Сите практични алатки на EASO се јавно достапни онлајн на веб-сајтот [на EASO](#).

Одрекување од одговорност

Овој водич е подготвен без да биде во спротивност на начелото дека само Судот на правдата на Европската Унија може да даде авторитетно толкување на правото на ЕУ.

⁽¹⁾ ЕУ+ земји се 27 земји членки на ЕУ, заедно со Исланд, Лихтенштајн, Норвешка и Швајцарија.

⁽²⁾ Имајте предвид дека одобрените водич не секогаш ги одразува ставовите на УНХЦР или на Европската мрежа против бездржавјанство.

Содржина

Список на кратенки.....	8
Вовед	9
I. Три фази на пристап до постапката за азил	10
A. Изработка.....	10
B. Регистрација	12
C. Поднесување.....	12
II. Средина за регистрација	15
A. Објекти и канцеларии.....	15
B. Безбедност.....	15
C. Доверливост	17
III. Информирање.....	19
A. Зошто треба да им се дадат информации на барателите?	19
B. Кога треба да им се дадат информации на барателите?	19
C. Какви информации треба да им се дадат на барателите?	20
D. Како треба да се обезбедат информациите?	24
E. Кој ги обезбедува информациите?	25
F. Одговарање на прашања на барателите	25
IV. Прибирање на податоци за регистрација	27
A. Улога на службеникот за регистрација.....	27
B. Цел на прибирањето податоци.....	28
C. Сослушување за регистрација.....	28
D. Биометриски податоци	32
E. Регистрирање на лични детали.....	33
F. Бездржавјанство	40
G. Управување со досие.....	44
V. Идентификација и упатување.....	47
A. Потенцијални Даблински случаи.....	47
B. Ранливи баратели	50
C. Деца без придружба.....	57
VI. Документ со кој се потврдува статусот на барател за меѓународна заштита.....	66
A. Детали за документот	66
B. Валидност на документот	67
C. Обезбедување информации за документот	68
VII. Регистрација на последователни барања.....	69

VIII. Проверка на податоци.....	72
A. Европска дактилоскопска база на податоци за азил.....	72
B. Визен информативен систем.....	73
C. Проверка на документи	76
D. Полициска евиденција	77
E. Потврдување на семејни врски.....	77
F. Социјални медиуми.....	78
G. Јазична анализа и индикација	79
IX. Важност на податоците за регистрација за фазата на испитување	81
A. Организација и планирање.....	81
B. Спроведување случаи	81
C. Идентификување на потребите за ресурси.....	82
Анекси	84
Анекс 1: Полиња за регистрација	84
Анекс 2: Контролен список на обезбедување информации	94
Правни референци	96

Список на кратенки

ДПА (APD)	Директива за постапки за азил
ЗЕСА (CEAS)	Заеднички европски систем за азил
EASO	Европска канцеларија за поддршка на азил
Евродак	Европска дактилоскопска база на податоци за азил
ИЛПП (IPSN)	Идентификација на лица со посебни потреби
ДК (QD)	Директива за квалификации
ДУП (RCD)	Директива за условите за прифат
УНХЦР (UNHCR)	Високиот комесаријат за бегалци при Обединетите Нации
ВИС (VIS)	Визен информативен систем

Вовед

Регистрацијата на барања за меѓународна заштита е првиот чекор во постапката за азил. Тоа е клучна фаза во постапката од многу аспекти. Прво и најважно, регистрирањето обезбедува заштита од *враќање* за поединци кои сакаат да поднесат барање за меѓународна заштита. Исто така, ги поставува основите за проверка на барањето и гарантира дека барањата се соодветно поставени во правилната постапка за разгледување. Веродостојно прибирање на податоци е можно само доколку барателите ја добијат потребната поддршка. Преку идентификацијата на барателите со потенцијални ранливости, регистрирањето исто така обезбедува барателите да ја добијат потребната помош што е можно поскоро за да им се овозможи целосно учество во постапката за азил.

Зборот „регистрирање“ во контекст на постапките за азил често се користи на два начина: регистрирање на изработката на барањето за меѓународна заштита и регистрирање на неговото поднесување. Овој практичен водич ги опфаќа и двата чекори, кои во многу ЕУ+ земји се споени во еден процедурален чекор. Водичот има за цел да им помогне на службениците за регистрирање да се уверат дека нивната секојдневна работа за регистрација на барања за меѓународна заштита е во согласност со заедничките европски стандарди за регистрирање.

По утврдувањето на правната рамка (Поглавје I [„Три фази на пристап до постапката за азил“](#)), овој практичен водич најпрво ги опишува главните карактеристики на средината за регистрирање што овозможува доверливо и веродостојно прибирање податоци (Поглавје II [„Средина за регистрација“](#)).

Самото регистрирање вклучува три основни активности: обезбедување информации кон барателот (Поглавје III [„Информирање“](#)), прибирање податоци за барателот (Поглавје IV [„Прибирање на податоци за регистрација“](#)) и на крајот, идентификување на потенцијално ранливите баратели и Даблински случаи и нивно упатување на соодветна постапка за разгледување (Поглавје V [„Идентификација и упатување“](#)). Тие ги претставуваат трите основни поглавја на овој практичен водич.

По прибирањето податоци и упатувањето на барателите за помош, на барателите им се обезбедува документ кој претставува доказ за нивниот статус на баратели на меѓународна заштита (Поглавје VI [„Документ со кој се потврдува статусот на барател за меѓународна заштита“](#)). Презентацијата на постапката за регистрирање е надополнета со посебен дел кој ги опишува посебните барања за регистрирање на последователните барања (Поглавје VII [„Регистрација на последователни барања“](#)).

Понатаму, во водичот се разгледуваат и другите методи кои можат да се користат при постапката на регистрирање за да се потврдат прибраните податоци (Поглавје VIII [„Проверка на податоци“](#)). Водичот завршува со информации за тоа како се користат податоците за регистрирање на почетокот на постапката за испитување (Поглавје IX [„Важност на податоците за регистрација за фазата на испитување“](#)).

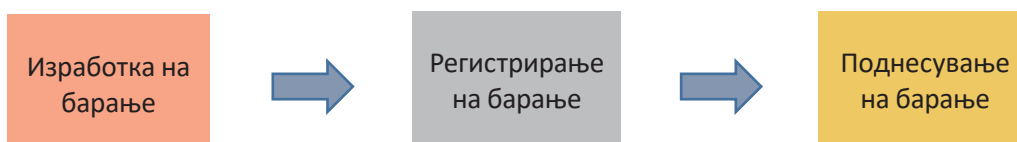
На крајот, анексите даваат два контролни списоци за проверка кои се едноставни за употреба од корисниците. Во првиот е даден преглед на полињата за регистрација кои редовно се бараат од барателот при регистрирање, додека вториот го содржи типот на информации што треба да му се достават на барателот, во согласност со Заедничкиот европски систем за азил (ЗЕСА).

I. Три фази на пристап до постапката за азил

Правото на ЕУ за азил воведува голем број на правни концепти кои се важни за процесот на регистрација. Конкретно, член 6 од Директивата за постапки за азил (ДПА) ⁽³⁾ се однесува на следните фази на пристап до постапките за азил: **изработка, регистрирање и поднесување** на барање за азил (слика 1).

Во зависност од државната поставеност, регистрирањето и поднесувањето на барањето може да се врши истовремено или одделно. Кога овие два чекори се спроведуваат одделно, основните биографски податоци вообичаено ќе се прибираат во фазата на регистрирање, што овозможува, како минимум, практична организација на првичниот прием. Дополнителни детални податоци ќе се прибираат за време на поднесувањето.

Слика 1. Фази на пристап до постапка за азил во согласност со член 6 од ДПА ⁽⁴⁾

A. Изработка

Чинот на изразување желба да се поднесе барање за меѓународна заштита до одреден орган подразбира изработка на барање (рецитал 27 и член 6(1) од ДПА). Секој кој изразил намера да поднесе барање за меѓународна заштита се смета за барател, со сите права и обврски поврзани со овој статус.

Ако барањето е поднесено до орган кој не е одговорен за регистрирање според државните закони, тој орган мора да го испрати досието до надлежниот орган со цел да се регистрира барањето, така што барателот ќе може да има корист од материјалните услови за прифат наведени во член 17 од Директивата за условите за прифат (ДУП) ⁽⁵⁾.

⁽³⁾ [Директива 2013/32/EU](#) на Европскиот парламент и на Советот од 26 јуни 2013 година за стандардни процедури за доделување и повлекување на меѓународна заштита (пречистен текст), OJ L 180, 29.6.2013, стр. 60–95.

⁽⁴⁾ EASO, *Прирачник за обучувачи за регистрирање на баратели за меѓународна заштита во Италија* (ограничен документ), Рим, 2020 година.

⁽⁵⁾ Видете ја пресудата на Судот на правдата на Европската Унија од 25 јуни 2020 година, [Министерство на обвинителство \[Шпанија\] v VL](#), C-36/20, ECLI:EU:C:2020:495. Резиме е достапно во [База на судска практика на EASO](#).

Кои права и обврски се активираат со изработката на барање за меѓународна заштита?

Од моментот кога ќе се изработи барањето, барателот има:

- дозвола да **остане на територијата** на земјата членка, вклучително и на границата или во транзитните зони, за времетраењето на постапката за азил (член 9 од ДУП) ⁽⁶⁾;
- обезбедени **информации** на јазик што барателот го разбира (член 12(1)(а) од ДПА);
- обезбеден пристап до **толкувач** за поднесување на нивниот предмет секогаш кога тоа е потребно (член 12(1)(б) од ДПА);
- дозвола да комуницира со Високиот комесаријат за бегалци при Обединетите Нации (**УНХЦР**) и/или која било друга организација што обезбедува **правно советување** (член 12(1)(в) од ДПА);
- проценка за потенцијалната потреба од **посебни процедурални гаранции и/или посебни потреби за прифат** (член 24(1) од ДПА и член 22(1) од ДУП ⁽⁷⁾);
- обезбедени **материјални услови за прифат** што овозможуваат соодветен животен стандард, гарантираат егзистенција и го штитат физичкото и психичкото здравје (член 17 од ДУП) ⁽⁸⁾;
- сигурност дека горенаведениот **животен стандард** ќе биде задоволен во конкретната состојба на ранливите лица и лицата во притвор (членови 17 и 21 од ДУП);
- предвидени, во случај на притвор, **законски гаранции**, вклучувајќи специфични гаранции за ранливите лица и барателите со посебни потреби за прифат (членови 8, 9, 10 и 11 од ДУП);
- во случај на притвор, даден ефективен пристап до организации и лица кои даваат совети и советувања (член 8 од ДПА);
- обезбедена неопходна **здравствена грижа**, која вклучува, како минимум, итна помош и неопходно лекување на болести и сериозни психички нарушувања; покрај тоа, на барателите со посебни потреби за прифат им се обезбедува потребната медицинска или друга помош, вклучително и соодветна грижа за психичкото здравје, онаму каде што е потребно (член 19 од ДУП);
- помош, во случаи на деца без придружба, со **лоцирање на семејството** што е можно поскоро по изработката на барањето, притоа заштитиувајќи ги најдобрите интереси на детето (член 24 од ДУП);
- уверување дека принципот на **семејно единство** се почитува, кога се обезбедува домување (член 12 од ДУП);
- обезбедена **можност за обжалување** на одлуки во врска со доделување, повлекување или намалување на условите за прифат или одлуки за слобода на движење и престој (член 26 од ДУП);
- се очекува да **соработува** со властите (член 13(1) од ДПА).

⁽⁶⁾ Се применуваат неколку исклучоци, имено кога барателот се смета за опасност за безбедноста на државата или претставува опасност за заедницата на државата (член 21(2) од Директивата за квалификации), како и за специфични видови на последователни барања (член 41 од ДПА), во контекст на екстрадиција (член 9(2) од ДПА) и само доколку принципот на *невраќање* се почитува.

⁽⁷⁾ [Директива 2013/33/EU](#) на Европскиот парламент и на Советот од 26 јуни 2013 година за утврдување на стандарди за прифат на баратели за меѓународна заштита, ОЈ L 180, 29.6.2013, стр. 96–116.

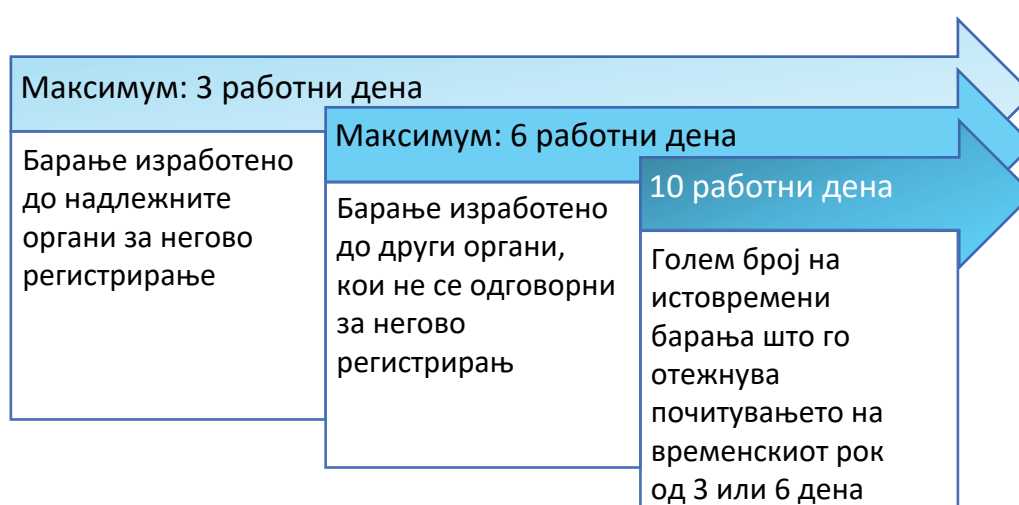
⁽⁸⁾ „Материјалните услови за прифат“ се дефинирани во член 2(е) од ДУП како „услови за прифат што вклучуваат сместување, храна и облека обезбедени во натура, или како финансиски надоместоци или во форма на ваучери, или комбинација од трите како и надоместок за дневни трошоци“.

В. Регистрација

Откако ќе се изработи барање за меѓународна заштита, тоа мора да се регистрира. Регистрирање значи евидентирање на намерата на барателот да побара заштита. ЕУ+ земјите мора да одредат кои органи се одговорни за регистрирање на барања за меѓународна заштита според државните закони (член 6(1) од ДПА).

Кои права и обврски се активираат со фазата на регистрација?

Не постојат конкретни права или обврски кои се активираат во фазата на регистрација надвор од правата и обврските активирани во изработката на барањето. Целта на оваа фаза е да се направи официјална евиденција за барателот да може да има соодветна корист од овие права и може да ги исполни споменатите обврски (рецитал 27 од ДПА). Затоа, регистрацијата треба да се заврши што е можно поскоро во рамките на роковите кои се утврдени во член 6 од ДПА.

С. Поднесување

ЕУ+ земјите се обврзани да му обезбедат на лицето кое поднесува барање за меѓународна заштита да има можност да го поднесе што е можно поскоро (член 6(2) од ДПА). ЕУ+ земјите мора да одредат кои органи се одговорни за поднесување на барања за меѓународна заштита според државните закони (член 6(1) од ДПА). Меѓутоа, ако некое лице се воздржи од поднесување на своето барање, назначениот орган за одлучување може да донесе одлука да ја прекине постапката (член 6(2) и член 28 од ДПА).

Со поднесувањето на барањето се комплетира постапката за регистрација. Од овој момент, започнува постапката на разгледување на барањето.

ЕУ+ земјите може да постават дополнителни правила за поднесување на барање за меѓународна заштита. На пример, државното законодавство може да одреди поднесувањето да се врши лично и/или на одредено место (член 6(3) од ДПА).

Овие три фази на пристап до постапката за азил - изработка, регистрирање и поднесување на барање за меѓународна заштита - не се секогаш одредени како три одделни чекори во процесот. ДПА дозволува **интеграција на фазите на регистрација и поднесување во еден чекор** сè додека се исполнети општите услови, вклучувајќи ги временските рокови за регистрација и можноста за поднесување на барање. Неколку ЕУ+ земји ги комбинираат двете фази во еден чекор на

постапка, додека други сметаат дека регистрацијата и поднесувањето се различни фази со различни правни ефекти. Доколку барателот го поднесе за прв пат своето барање директно до органите кои се одговорни за регистрација и поднесување, трите чекори може дури и да се комбинираат во еден чекор.

Кога од барателот се бара да го поднесе барањето по фазата на регистрација, барателот треба да биде информиран за тоа како и каде да го поднесе барањето, како и за последиците од неподнесувањето на барањето. Доколку барањето е поднесено преку посебен формулар што треба да го пополни барателот, формуларот се доставува при регистрацијата заедно со објаснување како да се достави до надлежниот орган за одлучување. Доколку барањето е поднесено лично на одреденото место по регистрацијата, се препорачува да се воспостави систем за раководење со состаноци, што исто така би овозможило, во моментот на регистрацијата, барателот писмено да биде информиран за точното место каде и време кога може да се поднесе барањето. За да се обезбеди поднесувањето да се случи што е можно поскоро, исто така се препорачува да се воспостави систем за следење за да се мери изминатото време помеѓу регистрацијата на барањето и неговото поднесување.

Кои права и обврски се активираат со фазата на „поднесување“?

Со поднесувањето на барањето за меѓународна заштита се активираат понатамошни специфични права и обврски. Тие вклучуваат:

- почеток на временскиот рок за постапката на разгледување (член 31(3) од ДПА);
- почеток на временскиот рок за процесот на утврдување на ЕУ+ земјата одговорна за разгледување на барањето ⁽⁹⁾ (член 20(1) од Регулацијата Даблин III) ⁽¹⁰⁾;
- следните права, кои се загарантирани според ДУП и според кои, барателите се:
 - o во разумен временски рок (односно, не подолго од 15 дена по поднесувањето на барањето), обезбедени со информации за придобивките и обврските поврзани со условите за прифат, како и за организации или групи на лица кои обезбедуваат специфична правна помош и кои можат да им помогнат или да ги информираат за достапните услови за прифат, вклучително и за здравствената заштита (член 5 од ДУП) ⁽¹¹⁾;
 - o во рок од 3 дена од поднесувањето, им се обезбедува документ издаден на нивно име со кој се потврдува нивниот статус како барател и претставува доказ дека им е дозволено

⁽⁹⁾ Судот на правдата на Европската Унија разјасни дека „Член 20(2) од Регулацијата Даблин III мора да се толкува на начин кој подразбира дека барањето за меѓународна заштита се смета дека е поднесено ако писмен документ, подготвен од јавен орган и со кој се потврдува дека државјанин на трета земја побарал меѓународна заштита, стигнал до органот одговорен за спроведување на обврските што произлегуваат од таа регулатива, и во зависност од случајот, доколку до тој орган стигнале само главните информации содржани во таков документ, но не и тој документ или копија од него“. Видете ја пресудата на Судот на правдата на Европската Унија од 26 јули 2017 година, [Tsegegab Mengesteab v Cojuzna Република Германија](#), C-670/16, ECLI:EU:C:2017:587. Резиме е достапно во [База на судска практика на EASO](#).

⁽¹⁰⁾ [Регулација \(ЕУ\) бр. 604/2013](#) на Европскиот парламент и на Советот од 26 јуни 2013 година за утврдување на критериумите и механизмите за определување на земја членка одговорна за разгледување на барање за меѓународна заштита поднесено во една од земјите членки од државјанин од трета земја или лице без државјанство (пречистен текст), OJ L 180, 29.6.2013, стр. 31–59).

⁽¹¹⁾ За повеќе детали околу обезбедувањето информации и советување за прифат, погледнете го Поглавје 6 „Обезбедување информации и советување“, на [Водич за услови за прифат на EASO: Оперативни стандарди и показатели](#) од септември 2016 година: „Со цел да се избегне преоптоварување на барателот со опширни информации за прифатниот тек, обезбедувањето информации треба да се одвива на специфичен начин во одредено време или фаза. Земјите членки се поттикнути да воспостават временски рамки со кои се опишува видот на информациите што треба да им се обезбедат на барателите на државно ниво, притоа земајќи ги предвид вкупните максимални 15 дена пропишани во член 5 од ДУП“.

да останат на територијата на земјата од ЕУ+, додека се очекува одговор на барањето или барањето се разгледува (член 6 од ДУП);

- o обезбедени со можност за добивање патна исправа кога ќе се појават сериозни хуманитарни причини за кои е потребно нивно присуство во друга држава (член 6 од ДУП);
- o со одобрено право на слободно движење на територијата на земјата членка домаќин или во област што им е доделена од земјите на ЕУ+ (член 7 од ДУП);
- o во случаи на деца, одобрен им е пристап до образовниот систем под слични услови како и на државјаните, кој нема да се одложи за повеќе од 3 месеци од датумот на поднесување (член 14 од ДУП); подготвителни часови, вклучително и часови по јазик, ќе бидат обезбедени каде што е потребно, за да се олесни пристапот и учеството во образовниот систем (член 14 од ДУП);
- o најдоцна во рок од 9 месеци од датумот на поднесување, даден е пристап до пазарот на труд доколку не е донесена првостепена одлука од надлежниот орган и доцнењето не може да му се припише на барателот (член 15 од ДУП, со можност за воведување или задржување на поповолните одредби во согласност со член 4 од ДУП); ЕУ+ земјите може да им дозволат на барателите пристап до стручно оспособување без разлика дали имаат или немаат пристап до пазарот на трудот (член 16 од ДУП).

Да се запомни

- Пристапот до постапките за азил се состои од три фази: изработка, регистрирање и поднесување на барање за меѓународна заштита.
- Изработката на барањето активира права и обврски на барателот за меѓународна заштита, вклучувајќи го и правото да остане во државата.
- Регистрацијата официјално ја евидентира намерата на барателот да побара меѓународна заштита, со што се забележува дека барателот е барател на меѓународна заштита.
- Со поднесувањето на барањето се комплетира постапката за регистрација, и од овој момент, започнува постапката на разгледување.
- Во зависност од законите на државата (националното право), трите фази не се секогаш претставени како три одделни чекори во процесот, бидејќи можат да бидат споени во еден или два чекори.

II. Средина за регистрација

A. Објекти и канцеларии

Објектите кои се воспоставени за регистрација и поднесување имаат важна улога во ефикасноста на постапката и за барателите и за персоналот. Во зависност од бројот на новопристигнати барања, ЕУ+ земјите може да одлучат да отворат повеќе канцеларии за регистрација на нивната територија или дури и мобилни единици за регистрација, за да одговорат на непосредните потреби.

При изборот на локација за регистрација и/или поднесување, надлежните органи треба да ги земат предвид специфичните потреби за регистрација и бројот на лица кои истовремено ги користат капацитетите. За да ја идентификуваат најдобрата достапна локација за оваа намена, државите треба да ја земат предвид, меѓу другите елементи, пристапноста за лицата со попреченост, големината на просториите (имено, капацитетот на просториите да примат голем број лица) и дека има доволен број седишта во чекалната, соодветен систем за вентилација или контрола на климата, лесен пристап до посебни санитарни јазли за жени и мажи и посебни места за играње кои се погодни за децата.

Објектот за регистрација треба да биде лесно достапен со јавен превоз, но може да се наоѓа во истата зграда како и други слични канцеларии на државната администрација. ЕУ+ земјите од неодамна почнаа да ги интегрираат функциите за првичен прием и регистрација и/или поднесување во кругот на центрите за пристигнување.

Дизајнот на локацијата треба да овозможи непречен процес на регистрација/поднесување во однос на безбедноста, вклучувајќи јасни знаци на местата кои се ограничени за персоналот и ефективен систем за управување со редици. Исто така, треба да овозможи водење на доверливи дискусии во приватност.

B. Безбедност

Персоналот за регистрација треба да биде запознаен со безбедносните процедури што се применуваат во канцеларијата за регистрација. Воедно, персоналот треба да биде свесен за потенцијалните безбедносни ризици кои можат да се однесуваат на нив и на другите. Таквите безбедносни ризици може да вклучуваат дејствија или закани за насилство, само-повредување, опасност по здравјето или избивање на пожар. Објектот за регистрација треба да има опрема за прва помош и најмалку еден член на персоналот со вештини за прва помош.

Безбедноста и сигурноста имаат директно влијание врз квалитетот на процедурите за регистрација. Несоодветни или недоволни безбедносни процедури може да ги одвратат барателите да пристапат до канцелариите за регистрација. Покрај тоа, несоодветните безбедносни процедури може да ги попречат активностите за регистрација.

Безбедноста се обезбедува не само преку безбедносни процедури, туку и преку квалитетни процедури за регистрација. Правичните и транспарентни процедури поттикнуваат доверба и ја ублажуваат тензијата. Обезбедувањето информации, кое вклучува одговор на грижите на барателот, игра клучна улога во безбедносната стратегија, бидејќи спречува недоразбирања и навремено ги решава проблемите или фрустрациите.

Добри практики

Безбедносните мерки наведени подолу не се сеопфатни; всушност, тие се наменети да ги спречат или да ги решат безбедносните прашања кои се директно поврзани со активностите за регистрација, а не со општите вообичаени опасности.

Обука на персоналот

Персоналот кој е вклучен во постапките за регистрација добива обука за тоа како да применува безбедносни мерки и како соодветно да реагира во случај на инциденти. Обуката опфаќа комуникациски техники за спречување, решавање и деескалирање на безбедносни инциденти.

Основни безбедносни мерки

Влез

- Канцеларијата за регистрација има два различни влеза: влез само за персоналот и влез за баратели.
- Мерки за контрола на толпата и уредно влегување на поединци се соодветно поставени на влезот за баратели.

Внатре во канцеларијата

- Поставени се мерките за регулирање на движењето на барателите во канцеларијата за регистрација, со што јасно се прави разлика помеѓу:
 - о места на кои барателите имаат пристап;
 - о места каде што е потребна придружба;
 - о места на кои барателите немаат пристап.
- Чекалната е одвоена од просторот за сослушување.
- Движењето на барателите во канцеларијата за регистрација се организира со воспоставување директни патеки од влезот до приемниот дел, до чекалната, до просторијата за сослушување и до излезот.
- Распоредот на приемниот дел и просторијата за сослушување треба на персоналот да му овозможи лесен излез во секое време. На пример, во просториите за сослушување, персоналот за регистрација ќе седи со излезната врата зад нив.

Реагирање на безбедносни инциденти

- Се воведуваат мерки што му овозможуваат на персоналот за регистрација да го извести обезбедувањето за инциденти (на пр. копчиња за предупредување во просториите за сослушување).
- Се воведуваат процедури за барателите и персоналот да пријават безбедносни инциденти до одговорниот службеник, за да формираат основа за следење, анализа и предлози за подобрување на безбедносната поставеност.

Излез

- Откако барателите ќе ја завршат формалноста за која се дојдени во канцеларијата, одговорниот службеник треба да се погрижи да ја напуштат канцеларијата.
- Излезот за барателите е различен од влезот.

С. Доверливост

Правото на доверливост треба да им биде загарантирано на барателите на меѓународна заштита (член 48 од ДПА). Доверливоста е принцип што се применува во сите фази на постапката за азил. Не може да се очекува од барателите да откријат детали за нивниот страв од прогон или сериозна повреда доколку не може да се обезбеди доверливост. Принципот на доверливост важи и за постапката за регистрација и за информациите добиени во текот на регистрирањето.

Објектите и процедурите за регистрација треба да им овозможат на барателите да му достават документи и лични информации на персоналот за регистрација, под услови кои не го потиснуваат правото на приватност и доверливост.

Органите кои се вклучени во постапката за регистрација мора да се погрижат да не бидат откриени никакви информации на наводните учесници на прогон или сериозна повреда (член 30 од ДПА). Органите кои надлежни за регистрација, исто така, не треба да добиваат никакви информации од наводните учесници на прогон или сериозна повреда на начин кој би го загрозил физичкиот интегритет на барателот, или на лицата кои зависат од него, или слободата и безбедноста на нивните роднини кои сè уште живеат во земјата на потекло.

Понатаму, органите кои се надлежни за регистрација се обврзани со принципот на доверливост како што е дефинирано во државните закони (член 48 од ДПА). Доколку се потребни толкувачки услуги во текот на постапката за регистрација, толкувачот, исто така, треба да биде обврзан со принципот на доверливост.

Барателите треба да бидат информирани за нивното право на доверливост во постапките за азил во текот на фазата на регистрација.

Добра практика

Следнава практична мерка може да биде соодветна за зачувување на доверливоста во текот на постапката за регистрација.

- Избегнувајте да го повикувате името на барателот во присуство на други лица или да објавувате имиња во чекалните. Може да се користат алтернативни методи кога се комуницира со или за барателите на местата за прием/чекање, како што се доделување на наменски броеви и симболи во боја.

Специфично прашање: Побарувања од член на семејството за информации во врска со барател

Со побарување од член на семејството за информации во врска со барател треба да се постапува со најголема претпазливост.

Ваквите ситуации може да произлезат на различни начини во текот на постапката за регистрација. На пример, некој може да побара од надлежниот орган за регистрација да потврди дали некој од членовите на неговото семејство има регистрирано барање за меѓународна заштита. Во друг случај, некој може да побара од надлежниот орган за регистрација да го поврзе со член од неговото семејство за кој е познато дека има поднесено барање за меѓународна заштита.

Во согласност со принципот на доверливост, никому не треба да се откриваат никакви информации, освен ако членот на семејството за кој станува збор дал согласност во писмена форма. Ова вклучува информации за тоа дали членот на семејството навистина поднел барање за меѓународна заштита или не.

Добра практика е да се побараат деталите на лицето кое има побарување и наводниот однос со членот на семејството и да се информира лицето со побарување дека ќе се спроведе лоцирање и дека, доколку се најдат, овие податоци за контакт ќе бидат споделени со тој член на семејството, во согласност со лицето кое бара договор. Известете го лицето со побарување дека ќе зависи од членот на семејството дали ќе го контактира или не.

Да се запомни

- Објектите и канцелариите за регистрација треба да бидат дизајнирани за да соодветствуваат на специфичните потреби при постапката за регистрација, како што се бројот на ново-пристигнати лица, пристапност за лицата со попреченост, соодветни услови за родово чувствителните лица и погодни услови за децата, како и пристап со јавен превоз.
- Сигурноста и безбедноста директно влијаат на квалитетот на процесот на регистрација, кои можат да се опфатат преку свест за потенцијалните безбедносни ризици и стандардните оперативни процедури, но и преку правична и транспарентна постапка за регистрација.
- Треба да се обезбеди доверливост во текот на процесот на регистрација, при што и објектите и просториите за регистрација гарантираат доверливост и постапување со прибраните податоци согласно стандардите за доверливост.

III. Информирање

Согласно член 12(1)(а) од ДПА, барателите ќе бидат информирани, најмалку за следново:

- (i) постапката што треба да се следи;
- (ii) нивните права и обврски во текот на постапката;
- (iii) можните последици од непочитување на нивните обврски и несоработка со органите;
- (iv) временскиот рок за постапката на разгледување (испитување);
- (v) средствата со кои располага барателот за исполнување на обврската да ги достави елементите за да го поткрепи неговото барање за меѓународна заштита;
- (vi) последиците од експлицитно или имплицитно повлекување на барањето.

Информациите ќе бидат дадени на јазик кој барателот го разбира или логично се претпоставува дека го разбира.

Информациите ќе бидат дадени навремено за да им се овозможи на барателите доволно време да ги остварат своите права.

А. Зошто треба да им се дадат информации на барателите?

Правото на информирање е една од основните гаранции обезбедени од страна на ДПА (член 12(1)(а)).

За да се обезбеди правична и ефикасна постапка за азил, од суштинско значење е на барателите да им се дадат информации. Барателите треба да ги знаат своите права и обврски и да ги разберат различните фази од постапката за што е можно поцелосно да ги претстават своите барања и да ги почитуваат своите обврски. Ова е во интерес и на барателите и на државната администрација, особено во ЕУ+ земјите кои сметаат дека е должност на барателите да ги достават сите потребни елементи за да ги поткрепат нивните барања што е можно поскоро (член 4(1) од Директивата за квалификации (ДК)).

Информирањето на барателите е уште поважно со оглед на тоа што пред да ѝ пристапат на канцеларијата за регистрација, тие често малку се запознаени со постапката за азил. Ова може да значи дека добиваат лажни или спротивставени информации од трети лица.

В. Кога треба да им се дадат информации на барателите?

ДПА предвидува дека ЕУ+ земјите треба да достават информации до барателите навреме за да им овозможат да ги остварат своите права и да ги почитуваат обврските според ДПА.

Со оглед на тоа што некои од овие права и обврски важат од моментот на поднесување барање за меѓународна заштита, информациите треба да се дадат на самиот почеток на постапката.

Како добра практика се препорачува да се достават информации најдоцна во фазата на поднесување и во секој случај, во догледно време пред личното сослушување.

С. Какви информации треба да им се дадат на барателите?

Барателот пред сè треба да разбере што е меѓународна заштита и што се очекува од него при постапката за регистрација и при подготовката на личното сослушување. Важно е да се осигурате дека информациите се ажурирани.

За надополнување на овој детален опис за заштитните мерки за информирање во согласност со член 12(1)(а) од ДПА, ќе најдете контролен список за проверка за обезбедување информации во [Анекс 2](#) од овој водич.

(i) Информации за постапката што треба да се следи

Од суштинско значење е барателите да бидат информирани и да ги разбираат различните фази на постапката за азил. Сепак, посебно внимание треба да се посвети на количината и нивото на детали што се обезбедуваат на секој чекор при постапката за азил. Давање на премногу опширен опис на секој можен чекор и под-чекор во постапката за азил во фазата на регистрација може да биде збунувачки за барателите. Се препорачува дадените информации во фазата на регистрација да бидат ограничени на краток преглед на секоја фаза од постапката за азил (регистрација, лично сослушување, известување и жалба), притоа обезбедувајќи темелен и опсежен опис на постапката за регистрација.

Информациите за постапката за регистрација треба да ги вклучуваат следните точки.

- **Цел и очекуван исход (резултат) од регистрацијата.** Треба да ги информирате барателите зошто треба да се регистрираат, што значи регистрацијата и какви се последиците од не-регистрање.
- **Доверливост во постапката за азил.** Доверливоста како принцип е во основата на целата постапка за азил (видете [Поглавје II, Дел В „Доверливост“](#)) и барателите треба да разберат дека таа е обезбедена и како се спроведува ова. Доколку, според државното законодавство, податоците се споделуваат со други државни органи, треба да ги информирате барателите за тоа.
- **Постапката за регистрирање е бесплатна.** Ова е важно за да се избегне ситуација во која одредени поединци може да го искористат недоволното знаење на барателите и да се обидат да изнудат пари од нив. Понатаму, треба јасно да ставите до знаење дека барањето на азил е чин на целосна дискреција на барателите.
- **Практични чекори при регистрирање.** Треба да ги информирате барателите за сите активности кои се очекува да ги поминат во фазата на регистрација. Ова вклучува прибирање податоци, сослушување за регистрација, земање отпечатоци и можно земање на други биометриски податоци, како што се фотографија на лицето и потпис.
- **Постапка за одредување на ЕУ+ земјата која е одговорна за разгледување на барањето за меѓународна заштита.** Треба да ги информирате барателите дека ќе се врши проценка за тоа дали друга земја од ЕУ+ е одговорна за разгледување на барањето за меѓународна заштита. За таа цел, важно е барателите да обезбедат разбирливи и детални информации кои може да се проверат, за членовите на нивните семејства на територијата на земјите од ЕУ+, за сите визи или дозволи за престој што им се издадени од земја од ЕУ+, за влез во друга земја од ЕУ+, или за престој, транзит или претходно барање за меѓународна заштита поднесено во земја на ЕУ+. Брошурата со наслов *Побарав азил во ЕУ – Која земја*

ќе постапува со моето барање? ⁽¹²⁾, која е заедничка за сите земји членки, треба да им се достави на барателите на јазик што тие го разбираат или логично се претпоставува дека го разбираат.

- **Документ со кој се потврдува статусот на барателите.** Треба да ги информирате барателите за правилата што важат за документот издаден по регистрацијата, вклучувајќи го периодот на валидност и процедурите за обновување на истечени или загубени документи.
- **Како и каде да се поднесе барањето ако регистрацијата и поднесувањето се вршат одделно.** Треба да им обезбедите писмени информации на барателите за тоа како и каде да ги поднесат барањата, како и за последиците од неподнесување на барање. Писмените информации се надополнуваат со усни објаснувања за да се осигури дека барателите ги разбираат, кога е потребно.
- **Кога се работи за деца, право на детето да поднесе барање за меѓународна заштита.** Треба да ги информирате барателите, онаму каде што е применливо, дека детето има право да поднесе барање во свое име, ако има правно својство да постапува согласно постапките според националното законодавство, или преку своите родители, други членови на семејството, возрасно лице кое е одговорно за нив, или законски застапник.
- **Информации обезбедени до возрасно зависно лице, доколку е применливо.** Кога е направено барање во име на возрасно зависно лице со правно својство, треба да го известите возрасното зависно лице, во приватност, за последиците од поднесувањето на барањето во негово име и за неговото право да изработи одделно барање пред да биде поднесено барањето или пред личното сослушување. Исто така, треба да побарате согласност од возрасното зависно лице, во писмена форма, за да се поднесе барањето што е направено во негово име, доколку тоа самото не сака да поднесе барање.

(ii) Информации за правата и обврските на барателите во текот на постапката

Во фазата на регистрација, треба да ги информирате барателите за правата и обврските што се активираат со изработката и поднесувањето на барање за меѓународна заштита.

Обврски

- Обврска да соработува со органите (член 13(1) од ДПА). Најважно е дека ова ја вклучува обврската да се достават потребните елементи за да се поткрепи барањето за меѓународна заштита што е можно поскоро или најдоцна за време на личното сослушување, во зависност од националната практика. Ова може да ја вклучи и обврската да се одговори на барањата за информации, како што е наведено во националното законодавство.
- Обврска лично да се појави пред надлежните органи, или без одлагање или во одредено време (член 13(2)(а) од ДПА).
- Обврска да се предадат документите што ги поседува барателот кои се релевантни за разгледување на барањето, како што е пасошот (член 13(2)(б) од ДПА).
- Обврска да се почитуваат роковите за поднесување на елементите за поткрепа, како што е наведено во националното законодавство (член 4(1) ДК).

⁽¹²⁾ Анекс X, Дел А од [Регулативата за спроведување на Комисијата \(ЕУ\) бр. 118/2014 од 30 јануари 2014 година](#) за изменување и дополнување на Регулативата (ЕЗ) бр. 1560/2003 ги одредува деталните правила за примена на Регулативата на Советот (ЕЗ) бр. 343/2003 утврдувајќи ги критериумите и механизмите за определување на земја членка која е одговорна за разгледување на барањето за азил поднесено во една од земјите членки од државјанин на трета земја, OJ L 39, 8.2.2014, стр. 1–43.

- Обврска да се соопшти адресата на живеење на барателот и сите нејзини промени до властите (член 13(2)(в) од ДПА). Во зависност од националното законодавство и состојбата на барателот, можно е да има обврски да ја соопшти промената на адресата на живеење или деталите за контакт до овластените органи. Можно е други обврски да му биле наметнати на барателот, како на пример должност да се пријавува во редовни интервали или да престојува на локација одредена од властите.
- Обврска да се земат отпечатоци од прсти што е можно поскоро и да се испратат до Европската дактилоскопска база на податоци за азил (Евродак) во рок од 72 часа по поднесувањето на барањето за меѓународна заштита за барателите на возраст од најмалку 14 години и постари (член 9(1) од регулативата за Евродак ⁽¹³⁾).

Права

- Право на останување во земјата членка додека се чека одговор на барањето 9 од ДПА).
- Право на материјални услови за прифат што овозможуваат соодветен животен стандард ⁽¹⁴⁾ (член 17 од ДУП). Барателите исто така имаат право да бидат информирани за процедуралните гаранции кои им следуваат.
- Пристап до толкувач (член 12(1)(б) од ДПА). Барателите се информирани за нивното право да добијат услуги од толкувач, бесплатно, за поднесување на нивниот случај до властите секогаш кога е потребно за да се обезбеди следење на јазик што барателот логично се претпоставува дека го разбира.
- Право на правна помош и застапување во постапката за азил (член 22 од ДПА). Барателите се информирани за можноста да пристапат до правна помош и застапување. Овие информации ги вклучуваат условите под кои се обезбедува правна помош и застапување, чекорите што треба да се следат за да се изработи барање и правилата за обработка на барањата.
- Право да комуницира со УНХЦР и други организации што обезбедуваат правна помош или друг вид на советување за барателите на меѓународна заштита (член 12(1)(в) од ДПА).
- Право на соодветна помош во случај на потреба од посебни потреби за прифат кои произлегуваат од способноста на барателот да ги ужива своите права и да ги почитува обврските поради индивидуални околности (член 24 од ДПА).
- Право на соодветна помош во случај на потреба од посебни процедурални потреби кои произлегуваат од специфичната состојба на ранливите лица (член 21 од ДУП).
- Гаранции во притвор (член 9(4) од ДУП). Барателот во притвор е писмено информиран за причините за притворот и за процедурите пропишани во националното законодавство за оспорување на решението за притвор. Барателот исто така е информиран за можноста да побара бесплатна правна помош и застапување.

⁽¹³⁾ [Регулатива \(ЕУ\) бр. 603/2013](#) на Европскиот Парламент и на Советот од 26 јуни 2013 година за споредување на отпечатоци од прсти за ефективна примена на Регулацијата (ЕУ) бр. 604/2013 за воспоставување на критериумите и механизмите за одредување на земјата членка која е одговорна за разгледување на барање за меѓународна заштита поднесено во една од земјите членки од државјанин на трета земја или од лице без државјанство, како и за барања за споредба со податоците на „Евродак“ од страна на органите за спроведување на правото на земјите членки и Европол за целите на спроведување на правото, со која се изменува и дополнува Регулацијата (ЕУ) бр. 1077/2011 за основање на Европска агенција за оперативно управување со големи информатички системи во областа на слободата, безбедноста и правдата (пречистен текст), ОЈ L 180, 29.6.2013, стр. 1–30.

⁽¹⁴⁾ За повеќе информации во врска со условите за прифат, погледнете во [EASO Насоки за услови за прифат: Оперативни стандарди и индикатори](#) од септември 2016 година.

(iii) Информации за можните последици од непочитување на нивните обврски и несоработка со органите

Бидејќи непочитувањето на обврските може да влијае врз постапката на разгледување, важно е барателот да биде информиран за потенцијалните последици од несоработката со органите, особено за следните точки.

- Постапката на разгледување може да биде прекината (член 28 од ДПА). Треба да ги информирате барателите дека доколку не одговорат на барањата за обезбедување на информации што се од суштинско значење за барањето, не се појават на лично сослушување или на друг начин ја избегнат од постапката за азил, постапките за разгледување (испитување) може да бидат прекинати.
- На проценката на релевантните елементи во барањето за азил може да влијае неможноста на барателот да ги достави елементите кои се потребни за поткрепување на барањето за меѓународна заштита (член 4(1) од ДК). Треба да ги информирате барателите дека е нивна должност да го поткрепат барањето за меѓународна заштита. Изјавите на барателите можеби нема да треба да бидат поддржани со документиран или друг доказ доколку тие вложиле вистински напор да го поткрепат барањето и да ги достават сите релевантни елементи што им се на располагање во соработка со надлежните органи.
- Постапката за азил може да се забрза, во согласност со националното законодавство, кога се презентираат лажни информации или документи за идентитетот или националноста на барателите или кога информации или документација за нивниот идентитет или националност се задржуваат, за да се насочат властите во погрешна насока (член 31(8)(в) од ДПА). Доколку барателите одбијат да им се земат отпечатоци од прсти, тоа може, во зависност од националното законодавство, да доведе до забрзување на постапката за азил (член 31(8)(з) од ДПА).
- Барателите можат да бидат задржани во притвор со цел да се утврди нивниот идентитет или националноста, или да се одредат релевантните елементи за барањето кои не можат да се добијат доколку нема притвор, особено кога постои ризик од бегство (член 8(3)(а) и (б) од ДУП).
- Материјалните услови за прифат може да се намалат или, во исклучителни случаи, да се повлечат доколку барателот го напушти местото на живеење или не се придржува кон должностите за известување или барањата да обезбеди информации или да се појави на лично сослушување (член 20(1)(а) и (б) од ДУП).

(iv) Информации за временскиот рок (применливата временска рамка) за постапката на разгледување

Барателот треба да биде информиран за временскиот рок за постапката на разгледување. Според член 31 од ДПА, разгледувањето треба да се заврши што е можно поскоро во рок од 6 месеци по поднесувањето на барањето. Временскиот рок може да се продолжи во одредени околности (на пр. во случај кога е поднесен голем број на истовремени барања или за особено сложен случај), но во тој случај барателот ќе биде информиран за одложувањето.

(v) Средства со кои располага барателот за исполнување на обврската да ги достави елементите за да го поткрепи неговото барање за меѓународна заштита

Барателите треба да се информираат дека ќе биде организирано лично сослушување во кое можат да ги претстават елементите што се потребни за да се поткрепи барањето (на пр. изјава зошто избегале од татковината и зошто не можат да се вратат).

Барателот може да обезбеди документирани и други докази како поткрепа на барањето. Така, на барателот му се даваат информации за начините за доставување на овие докази и за времето кога доказите може да се обезбедат според националната пракса. Доколку од барателот се очекува, според националното законодавство, да ги достави сите докази што е можно поскоро по поднесувањето на барањето, оваа информација треба да му се достави на барателот на почетокот на процесот.

(vi) Последици од експлицитно или имплицитно повлекување на барањето

Барателите треба да бидат информирани за фактот дека доколку го повлечат барањето за меѓународна заштита, постапката за разгледување ќе заврши (член 27 од ДПА за експлицитно повлекување на барањето). Крајот на постапката исто така го прекинува пристапот до правата што им се обезбедуваат на барателите на азил, вклучително и правото да останат во земјата членка, освен ако не постојат други основи за престој во земјата.

Треба исто така да ги информирате барателите дека доколку им дадат на властите добра причина за да веруваат дека се откажале од нивното барање, постапката за разгледување може да биде прекината или барањето може да биде одбиено (член 28 од ДПА за имплицитно повлекување на барањето). Некои од разумните причини поради кои ова може да се смета за случај ги вклучуваат барателите кои не одговараат на барањата да обезбедат информации што се од суштинско значење за барањето, не се појавуваат на лично сослушување или го одбегнуваат, или го напуштаат местото каде што живееле или биле задржани без овластување и без да ги контактираат властите. Во зависност од националното законодавство, постапката за разгледување може повторно да се отвори во одреден временски рок, доколку барателот се пријави кај органите.

D. Како треба да се обезбедат информациите?

Информирањето треба да се одвива како на индивидуална основа, така и со овозможување општите информации да бидат достапни на места каде барателите и другите засегнати страни можат лесно да пристапат до нив.

Индивидуално обезбедување информации за барателите

Информациите мора да се обезбедат во писмена форма на јасен и нетехнички начин. Вообичаениот информативен материјал (на пр. летоци) треба да биде достапен на повеќе релевантни јазици.

Писмените информации мора да се надополнат со усни објаснувања. Ова е особено важно со оглед на различните степени на писменост на барателите и ви овозможува да ги прилагодите информациите според конкретните околности на барателот.

Информациите треба да бидат обезбедени на јазик што барателот го разбира или логично се претпоставува дека го разбира, што може да е и друг јазик освен мајчиниот јазик на барателот.

Информациите се прилагодуваат на возраста/нивото на разбирање на барателот, земајќи ги предвид посебните потреби и индивидуалните околности на барателот.

Важно е да се уверите дека барателот ги разбира сите обезбедени информации. Доколку се сомневате, добра практика е да се побара од барателите да ги повторат, или да ги сумираат со свои зборови, дадените информации.

Добра практика е да им се обезбедат различни средства на барателите за проверка на статусот на нивното барање за меѓународна заштита, вклучувајќи интернет платформи.

Дистрибуција на информации

Информациите за стандардните процедури за регистрација треба да бидат достапни во секое време, земајќи ги предвид главните јазици и различните степени на писменост и образование на барателите.

Методите на дистрибуција можат да вклучат различни медиуми за обезбедување информации, како што се постери со илустрации, информативни летоци, видеа, мобилни апликации и посветени интернет страници.

Интернет страниците и мобилните апликации нудат предност правејќи ги информациите подостапни за барателите, бидејќи тие можат да им пристапат директно на нивните телефони, но исто така информациите може директно да се ажурираат во формат на дигитални медиуми.

Е. Кој ги обезбедува информациите?

Одговорноста да се осигура обезбедувањето на информации е гарантирана и координирана од страна на властите (член 12 од ДПА). Важно е да разберете дека не сте единствени кои му даваат информации на барателот, бидејќи постојат и други органи и организации кои работат на полето на азил кои можат да обезбедат информации во партнерство со вас. Во зависност од националната поставеност, информациите може да ги дадат властите кои се одговорни за регистрација и поднесување, надлежниот орган, органите за прифат, правните советници и граѓанските организации. Во некои земји, граѓанските организации имаат формално партнерство со властите за обезбедување информации. Во овој контекст, потребна е координација за да се осигура дека информациите што му се обезбедуваат на барателот се конзистентни.

Ф. Одговарање на прашања на барателите

По информирањето, на барателите треба да им се дозволи да поставуваат прашања за регистрацијата и општо за меѓународната заштита и постапката за азил.

Ова е особено важно, бидејќи им овозможува на барателите да ги разрешат сите сомнежи кои можеби ги имаат и им дава можност за отфрлање на какви било гласини или погрешни информации кои барателот можеби ги слушнал или ги добил. Кога се даваат одговори, важно е да се дадат само информации за кои сте сигурни и да го упатите барателот кај други колеги и/или органи за прашања на чиј одговор не сте сигурни.

Да се запомни

- Правото на информации е едно од суштинските гаранции кое им е овозможено на барателите за меѓународна заштита, што е од суштинско значење за да се обезбеди правична и ефикасна постапка за азил.
- Информациите треба да им се достават на барателите навремено за да им се овозможи да ги остварат своите права и да ги почитуваат своите обврски, што може да се врши на индивидуална основа, како и преку стандардните информативни материјали што им се достапни на барателите во секое време.
- Како минимум, се обезбедуваат информации за тоа што се подразбира под меѓународна заштита, постапката што треба да се следи при регистрацијата и во текот на постапката на разгледување (испитување), правата и обврските на барателите и временскиот рок за постапката на разгледување (испитување).
- Информациите се прилагодуваат според возраста и/или нивото на разбирање на барателот, земајќи ги предвид посебните потреби и индивидуалните околности на барателот.
- Информациите треба да им бидат достапни на барателите со ширење на информации преку различни канали, во различен формат и на различни јазици.

IV. Прибирање на податоци за регистрација

A. Улога на службеникот за регистрација

Вашата улога е да **прибирате и евидентирате прецизни и веродостојни податоци**. Оваа клучна улога ја вклучува должноста да му се пружи помош на барателот во разјаснување на какви било несогласувања или нејасни изјави. Треба да бидете проактивни и да им помагате на барателите за да овозможите да обезбедат јасни, целосни и точни податоци. Сепак, одговорностите **не вклучуваат проценка на веродостојноста** на податоците обезбедени од барателот. Проценката за веродостојност се спроведува во подоцнежна фаза од страна на надлежниот орган или единица, главно во фазата на разгледување (испитување). Некои национални органи имаат формирано специјализирани одделенија за проверка на точноста или веродостојноста на конкретните податоци, како што се проценки на возраста или проверка на документите за лична идентификација.

Дури и кога податоците дадени од барателот не изгледаат многу веродостојни, сепак треба да ги евидентирате податоците како што се претставени. Меѓутоа, ваша одговорност е да ја(ги) означите таквата(ите) опсервација(и) на фактички и објективен начин и/или да ја упатите забелешката до надлежната единица или орган. На пример, доколку барателот има изглед на возрасен, но тврди дека е дете без придружба, прво треба да проверите дали кај самиот барател има некакви недоразбирања или несигурност во врска со неговата возраст. Ако барателот тврди дека не е возрасен, треба да ја евидентирате возраста што ја кажува барателот. Сепак, треба да го означите овој сомнеж и/или да го упатите случајот до единицата која е одговорна за малолетници без придружба. Кога означувате каков било сомнеж, тоа треба да се направи на неутрален и објективен начин со запишување на вашата опсервација. На пример, наместо да кажете дека барателот ви остава прилично „возрасен“ впечаток или впечаток на зрелост, опишете ги забелешките што ви го дале тој впечаток, односно дека одговорите на барателот на прашањата што му биле поставени за време на сослушувањето за регистрација биле нијансирани и фокусирани на суштината на секое прашање. Во зависност од националната поставеност, единицата која е одговорна за деца без придружба или (специјализираните) службеници задолжени за случајот ќе одлучат за проценката на веродостојноста на наведената возраст на барателот.

Истите препораки се применуваат доколку барателот прикаже документи што изгледаат лажно. Треба да ги регистрирате овие документи и да поставувате прашања поврзани со документите како што е наведено во вашата национална постапка за регистрација, на пример, прашувајќи кога и како барателот ги добил документите. Исто така, треба да ги означите вашите забелешки за документот со можност да ги упатите документите до органот или одделението задолжено за проверка на автентичноста на документите.

Точноста и ефикасноста се клучни во постапката за регистрација. Прибраните податоци треба да бидат точни и веродостојни, така што службеникот задолжен за случајот што го спроведува личното сослушување може дополнително да се надоврзе на основните лични податоци прибрани во фазата на регистрација и нема потреба повторно да ги поставува истите прашања. Точните и веродостојни податоци за регистрација се исто така важни за спроведување на барањето, уште од самиот почеток, до точниот процес за разгледување (Даблинска постапка, забрзани и приоритетни постапки, упатување на ранливост, итн.). Брзањето низ постапката за регистрација може да се покаже како контрапродуктивно во подоцнежна фаза. Обезбедувањето точност вклучува одвојување време за да се потврди точноста на запишаните имиња, запишување на она што барателот го кажува наместо она што мислите дека барателот сакал да го каже, забележување на датумите од календарот што го користел барателот до оние кои одговараат на грегоријанскиот (западен) календар и потврдување на целосноста на информациите и вашето правилно разбирање на изјавите на барателот.

Процесот на регистрација може да се спроведе ефикасно со информирање на барателите однапред, за тоа што се очекува од нив за време на регистрацијата, а што не, како и со добро структуриран процес на прибирање податоци.

В. Цел на прибирањето податоци

Податоците кои се прибрани при регистрацијата служат за различни цели. Во зависност од националната поставеност, прибраните податоци може да се користат за следниве причини:

- како помош при одредувањето или потврдувањето на идентитетот и националноста на барателот преку евидентирање на лични информации, биометриски податоци и информации поврзани со документите за идентификација;
- како помош на органот за азил да се подготви за личното сослушување - да биде што е можно подобро подготвено личното сослушување, најважно е да има сигурни лични податоци и да се обезбеди добар преглед на профилот, потеклото (минатото) и семејните врски на барателот, што исто така ќе овозможи случајот да се распредели кај најсоодветниот службеник, бидејќи некои службеници може да бидат посебно обучени или специјализирани за разгледување на специфични видови барања;
- за да се информира органот за азил за видот на бараниот азил, што овозможува спроведување на барањето до соодветната постапка што се случува на почетокот на постапката за азил, како што се редовни, приоритетни, забрзани постапки или постапки за прифатливост;
- за навремено да се идентификуваат потенцијалните Даблински случаи, што овозможува нивно брзо распределување во одделението за Даблин за да се одреди земјата која е одговорна за разгледување на барањето;
- за идентификување на барателите на кои им требаат посебни процедурални гаранции и нивно упатување до специјализирани одделенија и/или организации, по потреба - кога ќе се утврдат потребите за посебни процедурални гаранции, службеникот за регистрација треба да ги земе истите предвид за начинот на кој се спроведува процесот на регистрација;
- за идентификување, во зависност од националната поставеност, на баратели со посебни потреби за прифат, што ќе ги упати на проценка која ја одредува специфичната поддршка што може да му биде потребна на барателот во однос на прифатот.

С. Сослушување за регистрација

Сослушувањето за регистрација се организира за да се приберат веродостојни податоци од барателот на почетокот на постапката. Бидејќи можеби сте првата личност што ја претставува постапката за азил со која барателот се среќава, важно е да му пристапите на сослушувањето со неутрален став за да ја подобрите соработката, да воспоставите атмосфера на доверба и да обезбедите точни информации.

На почетокот на сослушувањето, треба да му ја објасните целта и контекстот на сослушувањето на барателот. Се препорачува на барателот да му се дадат информации за постапката за азил пред сослушувањето. Овие информации може да се дополнат со јасни и нетехнички усни објаснувања на почетокот на сослушувањето. Секогаш треба да потврдите дали барателите ги разбрале дадените информации и да им дозволите да поставуваат дополнителни прашања поврзани со постапката за азил. Доколку е потребно толкување, треба да се осигурате дека е воспоставено взаемно разбирање меѓу барателот и толкувачот. Не заборавајте да го охрабрите барателот да каже ако не го разбира прашањето што сте го поставиле или ако не го знае одговорот.

Бидејќи сослушувањето за регистрација претставува основа за личното сослушување, важно е да се приберат веродостојни податоци за да нема потреба да се повторуваат истите прашања на почетокот

на личното сослушување. Запомнете да запишете што вели барателот, дури и ако тоа може да изгледа недоследно или малку веројатно, побарајте појаснување доколку барателот вели нешто а вам ви изгледа нејасно, вашите прашања нека бидат што е можно поедноставни, понудете му можност на барателот да коментира за извештајот од сослушувањето и уверете се дека сите толкувачи ги разбираат своите одговорности и улога за време на сослушувањето. Можете исто така да ја снимате усната изјава на барателот, под услов барателот да бил информиран за тоа пред да се одржи сослушувањето (член 13(2)(f) од ДПА). Редовната комуникација помеѓу органите за регистрација и надлежните органи е добра практика, бидејќи овозможува размена на повратни информации за тоа како процесот на регистрација може да се вклучи во личното сослушување.

Сите ЕУ+ земји прибираат основни лични податоци од барателите за време на фазата на регистрација. Овие основни податоци вклучуваат име на барателите, датум и место на раѓање, националност, информации за лични документи за идентификација, пол, брачен статус и информации за контакт, како и податоци за етничко потекло, религија, здравје, образование и професија. Вообичаено се прибираат податоци за секој барател, за неговото место на потекло, маршрута на патување и начините на пристигнување во ЕУ+ земјата. Исто така, добра практика е во оваа фаза да се евидентираат сите земји во кои барателот претходно престојувал или живеел. Воедно, во фазата на регистрација често се евидентираат и податоците за составот на семејството и барањето за азил.

Обемот на информациите кои се прибрани во фазата на регистрација и/или поднесување може многу да се разликува од една до друга земја на ЕУ+. Воглавно националните системи кои воведоа системи за спроведување и тријажа во нивната постапка за азил прибираат повеќе податоци при регистрацијата од оние земји кои немаат такви системи. Причината за тоа е што овие податоци се потребни за да се утврди според која првостепена постапка се спроведува барањето, како што е редовна, приоритетна, забрзана, гранична постапка, постапка за прифатливост или Даблинска постапка.

Добра практика

По завршувањето на прибирањето на податоците и финализирањето на формуларот за регистрирање/поднесување, податоците се проверуваат и потврдуваат од барателот со помош на толкувач. Ова се прави за да може да се извршат какви било корекции или дополнувања и да се разјаснат сите несогласувања.

Ова ќе осигура дека резултатот од процесот на регистрација е точен. Со тоа ќе се избегнат непотребни недоразбирања и забуну подоцна во постапката за азил, ќе се подобри ефикасноста на подготовката на личното сослушување и ќе се намали потребата за повторно разгледување на основните прашања за регистрација во текот на личното сослушување.

Откако ќе се потврдат дадените податоци, барателот треба да го потпише формуларот за регистрирање/поднесување, кој потоа треба да се прикачи во досието на барателот и да се зачува во физичкото досие, заедно со секој друг релевантен документ кој е поднесен во текот на постапката, во зависност од националната поставеност.

Мора да се истакне дека, во зависност од националната практика, потребен е посебен формулар за регистрирање/поднесување за секој член на семејството, вклучувајќи ги и децата, дури и кога барањето се поднесува како семејство.

На крајот од сослушувањето, треба да дадете информации за следните чекори и потенцијалната временска рамка за постапката на разгледување. Исто така, треба да дадете информации за тоа како се контактира барателот за лично сослушување и, доколку е можно, да се процени времето кога ќе се одржи личното сослушување.

Добра практика

Системот за само-регистрација развиен од Норвешката дирекција за имиграција е добра практика која го надополнува сослушувањето за регистрација и им овозможува на барателите на меѓународна заштита однапред да ги регистрираат своите лични податоци во националната база на податоци во контролирана средина. Алатката е изработена за полесно справување со потенцијалните големи приливи на барања за меѓународна заштита помагајќи им на властите да ги регистрираат луѓето кои масовно пристигнуваат без да блокираат значителни толкувања и други човечки ресурси. Ова помага да се избегнат типичните потешкотии во почетната фаза од постапката за азил.

Алатката се заснова на софтвер што работи на компјутери, таблети и, можеби во иднина, на мобилни телефони. Барателите ги следат упатствата на екранот кои ги објаснуваат нивните права и обврски во однос на процесот на регистрација; упатството е достапно на 16 јазици, кои опфаќаат 90% од мајчините јазици што ги зборуваат барателите кои пристигнуваат во Норвешка. Прво, барателите ги пополнуваат своите лични податоци, маршрута на патување и информации за семејството на виртуелна тастатура која е прилагодена на јазикот што се користи. Барателите исто така самите се фотографираат со помош на софтверот. На крајот, барателите ги прегледуваат податоците што ги дале пред да го поднесат формуларот за регистрација по електронски пат, по што автоматски се генерира единствен број на предмет. По пополнувањето на формуларот за само-регистрација, барателите дополнително се идентификуваат со поднесување на документи за идентификација и обезбедување отпечатоци од прсти лично кај властите.

Системот за само-регистрација може да се користи за да се направи профил на случајот за ефикасно спроведување на барањата на почетокот на постапката за азил директно до соодветните постапки за разгледување (испитување). Ова е прилагодлива опција, што значи дека може да функционира како мерка за непредвидени ситуации за да се осигури дека барањето за азил е поднесено во роковите кои се предвидени со законодавството, притоа заштедувајќи значителен дел од човечките ресурси. Само-регистрацијата се смета и за можност да се поттикнат барателите да дадат поактивен придонес во нивната постапка за барање.

[Анекс 1 „Полиња за регистрација“](#) дава опширен преглед на податоците што може да се приберат во текот на фазата на регистрација и/или поднесување.

Поврзана алатка на EASO

[EASO Практичен водич: Лично сослушување](#) поставува структуриран метод на сослушување што може до одреден степен да биде корисен и за сослушувања за регистрација. Следните делови се сметаат за особено релевантни за фазата на регистрација.

- Дел 2, „Отворање на сослушувањето“, овозможува методи за отворање на сослушувањето на начин со кој се воспоставува атмосфера на доверба, барателот се чувствува добредојден и се обезбедуваат информации.
- Дел 3, „Спроведување на сослушувањето“, овозможува методи за управување со ситуацијата на сослушувањето и вашиот сопствен став за подобрување на соработката; исто така дава совети како да се применат различни типови на прашања за сослушување и да се искористат можностите за да се разјаснат сите недоследности.
- Дел 5, „Затворање на сослушувањето“, предлага начини за затворање на сослушувањето, овозможува информации за следните фази од постапката за сослушување и му дозволува на барателот да коментира за извештајот од сослушувањето.

Преводи на насоките се достапни на [интернет страницата на EASO](#).

Документација што му е на располагање на барателот

Треба да ги охрабрите барателите да им ги достават на органите сите документи што ги поседуваат за да го одредат или потврдат нивниот идентитет и националност, да ги утврдат нивните лични околности и потекло (минато) и да го поткрепат барањето за меѓународна заштита ⁽¹⁵⁾. Таквите документи вклучуваат лични документи и патни исправи (имено, лична карта и/или пасош), семејни документи (на пр. семејна книшка, изводи од матична книга на родени, изводи од матична книга на умрени и/или изводи од матична книга на венчани), документи поврзани со живеалиште и патни маршрути и секаков документиран доказ кој би можел да го поткрепи барањето за азил (на пр. членска книшка на барана политичка или граѓанска организација или налог за апсење).

Од барателите се бара да ги предадат своите документи во оригинал, бидејќи тие обезбедуваат доказ за идентитетот или потеклото (минатото) и можно е да обезбедат посилни докази за да го потврдат барањето за азил отколку копиите. Доколку барателот ги нема оригиналните документи, но има достапни копии, треба да ја истражите причината зошто оригиналите не се достапни и како барателот успеал да добие копии.

Треба да ги земете предвид документите што не ги доставил барателот, особено патните и личните документи. Треба да побарате објаснување за документите што недостасуваат и да истражите дали барателот некогаш поседувал некакви документи за идентификација. Доколку барателот поседува документи за идентификација, треба да дознаете каде се наоѓаат документите и дали е можно да се достават до властите за азил. Доколку барателот не поседува никаков вид на документи за идентификација, треба да ја дознаете причината зошто и како барателот успеал да патува надвор од земјата на потекло и во вашата ЕУ+ земја без такви документи.

Треба да го охрабрите барателот да ги добие документите што недостасуваат доколку тоа е изводливо во дадените околности. Меѓутоа, треба многу јасно да ставите до знаење дека не се очекува барателите да се изложат себеси или кое било друго лице на ризик во обидот да обезбедат документи, вклучително и со стапување во контакт со властите на земјата на потекло, доколку тоа ги изложува на ризик.

Добра практика

За да се поттикнат барателите да поднесат документи за лична идентификација, Шведската агенција за миграција вовеле „задачи за лична карта“ за барателите кои не успеваат да го докажат својот идентитет за време на постапката на поднесување. Задачите се специфични за секој барател и ги упатуваат барателите на задача за овозможување дополнителна документација што може да го потврди или разјасни идентитетот или земјата на потекло на барателите. Доколку барателот не успее да ја исполни задачата, можно е да загуби одредени финансиски придобивки. Задачите се применуваат само во контекст на постапката за азил и секоја одлука за намалување на финансиските придобивки може да се обжали пред управниот суд.

Сите документи треба да бидат уредно регистрирани така што ќе се направат копии на секој од нив и ќе се забележат сите технички информации, вклучувајќи го датумот на поднесување, насловот на документот, видот на документот и дали документот е оригинал или копија. Други стандардни елементи на документот што треба да се евидентира се датумот на издавање, органот кој е задолжен за издавање или авторот и главната тема.

⁽¹⁵⁾ Во согласност со член 13(2)(б) од ДПА, обврска на барателот е да ги предаде документите што ги поседува, а се релевантни за разгледувањето на барањето, како што е пасошот. Во согласност со член 4(1)(2) од ДК, земјите членки, исто така, може да го обврзат барателот да ги достави овие документи што е можно поскоро во постапката за азил.

Вообичаено е барателите да доставуваат скенирани документи што им биле испратени по е-пошта. Со скенираните и дигиталните документи треба да се постапува на ист начин како со копиите од документите.

Доколку барателот сака да приложи многу документи, се препорачува да ги прегледате заедно со барателот за заедно да одредите кои документи се релевантни за постапката за азил. Клучното прашање што треба да му се постави на барателот е што сака да прикаже со конкретниот документ што го приложува.

За релевантни документи на странски јазик, неопходен е превод. Се препорачува, како минимум, да се добијат преводи на најважните документи, вклучувајќи ги и личните документи и најважните елементи на документите, имајќи го предвид она што барателот има намера да го прикаже со документите. Генерално, во интерес на надлежниот орган е документите да бидат преведени во најголема можна мера, бидејќи секој елемент од документот понатаму може да биде релевантен за проверка на доследноста и основаноста на барањето.

Во основа, добра практика е да се осигура дека (суштинските и/или суштинските делови од) документите се преведени од страна на надлежниот орган пред личното сослушување. Ова ќе му овозможи на службеникот задолжен за случајот подобро да го подготви сослушувањето и да ги подготви прашањата што ќе му ги постави на барателот за евентуални недоследности помеѓу изјавите и документите за време на сослушувањето.

За повеќе информации за тоа како може да се потврди автентичност на документ и како тоа може да е поврзано со процесот на регистрација, видете ги понатамошните објаснувања во [Поглавје VIII, Дел Е „Проверка на документи“](#).

D. Биометриски податоци

Биометриските податоци прибрани во фазата на регистрирање/поднесување вклучуваат фотографии и отпечатоци на прсти. Во зависност од националната поставеност, може да бидат земени дополнителни видови на биометриски податоци, како што се скениран ирис или снимка на гласот. Гласот на барателот често се снима за да се одреди дијалектот и/или регионот на социјализација а да не се идентификува самиот барател.

Со оглед на техничката природа на земање и снимање отпечатоци од прсти, тоа го спроведуваат специјализирани одделенија или органи во повеќето ЕУ+ земји.

Отпечатоците од прсти се користат во контекст на системот „Евродак“. Отпечатоците од прсти се додаваат во системот на централната база на податоци Евродак за да се утврди дали барателот претходно поднел барање за азил или бил уапсен во друга ЕУ+ земја во врска со неправилно преминување на надворешна граница.

За повеќе информации за земање отпечатоци од прсти во Евродак системот, разгледајте го [Поглавје VIII, Дел А „Евродак“](#).

Исто така, отпечатоци можат да се споредуваат и во базата на Визниот информативен систем (ВИС). ВИС е систем за одлуки поврзани со барања за краткорочни визи за посета или транзит низ Шенген зоната. Системот вклучува информации за краткорочни барања за визи за Шенген земјите. Националните органи за азил можат да ја искористат базата за утврдување на ЕУ+ земјата која е одговорна за разгледување на барањето.

За повеќе информации за земање отпечатоци од прсти и ВИС, разгледајте го [Поглавје VIII, Дел В „Визен информативен систем“](#).

Добра практика

За да се спречи измама, но и за да се осигура дека фотографијата на лицето на барателот е со скорешен датум и со добар квалитет, фотографијата може да ја слика органот за регистрација, наместо да се бара од барателот да достави фотографија.

Бидејќи сите биометриски системи имаат свои слабости, добра стратегија може да биде да се користи пристап со повеќе модели, заснован на прибирање на различни биометриски податоци.

Е. Регистрирање на лични детали

Иако она што е најважно е информациите кои се прибрани во текот на регистрацијата да бидат точни и веродостојни, во контекст на постапката за азил постојат голем број на пречки кои создаваат ризик за нецелосност или непрецизност на прибраните податоци. Тоа може да бидат јазични бариери, културни норми и/или возраста на барателот.

Вашата улога ќе биде да му помогнете на барателот да ги разјасни своите изјави и да се осигурате дека дадените податоци се целосни и точни.

Овој дел дава насоки, примери на добра практика и совети за практични прашања со кои може да се сретнете кога прибирате и запишувате информации од барателот. Покрај овие општи совети, силно се препорачува органите да дадат национални насоки за да се обезбеди доследност во снимањето на личните информации и кои ги земаат предвид специфичните практики во земјата на потекло.

Име на барателот

Доколку барателот прикаже пасош или поврзан документ за идентификација, забележете го името на барателот како што е прикажано во документот. Во отсуство на пасош и во зависност од земјата на потекло, други извори за составот и правописот на името на барателот може да вклучат национални документи за идентификација и изводи од матичната книга на родените. Доколку барателот нема никакви документи за лична идентификација, евидентирајте го името како што е претставено од барателот.

Се препорачува националните администрации да обезбедат упатство кое е специфично за земјата на потекло за тоа како да се регистрира името на барателот со цел да се обезбеди конзистентност во составот и правописот на името. Упатството може да укаже, во согласност со земјата на потекло, на хиерархија за различни видови документи за идентификација. Типичните состави на имиња и правопис се разликуваат во земјите на потекло. Во неколку земји во централна Азија, Блискиот Исток и делови од Африка, имињата традиционално се состојат од име кое се дава при раѓање и презиме кое се состои, прво, од татковото име, и второ, од името на дедото. За имињата кои традиционално се составени од неколку делови, во инструкциите може да се наведе кој дел треба да се смета како име, а кој дел како презиме во формуларот за регистрација.

Барател со повеќе имиња

Барателите може да имаат повеќе имиња од неколку причини. Во некои земји, името запишано во пасош или друг документ за идентификација може да се разликува од традиционалното име. На пример, името на таткото и името на дедото традиционално се користат како семејно име (презиме), додека во пасошот името на племето се забележува под семејното име. Така,

барателот може да има две имиња, имено, едно што се користи во секојдневните функции и едно за службени цели.

Барателите може да бидат идентификувани под различни имиња во официјалните бази на податоци и регистри или самите можат да дадат различни имиња под кои се познати во земјата на потекло. Барателот можеби намерно користел лажно име или можеби незаконски користел туѓ идентитет. Дополнителните имиња, во овие случаи, треба да се евидентираат како псевдоними.

Во иста насока, варијациите на името, имено за начинот на кој се пишува, менува или евидентира, во различни документи за идентификација треба да се евидентираат како псевдоними, за да може подоцна да се пронајде лицето во базата на податоци кога е достапен само еден од личните документи. Потребно е да се слушнат и ставовите на барателот за можните причини за таквите несовпаѓања, по што треба да ги евидентирате објаснувањата дадени од барателот во формуларот за регистрација и да ги означите сите недоследности кај надлежниот орган за одлучување.

Транслитерација: Името на барателот е напишано со азбука различна од латиницата

Транслитерацијата е процес на пишување име со различна азбука од азбуката во која е напишано во оригинал. Транслитерацијата се користи кога името на барателот е напишано со азбука како што е арапската, кирилицата или амхарската азбука. Бидејќи не постојат стандардизирани начини за транслитерација на зборови на латиница за сите јазици, некои букви, знаци или фонетски звуци може да имаат различни форми во зависност од јазикот што се користи при транслитерацијата на зборот. На пример, фонетскиот звук /u/ би бил транслитериран како „ou“ на француски, „oo“ на англиски и „u“ на германски.

Добар пример за тоа како транслитерацијата може да се регулира, би можел да ги опфаќа следните чекори.

1. Евидентирајте го транслитерираното име како што е на пасошот на барателот.
2. Доколку барателот нема пасош, запишете го транслитерираното име како што се појавува на други официјални документи.
3. Доколку барателот нема никакви официјални документи кои го наведуваат неговото име на латиница, погледнете го постоечкото национално упатство за транслитерација.
4. Во отсуство на официјални упатства за транслитерација и само ако барателот е доволно умешен во писмената комуникација на јазик што користи латиница, побарајте од барателот да обезбеди транслитерација на неговото име.
5. Доколку барателот не може да обезбеди транслитерација на своето име, користете ги услугите на толкувач. Во секој случај, како референтна точка водете евиденција за начинот на кој името е напишано на оригиналниот јазик.

Добра практика

Сојузната канцеларија за миграција и бегалци на Германија користи алатка за превод за да ги транслитерира имињата напишани со арапски азбуки на латиница. Барателите користат арапска тастатура за да го напишат своето име во алатката и системот го транслитерира ова име со латинично писмо. Алатката се користи во раните фази на постапката за азил, вклучително и во текот на регистрацијата на барање за меѓународна заштита, кога името на барателот е запишано во досието на индивидуалниот случај. Алатката вклучува и дополнителни функции кои го поддржуваат испитувањето на потеклото на барателот.

Датум и место на раѓање на барателот

За да се обезбеди доследност во евидентирањето на податоците за местото на раѓање, добра практика е систематски да се евидентира местото на исто ниво (село, општина, помала област, итн.) и дополнително, да се идентификуваат покраината, регионот или административната територија на кое му припаѓа местото на раѓање. Може да се воведе доследен правопис на локации со обезбедување списоци кои се специфични за земјата на потекло на регионите, покраините, административните територии и/или главните локации.

Барателот не го знае својот датум на раѓање

Ако барателот изјави дека не го знае својот датум на раѓање, мора да истражите што знае барателот за својот датум на раѓање, вклучувајќи ја годината, времето од годината и/или месецот кога е роден.

За децата или за барателите кои наскоро ќе станат полнолетни, важно е при евидентирањето на целосен датум на раѓање секогаш да се земе последниот можен датум од периодот во кој може логично да се процени дека барателот е роден. На пример, ако барателот го знае својот месец на раѓање, последниот ден од тој месец се означува како претпоставен ден на раѓање. Доколку барателот го знае периодот или годишното време на своето раѓање, се означува последниот ден од тој годишен квартал. Доколку барателот ја знае само годината на своето раѓање, се означува последниот ден од таа година. Се одбира последниот можен ден од периодот за со детето да не се постапува како со возрасен додека е сè уште дете.

Во некои ЕУ+ земји, кога точниот датум на раѓање е непознат, се утврдува проценет датум на раѓање кој вклучува ден и месец, бидејќи тоа помага во спроведувањето на суштинските работи со властите и давателите на услуги. Треба да постојат заштитни мерки со кои ќе се прецизира дека датумот на раѓање е само проценет датум и да се осигура дека тоа нема да доведе до создавање на лажен идентитет. Документите обезбедени од барателите може да дадат индикација за да помогнат во проценката на нивната возраст или датум на раѓање. Датумот или годината на раѓање или распон на возраст може дополнително да се процени со спроведување сослушување врз основа на временски точки за референца (на пр. да се прашаат барателите дали имаат некакви сеќавања за одредени важни настани што се случиле во нивната земја). Треба да работите во насока на заедничко согласување со барателот. Уверете се дека барателот разбира кој датум на крајот е забележан како проценет датум на раѓање и објаснете дека тоа може да се коригира во иднина кога барателот ќе може подоцна да приложи документација за идентификација од земјата на потекло. Кога се создава проценет датум на раѓање, треба јасно да означите во формуларот за регистрација и/или базата на податоци дека датумот е проценка и да наведете како е одреден датумот.

Генерално, се претпочита да не се означува датумот на раѓање на барателот како „непознат“, бидејќи е важно да се наведе старосната група на која припаѓа барателот, како што се дете, адолесцент, млад возрасен, возрасен или постаро лице.

Земјата на барателот користи различен календар во прикажувањето на датумот на раѓање

Некои земји користат календари кои се разликуваат од грегоријанскиот календар, на пример, персискиот календар се користи во Авганистан и Иран, етиопскиот календар се користи во Етиопија и Еритреја, а календарот Викрам Самват се користи во Непал и во неколку држави во Индија. Исламските и хебрејските календари се користат за религиозни цели, додека арапските земји и Израел го користат грегоријанскиот календар за граѓански потреби. Кинескиот календар, исто така, ги регулира датумите на важните празници, додека кинеската граѓанска администрација се потпира на грегоријанскиот календар.

Се препорачува да побарате од барателот да го наведе датумот на раѓање во календарот што се користи во земјата на потекло. Забележете го датумот на раѓање во формуларот за регистрација

и како календарски датум што се користи во земјата на потекло и како датум на грегоријанскиот календар. Ова исто така важи и за други датуми што се користат за време на процесот на регистрација, како што е датумот на заминување од земјата на потекло.

Ако точниот датум на раѓање на барателот е непознат, проценетиот датум на раѓање се одредува и со користење на календарот што се користи во земјата на потекло, на пример со користење на месеци, годишни времиња и години како што се наведени во тој календар.

На интернет постојат голем број на добри конвертори на календари, како што се:

- [Конвертор на персиски календар](#),
- [Конвертор на етиопски календар](#),
- [Конвертор на непалски календар](#).

Барателот наведува место на раѓање кое тешко може да се лоцира во земјата на потекло

Доколку барателот изјави дека е роден во место кое тешко може да го идентификувате или лоцирате во земјата на потекло, треба дополнително да го истражите ова со прашања за, на пример, дел од земјата, покраината/административната територија, градовите, општините и познати места блиску до местото на раѓање.

Добра практика е да се користи интернет услуга за мапи (која е проверена од информативната единица за земјата на потекло) за да се лоцира местото на раѓање на мапа за време на регистрацијата, покрај регистрацијата на местото на живеење во земјата на потекло. Понекогаш најчесто користените услуги за мапи, како што е Google Maps, не вклучуваат специфични локации во неколку вообичаени земји на потекло.

Следниве примери имаат добри специјализирани услуги за мапи на интернет.

- [OpenStreetMap](#) е интерактивна мапа со отворен код.
- [WeGo](#) е мапа на сателитски слики.
- Единицата за анализа на безбедноста на храната и исхраната (The Food Security and Nutrition Analysis Unit ([FSNAU](#))) обезбедува административни мапи кои се специфични за Сомалија.

Барателот не го знае своето место или земја на раѓање

Доколку барателот ја знае својата земја на раѓање, но не и точното место на раѓање, можете да побарате дополнителни информации со поставување прашања прво за поголеми области, движејќи се кон помали географски области, додека истражувате од каде барателот ги добил овие информации.

Земјата на раѓање е дефинирана како земја на живеење на мајката во моментот на раѓање или, ако не е познато, земја во која се случило раѓањето (член 2(д) од Регулативата за статистика на миграција⁽¹⁶⁾). Така, барателите може да бидат прашани каде живеела нивната мајка во различни фази од нејзиниот живот, доколку местото на раѓање останува непознато или неизвесно.

⁽¹⁶⁾ [Регулатива \(ЕЗ\) бр. 862/2007](#) на Европскиот парламент и Советот од 11 јули 2007 година за Статистика на Заедницата за миграција и меѓународна заштита и укинување на Регулативата на Советот (ЕЕЗ) бр. 311/76 за компилација на статистика за странски работници, ОЈ L 199, 31.7.2007 година, и нејзиното изменување и дополнување, [Регулатива \(ЕУ\) 2020/851](#) на Европскиот парламент и Советот од 18 јуни 2020 година со измена на Регулативата (ЕУ) бр. 862/2007 за Статистика на Заедницата за миграција и меѓународна заштита, ОЈ L 198, 22.6.2020 година.

Доколку останат неизвесности околу местото на раѓање, добра практика е да се истражи од каде се родителите на барателот и другите членови на семејството и каде живеат во моментот. Ова ќе ви овозможи да имате поцелосна слика за потеклото на семејството и моменталната состојба, на пример во врска со потенцијална историја на раселување.

Ако земјата на раѓање е непозната, евидентирајте ја како „непозната“. Треба да приберете податоци за причините зошто барателот не ја знае својата земја на раѓање и да го евидентирате неговите коментари на формуларот за регистрација/во базата на податоци.

Состав на семејството

Составот на семејството секогаш треба да се земе предвид со резерва. Секоја врска треба да се провери. На пример, ако некој пар се претстави со едно или повеќе деца, треба да се потврди поединечно дали мажот и жената се биолошки татко и мајка на секое од децата.

Барателот е полигамен

Во некои општества, едно лице може да биде легално во брак со повеќе лица во исто време, додека националното законодавство во ЕУ+ земјите дозволува брак само со едно лице во исто време. Полигамијата или да се биде во брак со повеќе лица истовремено се смета за кривично дело во неколку ЕУ+ земји, што не остава простор да се признае повеќе од еден сопругник како легално венчан партнер. Така, во ситуации на полигамија, само еден сопругник може да се смета за легално венчан партнер.

ЕУ+ земјите имаат различни практики за да одредат кој ќе се смета за правен партнер во полигамните бракови според националното законодавство. Некои ЕУ+ земји првиот брачен партнер го сметаат за правен партнер, додека други за правен партнер го сметаат партнерот кој прв пристигнал во земјата.

Во зависност од националната дефиниција за правно венчан сопругник, можете да го евидентирате или сопругникот кој прв стапил во брак со барателот или сопругникот кој прв пристигнал во земјата како правен партнер во формуларот за регистрација. Доколку повеќе од еден сопругник е пристигнат во земјата во исто време, секој сопругник што не е определен како правно венчан партнер треба да поднесе посебно барање за меѓународна заштита. Сопругниците кои не се правно венчаниот партнер, исто така, ќе бидат евидентирани во одреден дел во формуларот за регистрација, наведувајќи ги нивните лични податоци и датумот на склучување брак.

Барателот наведува дека се во брак или разведени, но бракот или разводот не биле изречени од страна на овластен орган

Многу бракови се склучуваат во согласност со традиционалните обичаи или религиозни практики, во присуство на традиционален или верски водач, но не се секогаш законски потврдени од државата. Други парови може да живеат заедно без склучен законски брак или традиционален или религиозен брак. Последната форма на заедничко живеење може, во некои земји, да биде правно потврдена.

Независно од тоа дали бракот или разводот се законски потврдени или не, се регулира со законот на земјата каде што барателот има живеалиште или, ако барателот нема живеалиште, со законот на земјата каде што барателот има престој. Така, правата поврзани со брачната состојба кои претходно ги стекнал барателот треба да се почитуваат ёе додека правата се признаени и се

во согласност со формалностите што ги бара законот на земјата домаќин (член 12 Конвенција за бегалци ⁽¹⁷⁾).

Можете да ги евидентирате изјавите на барателот во врска со нивниот брак или развод, вклучително и дека бракот или разводот не биле изречени од страна на овластен орган. Можете исто така да прашате што мисли барателот со тоа што вели дека е во брак или разведен и од која причина тоа не е изречено од страна на овластен орган.

Возрасен барател има згрижено или посвоено дете без никаква законска или вообичаена одлука

Важно е да се проверат врските и поврзаноста помеѓу детето и возрасните за да се осигура дека односот е во најдобар интерес на детето. Треба да го прашате барателот за основата на договор за посвојување и/или згрижување и за состојбата како резултат на која тие треба да се грижат за детето. Исто така, во формуларот за регистрација треба да евидентирате кој го придружува детето, како на пример семејство со неколку деца, пар, самохран родител или постаро лице, како и полот на детето и возрасното лице (лица) кое го придружува.

Ако договорот за посвојување и/или згрижување се заснова на вообичаена или неофицијална одлука, треба да го упатите детето кај властите кои се одговорни за назначување старател. Истовремено, треба да го упатите детето кај органите за заштита на децата одговорни за спроведување на проценка за најдобриот интерес на детето. Целта на ова е да се одреди соодветноста и подготвеноста на придружното(ите) возрасно лице (возрасни) како и потенцијален(ни) негувател(и) на детето и благосостојбата на детето со возрасното лице (лица) кое го придружува(ат).

Доколку нема знаци на злоупотреба или занемарување, детето не треба да се одвојува од возрасното лице односно возрасните лица кои го придружуваат додека се спроведува проценката за најдобриот интерес на детето и се донесува одлуката.

Треба да го регистрирате детето одделно од придружното возрасно лице односно возрасни лица, но случаите на придружните возрасни и деца треба да се поврзани. Во зависност од вашата национална практика, размислете за спроведување на сослушувањето за регистрација во присуство на назначениот професионален старател.

Ако детето и возрасното лице (возрасните) што го придружуваат укажуваат дека е потребно или пожелно лоцирање на семејството, можете да го упатите детето на лоцирање на семејството.

Националност

Националноста или државјанството се дефинира како посебна правна врска помеѓу поединците и нивната земја, стекната со раѓање или натурализација, без разлика дали е со изјава, по избор, со брак или други средства во согласност со националното законодавство (член 2(г) од регулатива за статистика за миграција). Националноста е клучен поим за меѓународна заштита, бидејќи проценката за потребата од меѓународна заштита е насочена кон земјата или земјите од националноста. Доколку барателот е без државјанство, проценката се одвива во однос на земјата на поранешниот вообичаен престој. Голем број баратели не поседуваат документација што ја докажува нивната националност и затоа ќе треба да ја утврдите националноста на други начини.

⁽¹⁷⁾ Генерално собрание на ОН, [Конвенција за статусот на бегалците](#), Серија на договори, Обединети Нации, 1951 година, Издание 189, стр. 137.

Националните упатства за тоа кога националноста може да се смета како „утврдена“ (и покрај отсуството на документиран доказ) може да се разликуваат, исто како и методите што се користат за утврдување на националноста на барателот. Методите вклучуваат сослушување за националност, автентичност на документи, проверка на потеклото на барателот или јазична проценка. Тие често се вршат од страна на специјализиран персонал, или одделенија, или од службеници задолжени за случајот за личното сослушување. Задачата на службеникот за регистрација е да понуди веродостојни индикации за националноста на барателот и да го означи секое несовпаѓање и/или можни показатели за бездржавјанство.

Барателот има или може да има повеќе националности

Барателот може да има повеќе националности и сите националности кои тврди дека ги има треба да се евидентираат. Добра практика е систематски да се прашуваат сите баратели дали имаат повеќе од една националност, бидејќи барателите можеби нема спонтано да ги понудат овие информации. Се препорачува да се воспостави национален протокол за случаите во кои барателот има повеќе од една националност за да се утврди под која националност барателот ќе биде наведен за статистички цели. Во отсуство на такви правила, се препорачува неодамна стекнатата националност да се запише како „главна“ националност за статистички цели. Информациите за други националности исто така треба да бидат вклучени во досието на барателот.

Барателот не ја знае или е несигурен за својата националност

Барателот може да не е сигурен за својата националност. Во отсуство на документација за идентификација која ја наведува националноста на барателот, треба да поставувате прашања за да ја утврдите националноста која барателот тврди дека ја има или треба да ги истражите сите можни индикации за бездржавјанство. Целта на овие прашања не е да се процени кредибилитетот на тврдената националност, туку да **се идентификува дали постојат сомнежи кои треба да се означат до надлежниот орган.**

Доколку одговорите на барателот не ги отфрлат несогласувањата, треба да ги означите вашите согледувања до релевантен орган.

Треба да ја евидентирате националноста на барателот како „тврдена/претпоставена националност“ во формуларот за регистрација - доколку националноста останува неизвесна. Доколку барателот тврди дека е без државјанство, но нема официјална документација, треба да ги запишете информациите како „тврдено/претпоставено бездржавјанство“. Доколку барателот поседува документи со кои се потврдува дека е без државјанство, треба да ја запишете националноста како „бездржавјанство“.

За да се избегне спроведување на барањата преку погрешна постапка и за да се овозможи правилна подготовка на личното сослушување, важно е да се идентификуваат несогласувањата поврзани со националноста и индикациите поврзани со бездржавјанство на самиот почеток на постапката за азил и истите да се евидентираат систематски во текот на фазата на регистрација. Се препорачува сите националности кои се евидентирани во која било фаза од постапката за азил да се чуваат во историјата на верзии од досието на барателот.

Модалитети според кои барателот може да ги промени претходно дадените податоци

Во повеќето ЕУ+ земји, личните податоци може да се променат откако ќе се заврши поднесувањето под одредени услови. Некои земји бараат од барателот да достави автентичен личен документ за промена на личните податоци, додека други дозволуваат промени под други услови, вклучително и известување од самиот барател.

Се препорачува националните администрации да дадат насоки за условите под кои барателот може да ги промени податоците дадени во фазата на поднесување.

Се препорачува да се прави разлика помеѓу суштински промени на личните детали и помали уредувања поради човечка грешка. Примери за човечка грешка во фазата на регистрација вклучуваат правописни грешки, датуми на раѓање кои фактички биле дадени како календарски датум различен од датумот на грегоријанскиот календар и места на раѓање кои го имаат истото име, но се наоѓаат во различна административна област во земјата на потекло. Се смета за добра практика сите промени што се направени на личните податоци да бидат достапни во базата на податоци, вклучително и информации за тоа кога се направени промените, од кого и врз која основа.

Личните податоци што може да се сметаат за суштински различни од оние што ги дал барателот, надворешните бази на податоци и други сигурни извори може да се евидентираат како податоци за псевдоними. Податоците за псевдоними вклучуваат какви било имиња или други лични податоци по кои е познат барателот, вклучувајќи ги и моминските имиња или имињата што се користат во неофицијални функции. Се смета за добра практика да се има специфично поле за псевдоним во базата на податоци за да се овозможи во базата за пребарување истовремено да се пребаруваат тековни имиња, псевдоними и историја на имиња.

Ф. Бездржавјанство

Што е бездржавјанство и зошто е тоа важно?

Конвенцијата за статусот на лица без државјанство од 1954 година дефинира дека лице без државјанство е „лице кое ниту една држава не го признава за свој државјанин согласно сопственото национално законодавство“. ⁽¹⁸⁾ Оваа дефиниција е обврзувачка за сите договорни земји и поимот „согласно сопственото национално законодавство“ треба да се толкува опсежно за да го опфати не само законодавството, туку и министерските уредби, регулативи, наредби, судска практика и, каде што е соодветно, вообичаената практика ⁽¹⁹⁾.

Бездржавјанството се јавува во различни контексти, во миграциски или немиграциски ситуации и може да биде предизвикано од неколку фактори. Тие вклучуваат дискриминација во законите и практиката за националност (поврзана, на пример, со раса, религија или пол), празнини во законите за националност, државно наследување или меѓу иселениците и/или нивните деца кои би можеле да ја изгубат својата националност без да го стекнат државјанството на земјата на вообичаено живеалиште.

Правото на националност е основно човеково право. Освен тоа што се лишени од државјанство, лицата без државјанство често се соочуваат со други форми на дискриминација и кршење на човековите права, што може да биде и причина и последица на раселување. Иако повеќето лица без државјанство остануваат во нивната земја на раѓање/вообичаен престој, некои ја напуштаат и бараат заштита во други земји. Во вториот случај, лице без државјанство може да

⁽¹⁸⁾ [Конвенцијата во врска со статусот на бегалците](#), 189 UNTS 150, 28 јули 1951 година (стапување на сила: 22 април 1954 година) (Конвенција за бегалци од 1951 година); Протокол во врска со статусот на бегалците, 606 UNTS 267, 31 јануари 1967 година (стапување на сила: 4 октомври 1967 година), во ЕУ законодавството за азил се нарекува „Женевска конвенција“.

⁽¹⁹⁾ УНХЦР, [Насоки за бездржавјанство бр. 1: Дефиницијата на „лице без државјанство“ во Член 1\(1\) од Конвенцијата во врска со статусот на лица без државјанство од 1954 година](#), HCR/GS/12/01, 2012, став 15.

се квалификува за статус на меѓународна заштита како бегалец или корисник на супсидијарна заштита во согласност со Директивата за квалификации.

Кога лицето без државјанство е препознаено како лице на кое му е потребна меѓународна заштита, важно е да се реши прашањето за бездржавјанството на лицето. Може да има случаи во кои статусот на бегалец или супсидијарната заштита престанува без лицето да има стекнато државјанство. Во такви случаи, лицето сепак ќе има потреба од заштита како лице без државјанство. Покрај тоа, бездржавјанството на корисниците на меѓународна заштита може да има последици за нив и нивните деца. На пример, децата на корисници на меѓународна заштита без државјанство, имено оние кои се родени во земја домаќин и кои не стекнуваат друго државјанство, имаат право според меѓународното право (и законите за националност на многу ЕУ+ земји) на државјанството на земјата во која се родени ⁽²⁰⁾.

Индикации за бездржавјанство

Бездржавјанството не може секогаш лесно да се идентификува. Лицата без државјанство ретко имаат доказ дека се без државјанство, можеби не се сигурни дали се без државјанство или можеби не се свесни дека би можеле да бидат изложени на ризик да станат лица без државјанство по враќањето. Луѓето кои се изложени на ризик од бездржавјанство може да вклучуваат, во зависност од состојбата во земјата на потекло, луѓе од пограничните региони каде што недостатокот на граѓанска регистрација може да доведе до забуна во врска со тоа дали се државјани на една или друга држава; малцинствата и оние кои имаат воочени или реални врски со друга држава; номадско население; и население со сложена историја на раселување, за кои докажувањето на националноста на земјата на потекло може да биде тешко како резултат на генерации на потомци кои биле во странство.

Во европски контекст, профили на луѓе кои тврдат дека се без државјанство најчесто вклучуваат:

- Палестинци од земјите на Блискиот Исток и Северна Африка;
- Курдско население од Сирија и Ирак;
- Бидун малцинството од Кувајт и Ирак;
- народот Рохинџа од Мјанмар;
- Сомалијци од Етиопија.

Меѓу другото, несигурноста на барателите за сопствената националност за време на процесот на регистрација може да биде показател дека тие се можеби изложени на ризик да бидат без државјанство.

Регистрација на лица бездржавјанство и лица со ризик да бидат без државјанство

Од огромно значење е да се идентификуваат лицата без државјанство што е можно порано за да им се обезбеди потребната заштита поради нивното бездржавјанство. Утврдувањето дали барателите се без државјанство е од суштинско значење кога се оценува потребата од меѓународна заштита.

⁽²⁰⁾ УНХЦР, [Конвенција за намалување на бездржавјанството од 1961 година](#), HCR/GS/12/01, 2012; Совет на Европа, [Европска конвенција за националност](#), Стразбур, Серија европски договори бр. 166, 1997 година.

При регистрацијата, од суштинско значење е да се приберат информации и да се откријат можни случаи на бездржавјанство. За сите баратели, треба да приберете информации за нивната националност или националности, можен недостаток на националност, место на раѓање и земја на раѓање. Доколку барателите не се сигурни за својата националност, тоа треба да се означи и треба да се евидентираат земјите на вообичаен престој ⁽²¹⁾. Кога се регистрираат семејства, важно е да се приберат податоци за **секој член на семејството**, за родителите и за децата. Оваа информација ќе биде релевантна за секое последователно определување дали некое лице е признаено како државјанин од некоја држава согласно нејзиното национално законодавство. Прибирањето лични податоци за секој член на семејството е исто така важно, бидејќи некои деца можат да бидат без државјанство додека нивните родители се државјани. На пример, има 25 држави ширум светот во кои жената не може да ја пренесе својата националност на своите деца врз истата основа како и мажите поради родова дискриминација во законот. Ова може да значи дека децата се без државјанство ако таткото не го признава детето или е непознат, починат, не е со неговото семејство или самиот е без државјанство ⁽²²⁾.

Во некои случаи каде луѓето се претставуваат како лица без државјанство, може да има достапни објективни информации за да го потврдат тоа (на пример, тие припаѓаат на документирана малцинска популација без државјанство, поседуваат документација што го потврдува нивното бездржавјанство или имаат доказ за лишување или губење на нивната националност). Кога има такви објективни информации кои потврдуваат дека барателот е без државјанство, националноста треба да се запише како **бездржавјанство** (или како **изјавено/претпоставено бездржавјанство** ако во вашето национално законодавство формалната постапка од друг орган или суд треба прво треба да го процени и потврди бездржавјанството или ако барателот се претстави како лице без државјанство без никаква официјална документација). Исто така треба да се забележи и нивната земја на вообичаено живеење.

Во други случаи, поединците може да бидат несвесни или несигурни за статусот на нивната националност. Во такви случаи, фактот што лицето **можеби е без државјанство**, или **ризикува да биде без државјанство**, исто така треба јасно да се евидентира во индивидуалниот формулар за регистрација под претпоставка дека нема државјанство. Земјата или земјите на поранешен вообичаен престој, исто така, треба да се евидентираат за да се олесни следењето и упатувањето до посебна постапка за утврдување на бездржавјанство. Не е соодветно да се одреди бездржавјанство на лицето во фазата на регистрација. За утврдување на бездржавјанство е потребно време, може да биде сложено и тешко и може да изискува опширни истражувања со државните органи во земјите со кои поединецот има релевантни врски. Тоа треба да го спроведе само надлежен орган за одлучување во одредено време што следува по конечната проценка на барањето за азил.

Земјата на поранешен вообичаен престој е земјата во која барателот живеел, без разлика дали законски или незаконски. Обично се разликува од земјите на обичен транзит. Важни елементи се времетраењето на престојот и колку е скорешен тој престој. Барателот може да има и неколку земји на поранешен вообичаен престој. Можеби нема да биде лесно да се одреди земјата на вообичаено живеење во фазата на регистрација; затоа, се препорачува сите земји на претходен престој, кои не се само транзитни земји, да се наведат по редослед, од најновата до најстарата.

⁽²¹⁾ Лицето без државјанство кое е „вообичаен жител“ или „престојува“ покажува дека лицето престојува во земја на постојана и стабилна основа. „Вообичаено жителство“ треба да се сфати како стабилно, фактичко живеалиште. Ова ги опфаќа оние лица без државјанство на кои им е одобрен постојан престој, а исто така важи и за лица без дозвола за престој кои се населени во една земја, кои биле таму неколку години, а кои очекуваат постојан престој таму (погледнете УНХЦР, [Прирачник за заштита на лица без државјанство](#), Женева, 2014 година, став 139).

⁽²²⁾ Овие држави се Бахамите, Бахреин, Барбадос, Брунеи, Бурунди, Есватини, Иран, Ирак, Јордан, Кирибати, Кувајт, Либан, Либерија, Либија, Малезија, Мавританија, Непал, Оман, Катар, Саудиска Арабија, Сомалија, Судан, Сирија, Того и Обединетите Арапски Емирати.

Со цел да се помогне при идентификување дали лицето **можеби е без државјанство** или е изложено на **ризик за бездржавјанство** и да се запишат точните информации, може да се постават дополнителни прашања при регистрацијата како поддршка на постапката за разгледување, особено ако барателите не се сигурни за нивната националност.

Подолу се наоѓа опширна листа на прашања и барања кои, заедно со која било релевантна документација, можат да помогнат да се идентификуваат барателите без државјанство доколку не се сигурни за нивната националност.

Статус на националност (државјанство)

- Што сметате дека сте по националност?
- Дали претходно сте имале некоја или друга националност?
- Што се по националност вашите родители?
- Ве молиме опишете ги причините зошто не сте сигурни за вашата националност.
- Дали некогаш сте имале документи за идентификација, како пасош, национална (државна) карта или карта за регистрација?
 - o Дали некогаш сте се обиделе да добиете документ за идентификација од некоја друга земја?
 - o Ако треба да доставите документ до властите за тоа кои сте, каков документ би покажале или би се обиделе да добиете?

Место на раѓање

- Каде сте родени?
- Дали вашето раѓање е регистрирано?
- Дали имате извод од матична книга на родени?
- Каде се родени вашите родители?

Земја на поранешно вообичаено живеалиште

- Во кои земји живеевте пред да пристигнете во Европа?
 - o Кога живеевте во секое од овие места?
 - o Која беше причината за преселба во таа земја?
 - o Дали сте биле регистрирани кај властите во таа земја?
 - o Дали имавте дозвола за престој?
 - o Во какво сместување живеевте?
 - o Со кого живеевте во таа земја?
 - o Какви средства за приход имавте во таа земја?
 - o Дали вие или некој од вашето семејство се образовавте во таа земја?
 - o Во случај на брак или раѓање во таа земја, дали можевте да го регистрирате бракот или раѓањето во таа земја?
 - o Дали имавте други активности во таа земја?

Г. Управување со досие

По целосното прибирање на податоците, сите информации во врска со барањето навремено се проследуваат до надлежниот орган за да се осигура дека тој орган ги има на располагање сите релевантни информации. На тој начин се составува електронско и/или физичко досие за случајот за да се вклучат личните податоци на барателот, копии од документите обезбедени од барателот и биометриски податоци. Досието може да содржи и ваши сопствени забелешки кои треба да се означат до надлежниот орган и други органи. Информациите за сите направени упатувања, исто така треба да бидат вклучени во досието. Се препорачува да имате воспоставено систем за управување со досиејата што овозможува секоја информација да биде правилно поврзана со досието за случајот.

На секој барател му е доделен индивидуален регистарски број, додека на секој случај може да му биде доделен посебен број. По ова, барањето е поврзано и/или се поврзува со други слични случаи.

Индивидуален регистарски број

Не подоцна од оваа фаза, на секој барател треба да му се додели **индивидуален и единствен регистарски број**. Се препорачува, откако ќе се додели овој број, барателот да го задржи истиот регистарски број за сите постапки поврзани со меѓународна заштита или барања за други дозволи за престој. Ова ќе му овозможи на надлежниот орган лесно да ги пронајде и да пристапи до сите информации што се релевантни за еден конкретен барател, како што се информациите за претходни барања или постапките за повторно обединување на семејството.

Случаи

Покрај индивидуалниот регистарски број, добра практика е да се даде и **индивидуален број на случај (предмет)** на секое барање за меѓународна заштита. Често, на членовите на истото (потесно) семејство кои заедно поднеле барање за азил им се припишува ист број на случај. Ова ќе помогне нивните барања да се проценуваат заедно. Препорачливо е барањата на членовите на потесното семејство кои пристигнале подоцна, но сепак пред да се донесе одлука за барањето на членовите на семејството кои веќе биле во земјата, да се спојат во истиот предмет.

Поврзани случаи

На другите членови на семејството, како што се возрасните деца, бабите и дедовците, не им е доделен ист број на предмет, бидејќи нивните случаи се разгледуваат според нивните индивидуални околности. Сепак, важно е надлежниот орган да ја земе предвид врската помеѓу овие баратели, нивното заедничко потекло и можните врски во нивните барања за азил и на тој начин да ги поврзе таквите случаи. Важно е, при подготовките за личното сослушување, да биде достапен преглед на сите поврзани случаи.

Воедно, се смета за добра практика да се поврзат случаите кои имаат сличности надвор од членовите на семејството, како што се баратели кои заедно ја напуштиле земјата на потекло за да го избегнат истиот ризик од прогон или сериозна повреда.

Интересно е да се забележи дека броевите на предметите честопати се составуваат на начин што вклучува ознаки за постапката за азил, како што се годината на барањето, локацијата каде што е поднесено барањето, врските помеѓу барањата или појавата на последователни барања.

Потреби за упатување

Доколку постои индикација дека барателот припаѓа на ранлива група или има потреба од посебни процедурални гаранции за да ги искористи своите права и да ги почитува обврските, во електронското досие треба да ги вклучите сите забелешки кои произлегуваат од специфичните процедурални потреби и потреби за прифат. Слично се постапува доколку постои индикација дека друга ЕУ+ земја ќе биде одговорна за разгледување на барањето, тоа треба да се спомене во досието.

За повеќе информации за потенцијалните индикации за потребите и процедурите за упатување, погледнете во [Поглавје V „Идентификување и упатување“](#).

Составување на статистички информации

Регистрацијата и поднесувањето се темелите на постапката за азил. Овие процеси му обезбедуваат на барателот почетна заштита и пристап до права и придобивки. Истовремено овие процеси ѝ обезбедуваат на администрацијата за азил единствена евиденција на барателот која може да се провери, како и основни информации кои се потребни за да се спроведе барањето од самиот почеток до правилната под-постапка.

Прибраните податоци, дополнително, може да се користат за статистички цели за да се обезбеди преглед на состојбата со азилот во одреден период, на ниво на ЕУ+ земјите, на национално ниво или на регионално ниво. Врз основа на податоците, постапката за азил може соодветно да се следи во однос на следните области:

- **демографија**, односно земјата и регионот на потекло на барателите, јазикот на кој се зборува, полот, возраста, летовите и маршрути на патување и здравствени проблеми;
- **барања за азил**, односно профили за азил и посебни процедурални гаранции/ранливости;
- **време на обработка**, односно датумот на внесување во постапката на регистрација/поднесување, времетраењето на регистрацијата/поднесувањето и изминатото време до личното сослушување;
- **типови на постапки**, вклучувајќи ги последователните барања, Даблинските случаи и забрзаните постапки.
- **трендови или аспекти**, кои можеби не се директно поврзани со азилот, како што се методите што ги користат мрежите за трговија со луѓе или видовите на фалсификувани документи.

Составувањето на податоците за регистрација му овозможува на надлежниот орган да добие преглед на обемот на предмети за кои се очекува разгледување на почетокот на фазата на разгледување (испитување). Податоците за регистрација го вклучуваат бројот на случаи за кои се очекува лично сослушување според земја на потекло, пол, профил на барател, тип на барање, јазик што се зборува, вид на ранливост или тип на постапка. Таквите податоци го вклучуваат и бројот на последователни барања и случаи упатени на забрзани постапки.

Покрај приказот на обемот на предмети за кои се очекува разгледување, податоците за регистрација може да се користат и за статистички цели и за истакнување на трендовите на регистрација (на пр. по земја на потекло, профил и тип на побарување). Овие трендови може да се однесуваат и на аспекти кои не се директно поврзани со азил, како што се методите што ги користат мрежите за трговија со луѓе или видовите на фалсификувани документи.

Да се запомни

- Вашата улога е да прибирате и да евидентирате прецизни и веродостојни податоци од барателите со тоа што им помагате да се разјаснат сите несигурни изјави. Не треба да правите проценка на веродостојноста на прибраните податоци.
- Податоците се прибираат за неколку цели, вклучително и за да помогнат да се потврди идентитетот и националноста на барателот, да му помогнат на органот за азил да се подготви за личното сослушување, да се идентификуваат посебни процедурални потреби за прифат и да се идентификуваат потенцијални Даблински случаи.
- Документираните докази можат да ги потврдат идентитетот и националноста на барателите, да ги утврдат нивните лични околности и да ги поткрепат нивните барања за меѓународна заштита. Односно, треба да ги поттикнете барателите да ги достават сите докази што ги поседуваат.
- Биометриските податоци често се земаат од специјализиран персонал, поради нивната техничка природа. Во зависност од националната поставеност, можеби од вас ќе биде побарано да потврдите дека биометриските податоци се веќе земени или да се погрижите барателот да биде упатен до релевантните органи за да поднесе биометриски податоци.
- Личните детали за барателот треба да бидат прецизно заведени, посветувајќи внимание на прибирањето на целосни податоци за теми кои се детално опишани во вашата национална практика или упатства.
- По целосното прибирање на податоците, се составува досие за да се вклучат сите информации во врска со барањето и вашите сопствени забелешки кои треба да се означат до надлежниот орган.
- Во системот за управување со досие на секој барател треба да му се додели единствен регистарски број, додека одделен број на предмет може да се додели за секое барање, според кој ќе можете да ги поврзете барањата со други, слични случаи.

V. Идентификација и упатување

Идентификувањето во најбрз можен рок на потенцијалните Даблински случаи, ранливите баратели и децата без придружба е од суштинско значење во постапката за азил, со цел да се упатат на соодветната постапка за разгледување и за да им се обезбеди потребната поддршка на барателите. Вашата улога како службеник за регистрација е да ги идентификувате потенцијалните Даблински случаи или потенцијално ранливите баратели и да ги упатите кај соодветни органи или засегнати страни.

A. Потенцијални Даблински случаи

Преглед на Даблинската постапка

Регулативата Даблин III ги одредува критериумите и механизмите за утврдување на земјата членка или придружната земја (Исланд, Лихтенштајн, Норвешка или Швајцарија) која е одговорна за разгледување на барањето за меѓународна заштита. Регулативата обезбедува механизам за да се осигура дека барањето за меѓународна заштита ќе биде разгледано и дека ќе го разгледа само една ЕУ+ земја.

Надлежен орган за Даблинската постапка. Секоја ЕУ+ земја има конкретен надлежен орган наречен Одделение за Даблин кое е одговорно за спроведување на Даблинската постапка.

Додека Даблинската постапка ја спроведува Одделението за Даблин, сите органи кои се вклучени во постапката на азил се одговорни за идентификување на потенцијалните Даблински случаи и нивно упатување до Одделението за Даблин.

Механизам за определување на одговорна ЕУ+ земја⁽²³⁾. Откако писмен документ за регистрација на барањето ќе пристигне до Одделението за Даблин, започнува временскиот рок за одредување на ЕУ+ која земјата која е одговорна за разгледување на барањето (во согласност со член 20(2) од Регулативата Даблин III). Доколку друга ЕУ+ земја се смета за одговорна за разгледување на барањето, од таа земја ќе биде побарано да го преземе барањето на лицето или да го врати лицето назад, врз основа на критериумот на хиерархија поставен во Регулативата Даблин III. Барањата за враќање и барањата за преземање треба да се поднесат во рок од 1, 2 или најмногу 3 месеци од моментот на започнување на временскиот рок, во зависност од тоа дали се работи за итен случај и кој критериум од Регулативата Даблин III е активиран.

Доколку ЕУ+ земјата што се смета за одговорна го прифати барањето, барателот ќе биде пренесен во таа земја. Даблинската постапка ќе се затвори и одговорната ЕУ+ земја ќе го разгледува барањето за меѓународна заштита на тоа лице.

Идентификација на потенцијални Даблински случаи

Во текот на постапката за регистрација, постојат одредени елементи кои можат да укажат на потенцијален Даблински случај. Овие индикатори се поврзани со различни критериуми од Регулативата Даблин III. Навременото идентификување на овие индикатори и упатувањето до Одделението за Даблин се важни, бидејќи за секој случај е потребна понатамошна истрага и постапки од страна на Одделението за Даблин за да се одреди одговорната ЕУ+ земја.

⁽²³⁾ Механизмите за определување на одговорна ЕУ+ земја се утврдени во Регулативата Даблин III, регулативата за спроведување на Даблинскиот систем и регулативата за Евродак, кои заедно го формираат Даблинскиот систем.

При регистрација на барање за меѓународна заштита, важно е да се посвети посебно внимание на следните индикатори, со цел да се идентификува потенцијален Даблински случај:

- лицето е дете без придружба кое има членови на семејство или роднини во други ЕУ+ земји;
- лицето (возрасно) има членови на семејство во ЕУ+ земји;
- на лицето му е издадена виза, документ за престој или друг документ од друга ЕУ+ земја;
- лицето патувало низ други ЕУ+ земји;
- лицето има поднесено барање за меѓународна заштита во друга ЕУ+ земја.

Во одредени случаи, индикаторите не се јасни или очигледни. Дури и во случаи на недоволни информации, можно е случајот на барателот да е Даблински случај и во согласност со националните правила, може сепак да биде важно случајот да се упати до Одделението за Даблин.

Можете да добиете важни информации преку регистрацијата на податоци, за време на личното сослушување или при заведување на отпечатоци од прсти, кога се врши пребарување во базата на податоци Евродак или ВИС. Можно е релевантните информации да се најдат или да се потврдат со документи поднесени од барателот. Треба проактивно да ги земете предвид следните извори на информации.

- **Изјави на барателите** во кои наведуваат дека имаат членови на семејството во друга ЕУ+ земја или дека влегле или престојувале во друга ЕУ+ земја.
- Резултати од пребарување на **Евродак**. „Совпаѓање 1“ потврдува дека претходно барање било поднесено во ЕУ+ земја. „Совпаѓање 2“ потврдува дека лицето неправилно ја преминало надворешната граница на ЕУ.
- Резултати од пребарување на **ВИС базата на податоци**. Како што е утврдено во [Поглавје VIII „Проверка на податоци“](#), ВИС базата на податоци им овозможува на надлежните органи да видат дали на барателот му била издадена или одбиена виза или дали визата била поништена, укината или продолжена во други ЕУ+ земји. Доколку била издадена виза од друга ЕУ+ земја, тоа би можело да биде важно при одредување на земјата која е одговорна за барањето.
- **Документи**. Сите документи што барателите ги поседуваат може да бидат важни во процесот на утврдување одговорност ⁽²⁴⁾. Важни документи што треба да се земат предвид се следниве:
 - о документ за идентификација или пасош,
 - о извод од матична книга на родени,
 - о извод од матична книга на венчани,
 - о семејна книшка/запис,
 - о возачка дозвола,
 - о визи (издадени или истечени) за други ЕУ+ земји,
 - о дозвола за престој во други ЕУ+ земји,
 - о овластување за престој во други ЕУ+ земји,
 - о печати за влез и/или излез (дури и ако се во фалсификуван или лажен пасош),
 - о други документи.

⁽²⁴⁾ EASO, [Практичен водич за имплементација на Регулативата Даблин III: Лично сослушување и проценка на докази](#), Канцеларија за публикации на Европската Унија, Луксембург, 2019 година, стр. 21.

Поврзана алатка на EASO

[Практичен водич за имплементација на Регулативата Даблин III на EASO: Личното сослушување и проценката на докази](#) ги поддржува официјалните лица задолжени за прв контакт и членовите на персоналот кои работат на полето на азил или прифат во изучувањето за Даблинските индикатори.

Овој практичен водич дава преглед на Даблинската постапка и нејзината практична примена во однос на Даблинското сослушување, обезбедувањето на информации и проценката на достапните докази во Даблинската постапката со појаснување на различните критериуми на одговорност на Регулативата Даблин III.

Тој се фокусира, меѓу другото, на сослушувањето (Даблин) кое е спроведено со барателот. Конкретно, анексите на практичниот водич за „Области што треба да се истражат за време на сослушувањето“ даваат корисни насоки за Даблинското лично сослушување и прашањата што би можеле да им помогнат на службениците задолжени за случајот во одредување на одговорната ЕУ+ земја. Водичот исто така ги објаснува и обврските поврзани со обезбедување информации за Даблинската постапка. Понатаму, водичот ги објаснува принципите на проценка на доказите во Даблинските случаи и различните видови на доказни средства и индиректни докази што се користат во Даблинската постапка.

Преводите на овој практичен водич се достапни на [веб-сајтот на EASO](#).

Упатување на потенцијални Даблински случаи

Штом ќе се појават информации кои се однесуваат на врската помеѓу едно лице и друга ЕУ+ земја, важно е случајот веднаш да се упати до Одделението за Даблин. Одделението за Даблин ќе продолжи со истражување на досието на лицето, ќе ги изврши потребните проверки и дополнително ќе истражува пред да испрати барања за преземање или барања за враќање до ЕУ+ земјата што се смета за одговорна. Дури и кога постои несигурност во врска со индикациите, досието на случајот треба, во согласност со националните правила, да се упати до Одделението за Даблин што е можно поскоро.

Запомнете дека вашата улога е да барате Даблински индикатори и доколку е потребно, да го упатите досието на барателот до Одделението за Даблин. Вашата улога е најважна за Даблинската постапка.

Националните поставености се разликуваат во однос на спроведувањето на Даблинската постапката. Се препорачува да имате воспоставена постапка за упатување на случаите до органот надлежен за спроведување на Даблинската постапка.

Улога на службеникот за регистрација

Во врска со Даблинската постапка, вашата улога е да:

- **бидете свесни за Даблинските индикатори и активно да ги барате** со цел да се идентификуваат барателите за меѓународна заштита кои можеби спаѓаат под Даблинската постапка;
- **обезбедите основни информации за барателот** според критериумите што се користат за определување на ЕУ+ земјата која е одговорна за разгледување на барањето за

меѓународна заштита, со цел барателот да ја разбере потребата да се обезбедат какви било информации кои би можеле да помогнат да се донесе оваа определба ⁽²⁵⁾;

- **ги упатите нивните предмети без одложување до Одделението за Даблин.**

За да ги преземете горенаведените задачи, треба да го имате следново знаење:

- доволно разбирање на Регулативата Даблин III;
- доволно разбирање за тоа кои индикации треба да се бараат кога се проценува дали Регулативата Даблин III може да биде применлива;
- кого да контактирате за повеќе информации или за да се започне можна Даблинска постапка - добра практика е надлежниот орган кој е одговорен за Даблинските случаи да има наменски телефонски број и/или центар за помош што персоналот за азил, миграција, спроведување на законот или други релевантни органи ќе може да го контактира;
- како да го упатите досието (до Одделението за Даблин) за понатамошна проценка.

Поврзана алатка на EASO

[EASO Водич за Даблинска постапка: Оперативни стандарди и индикатори](#) може да се користи од страна на управителите за да се оцени квалитетот на Даблинската постапка. Аспектите на обезбедување информации поврзани со Даблинската постапка и идентификацијата на можен Даблински случај се опфатени во ова упатство. Управителите, персоналот на повисоко ниво и советниците за политики можат да ја користат оваа алатка за спроведување на самооценување за да ги проценат капацитетите на нивното одделение во овие области или да спроведат подобрувања на постапката во оваа област.

Преводите на овие насоки се достапни на [интернет страницата на EASO](#).

Поврзана алатка на EASO

EASO има **модул за обука за идентификација на потенцијални Даблински случаи**. За време на регистрацијата или поднесувањето на барањето, службениците за регистрација може да наидат на потенцијален Даблински случај. Во такви ситуации, важно е овие случаи да се упатат навремено до одделението за Даблин. За подобро да се идентификуваат и препознаат Даблинските случаи, модулот за обука на EASO е достапен за да им помогне на службениците да одредат како да продолжат со тие случаи и да ги упатат до одделението за Даблин.

В. Ранливи баратели

Правни дефиниции и концепти

Поради личните околности, некои баратели може да имаат ограничени можности да имаат придобивки од нивните права или да ги исполнат своите обврски. Во такви случаи, треба да се воспостават заштитни мерки во форма на посебни процедурални гаранции во постапката за азил и во зависност од природата на ранливоста, да се обезбеди посебна поддршка за прифат.

⁽²⁵⁾ Во согласност со Член 4 од Регулативата Даблин III, постојат национални летоци за обезбедување информации за Даблинската постапка што може да им се поделат на барателите.

ДПА ⁽²⁶⁾ утврдува заштитни мерки за барателите на кои им требаат процедурални гаранции во постапката за разгледување. ДУП ⁽²⁷⁾ упатува на заштитни мерки за барателите со посебни потреби во однос на социјалната, материјалната или медицинската област. Законодавството кое го содржи ЗЕСА обезбедува списоци на примери за тоа кои лица може да се сметаат за ранливи лица; сепак, ниту еден од овие списоци не е сеопфатен. Главното прашање што треба да се реши е дали барателот, со оглед на својата ранливост, има потреба од посебни процедурални гаранции или посебни потреби за прифат. Специфичните состојби на барателите треба да се земат предвид кога се оценува нивната способност да ги уживаат своите права и да одговорат на нивните обврски. Треба да се има предвид дека ранливоста доаѓа во многу различни степени и форми, а одговорите на органите треба да се прилагодат на индивидуалните околности на барателот.

Иако посебните процедурални потреби и потребите за прифат се меѓусебно поврзани, тие не се идентични. На пример, неписмен човек може да има посебни потреби во контекст на постапката за азил, но не може да се смета за еднакво ранлив во однос на потребите за прифат.

Различни форми на ранливост

Важно е барателите со посебни процедурални потреби и/или потреби за прифат да бидат идентификувани што е можно порано за да се осигура дека го имаат тоа што им е потребно за да го поткрепат своето барање и дека сите потреби се соодветно препознаени.

Бидејќи сте еден од првите официјални лица кои комуницираат со барателот, вашата улога како службеник за регистрација е клучна. Барателите со посебни потреби може да се идентификуваат во која било фаза од постапката за азил, но процесот на регистрација останува особено важен чекор за да се обезбеди рана идентификација.

При идентификување и проценка на посебните процедурални потреби и потреби за прифат, треба да се земат предвид ранливостите наведени како примери во ДПА и ДУП (Табела 1). Видот на ранливоста и индивидуалните околности на барателот одредуваат кои специјални гаранции треба да се воспостават.

⁽²⁶⁾ Во член 2(г) од ДПА се наведува следново: „Барател кој има потреба од посебни процедурални гаранции“ е барател чијашто способност да ги ужива правата и да ги почитува обврските предвидени со оваа директива за постапка за азил е ограничена поради индивидуални околности.“ Рецитал 29 од ДПА се наведува следново: „На одредени баратели може да им се потребни посебни процедурални гаранции поради, меѓу другото, нивната возраст, пол, сексуална ориентација, родов идентитет, попреченост, тешко заболување, психички нарушувања или како последица на тортура (измачување), силување или други сериозни форми на психолошко, физичко или сексуално насилство. Земјите членки треба да настојуваат да ги идентификуваат барателите кои имаат потреба од посебни процедурални гаранции, пред да донесат првостепена одлука. На тие баратели треба да им се обезбеди соодветна поддршка, вклучително и доволно време за да се создадат услови неопходни за ефикасен пристап до постапките и за приложување на елементите потребни за поткрепување на нивното барање за меѓународна заштита.“

⁽²⁷⁾ Член 2(и) од ДУП го наведува следново: „Барател со посебни потреби за прифат“: значи ранливо лице, во согласност со член 21, кое има потреба од посебни гаранции со цел да ги ужива правата и да ги почитува обврските предвидени со оваа Директива за услови за прифат.“ Член 21 од ДУП гласи: „Земјите членки, во својот национален закон што ја спроведува оваа Директива за услови за прифат, ја земаат предвид специфичната состојба на ранливите лица, како што се малолетни лица, малолетни лица без придружба, лица со инвалидитет, стари лица, бремени жени, самохрани родители со малолетни деца, жртви на трговија со луѓе, лица со сериозни заболувања, лица со психички нарушувања и лица што биле подложени на тортура (измачување), силување или на други сериозни форми на психолошко, физичко или сексуално насилство, како што се жртви на осакатување на женските гениталии.“

Табела 1. Преглед на примери за ранливи лица или причини зошто барателите можат да имаат потреба од посебни процедурални гаранции наведени во ДПА и ДУП

Член 21 ДУП	Идентични	Рецитал 29 од ДПА
Деца	Возраст	
Деца без придружба		
Постари лица		
Попреченост		
Сериозно заболување		
Психички нарушувања		
Жртви на тортура (измачување), силување или на други сериозни форми на психолошко, физичко или сексуално насилство		
Осакатување на женските гениталии, бремени жени, родово насилство ^(а)	Род, сексуална ориентација, родов идентитет	
Самохрани родители со малолетни деца		
Жртви на трговија со луѓе		
Друго		

^(а) Мерките за спречување на родово насилство се споменати во член 18 од ДУП според модалитетите на условите за прифат.

Некои ранливости може да бидат директно видливи (на пр. одредени попречености), додека други се идентификуваат преку придружни документи (на пр. одредени здравствени состојби). Барателот исто така може да ги прикаже основните ранливости (на пр. поранешни трауматски искуства), кои може да се откријат само за време на потемелно сослушување. Доколку е потребно некако упатување за специјализирана проценка и/или поддршка, тоа најдобро е да се започне, доколку е можно, при првите чекори во постапката за азил.

Постојат неколку причини зошто барателот со посебни потреби не може самиот директно да ги нагласи овие ранливости. Таквите причини вклучуваат несвесност за припадност на ранлива група или несвесност дека може да се обезбеди релевантна помош, чувство на непријатност при споделување специфични потреби или чувство на постојан ризик. Може да постојат и други фактори, како што се возраста, полот, стресот, физичкото и психичкото здравје, како и околностите на опкружувањето кои можат да влијаат врз способноста на барателите да се изразат. Покрај тоа, треба да ги имате предвид потенцијалните разлики во јазикот, културата и животните искуства, кои можат да создадат бариери во комуникацијата.

Улога на службеникот за регистрација

Во однос на ранливите баратели, вашата улога е да:

- идентификувате баратели со посебни потреби во постапката и/или потреби за прифат;
- обезбедите итна поддршка, доколку е достапна во оваа фаза;
- го упатите барателот на понатамошна проценка и/или поддршка.

За да ги преземете горенаведените задачи, треба да ги знаете следниве аспекти:

- ранливости и посебни потреби;
- државни механизми, методи, мерки и чекори за идентификување на ранливите баратели, како што се внатрешни протоколи, упатства и листи за проверка, каде што е применливо;

- државни механизми за упатување и процедури, вклучувајќи специјализирани служби за заштита на децата, УНХЦР и други организации што обезбедуваат правна помош или друг вид на советување за барателите;
- комуникација со ранливите баратели, вклучително и прилагодување на јазикот според специфичните потреби, овозможување повеќе време за комуникација, преземање стил на комуникација кој е емпатичен, културолошки чувствителен и родово сензитивен и посветување внимание на јазикот на вашето тело за да изразите отвореност и смиреност.

Службеникот за регистрација треба да создаде средина на доверба со цел полесно да се идентификуваат индикациите за посебни потреби. Следниве фактори можат да придонесат за создавање таква средина:

- соодветен и сензитивен стил на комуникација, на пример со обраќање до барателот користејќи ја заменката („ти“) што ја претпочитаат;
- сензитивност кон секоја индивидуална ситуација;
- лесно разбирлив јазик;
- обезбедување информации за тоа што се очекува од барателот;
- почитување на строга доверливост, особено околу членовите на семејството кои можеби не се свесни за ранливоста;
- охрабрување на барателот да обезбеди извештај за настаните според негово темпо, без прекинувања;
- соодветни и отворени прашања.

Идентификување баратели со посебни потреби во постапката и/или потреби за прифат

Потребно е проактивно да ги прегледате и истражите изјавите и документите на барателот за да ги идентификувате потенцијалните посебни потреби. Барателите можеби не можат, по своја волја, да истапат за да ги изразат своите потреби.

Набљудувањето е важен метод за откривање на потенцијално ранливи баратели.

Набљудувањето не е само „гледање на работите“, туку повеќе вклучува активно примање информации што ви помага побрзо и попрецизно да ги процените луѓето и нивните околности. Притоа потребно е да ги држите очите и ушите отворени, да добиете што е можно повеќе информации и да ги забележите овие информации ⁽²⁸⁾.

Бидете свесни дека посебните потреби може да бидат веднаш видливи, но тие можат да се манифестираат и подоцна во текот на постапката на разгледување. Додека физичкиот изглед може да укаже на одредени посебни потреби и барателот може да достави документи кои прикажуваат одредени потреби, исто така треба да бидете свесни дека посебните потреби може да станат индиректно очигледни додека комуницирате со барателот. На пример, барателот може индиректно да изрази индикации за посебни потреби во своите изјави преку страв или срам (на пр. искуства на сериозни форми на насилство или посебни потреби во врска со родовиот идентитет). Тешкотиите во комуникацијата со барателот или следењето на мисловниот процес на барателот може да укажуваат на ранливост (на пр. психички нарушувања или интелектуални попречености). Исто така, однесувањето или емоциите изразени од барателот може да откријат индикации за посебни потреби (на пр. искуства на сериозни форми на насилство или психички нарушувања).

⁽²⁸⁾ EASO и Фронтекс, [Практичен водич за пристап до постапката за азил](#), Канцеларија за публикации на Европската Унија, Луксембург, 2016 година, стр. 7.

Идентификацијата на посебни потреби изискува знаење за видот на знаци кои можат да укажуваат на ранливост. Алатката на Европската канцеларија за поддршка на азил (EASO) за идентификација на лица со посебни потреби (ИЛПП) обезбедува листа на индикатори на кои треба да се внимава за време на процесот на регистрација, кои се групирани на следниов начин:

- возраст
- пол
- родов идентитет и сексуална ориентација
- семеен статус
- физички индикатори
- психолошки индикатори
- индикатори на опкружувањето.

Секоја група дава поспецифични индикации кои се однесуваат, на пример, на однесувањето на барателот, неговиот став, мисловни процеси, односи со другите луѓе и неговиот физичкиот изглед.

За да се поврзат индикациите со специфични посебни потреби, алатката за идентификација на лица со посебни потреби (ИЛПП) нуди специфични потреби со кои може да се поврзе секој индикатор. Категориите на посебни потреби ги вклучуваат следниве:

- малолетни лица без придружба,
- малолетни лица со придружба,
- стари лица,
- лица со попречености,
- бремени жени,
- самохрани родители со малолетни деца,
- жртви на трговија со луѓе,
- лица со сериозни заболувања,
- лица со психички нарушувања,
- лица што биле подложени на тортура (измачување), силување или на други тешки форми на психолошко, физичко или сексуално насилство,
- лица кои се идентификуваат како лезбијки, хомосексуалци, бисексуалци, трансродови лица или интерсексуалци (ЛГБТИ),
- лица со посебни потреби во врска со родовиот идентитет.

Кога не сте сигурни дали одредени индикации се поврзани со одредени посебни потреби, треба да приберете дополнителни податоци за потенцијалната ранливост. Запомнете дека не е ваша одговорност да ги идентификувате посебните посебни потреби што може да ги има барателот. Наместо тоа, ваша одговорност е да прибирате податоци за потенцијалните потреби со цел барателот да може да се упати на понатамошни постапки за идентификација и соодветна помош што е можно порано во постапката на азил.

Поврзана алатка на EASO

Примарна цел на **алатката за ИЛПП на EASO** е да ја олесни навремената идентификација на лицата со посебни процедурални потреби и/или потреби за прифат. Алатката може да се користи во секоја фаза на постапката за азил, вклучително и при регистрирање и поднесување на барања за меѓународна заштита. Алатката за ИЛПП е практична алатка за поддршка на официјалните лица вклучени во постапката за азил и прифат и не подразбира стручно знаење од областа на медицината, психологијата или други предмети надвор од постапката за азил.

Алатката за ИЛПП е достапна на многу јазици на земјите од ЕУ и земјите кои не се дел од ЕУ јазици на веб-сајтот за [ИЛПП на EASO](#).

Обезбедување итна поддршка

Доколку се идентификува некоја посебна потреба во фазата на регистрација, веднаш треба да го промените вашиот стил на комуникација со соодветно прилагодување на употребата на јазикот и темпото. Можеби ќе треба да го забавите темпото, да ги повторите дадените информации и/или да ги објасните информациите користејќи различни зборови за да се уверите дека барателот ве разбира. Треба да воведувате и кратки паузи кога е потребно.

Онаму каде што е можно, закажете сослушување за регистрација со специјализиран службеник ако индикаторите за одредена ранливост се видливи во рана фаза или кога е потребно, сменете го службеникот за регистрација и/или преведувачот.

Кога е потребно, можете да направите соодветни логистички аранжмани за да се уверите дека локацијата за поднесување на барањето е достапна за барателот според неговите специфични посебни потреби. Уредете соодветна просторија за регистрација и поднесување која ќе гарантира доверливост и во која нема да има прекинувања и, доколку е применливо, приспособете ја за да овозможите присуство на дополнителни лица.

Не заборавајте да го уверите барателот за време на регистрацијата и поднесувањето дека со сите изјави, придружни документи и други податоци кои се прибрани за поткрепа на барањето ќе се постапува со доверливост. Внимавајте да го почитувате принципот на доверливост во секоја комуникација поврзана со досието на барателот, вклучително и со потенцијалните членови на семејството на барателот кои можеби не се свесни за посебните потреби на барателот.

Обезбедете информации за барателите на начин кој ги зема предвид нивните посебни потреби, што може да се однесува и на нивната способност да слушаат, гледаат или разбираат, како на нивната возраст, пол и културна позадина (минато). Вашиот стил на комуникација, материјалите за обезбедување информации и достапните алатки за комуникација треба да се прилагодени на посебните потреби на барателот.

Не заборавајте да се уверите дека зависните полнолетни лица имаат можност да поднесат посебно барање за меѓународна заштита и дека барателот дава согласност дека е информиран дека барањето ќе се поднесе во негово име во случај да не сака да поднесе посебно барање.

Повеќе информации за обезбедување на итна поддршка за деца без придружба се претставени во [Поглавје V, Дел С „Деца без придружба“](#).

Упатување на барателот на понатамошна проценка и/или поддршка

Доколку е идентификуван барател со посебни процедурални потреби или потреби за прифат, треба да го упатите барателот на понатамошна проценка и/или поддршка.

Видот на поддршката што се обезбедува може да вклучува широк опсег на мерки, во зависност од идентификуваната ранливост и националната поставеност.

Штом ќе се утврди дека барателот има посебни потреби, треба да се преземат следните чекори.

1. Евидентирајте ја посебната потреба (потреби), вклучително и секакви знаци на ранливост, во личното досие на барателот, во согласност со националната практика. Соопштете ги овие информации до релевантните засегнати страни за да ги обезбедите потребните гаранции и поддршка.

Добра практика е властите за азил и прифат да ги споделуваат меѓу себе сите забелешки поврзани со ранливоста на барателот. Сепак, ова треба да биде во соодветна рамка за да се осигура дека информациите се објективни и неутрални, како и дека се почитуваат доверливоста и приватноста на барателот.

2. Во зависност од националната поставеност и посебните потреби на барателот, разгледајте ги следните чекори поврзани со обезбедување информации, упатување на помош и означување на релевантните информации до надлежниот орган.

За барателот

- o Обезбедете информации за применливата помош, вклучувајќи правна помош, релевантни групи за поддршка, медицинска поддршка, услуги достапни за лицата со посебни потреби и други специјализирани услуги.
- o Потврдете дека лицето знае како да пристапи до услугите доколку сте го упатиле на такви услуги.

За надлежниот орган

- o Означете ги сите посебни потреби што сте ги забележале преку давање детали за индикациите за ранливост и каква било придружна документација поврзана со овие потреби.
- o Означете дека можеби е потребно започнување на дополнителна проценка на ранливоста со цел да се обезбеди соодветна поддршка на барателот во текот на постапката за азил.
- o Означете ја потенцијалната потреба за процедурални прилагодувања, како што се продолжени временски рокови, посебни услови за лично сослушување и/или потреба од стручна поддршка.
- o Означете ја потенцијалната потреба да се стави приоритет на постапката на разгледување.
- o Означете го потенцијалното мислење да не се применат гранични/забрзани постапки доколку не може да се обезбеди соодветна поддршка.

До органите за прифат или засегнатите страни

- o Означете дека можеби е потребно започнување на дополнителна проценка на ранливоста со цел да се обезбеди соодветна поддршка на барателот во врска со условите за прифат.
- o Означете ги мислењата поврзани со семејното единство и/или специфичните потреби на барателот до релевантните засегнати страни за да се обезбеди соодветно сместување, доколку е применливо.

До одговорниот орган или давател на услуги

- o Упатете го барателот до достапната помош, доколку е потребна и барателот се согласил за тоа.
 - o Доколку е применливо, преземете мерки за упатување на барателот до националниот механизам за упатување на жртвите на трговија со луѓе, строго придржувајќи се до националните упатства.
 - o Означете ја потребата да се назначи законски застапник во случај на интелектуална попреченост или други состојби поврзани со здравјето, како што се сериозни психички болести, доколку е применливо.
3. Барателите со сериозни здравствени проблеми (вклучувајќи сериозни проблеми со психичкото здравје), бремени жени/доилки, жртви на трговија со непосреден ризик и деца без придружба и разделени деца имаат потреба од посебно внимание и треба веднаш да бидат упатени за следење во следните случаи.
- o **Непосредна загриженост за безбедноста.** Веднаш контактирајте ги органите за спроведување на законот доколку имате директна загриженост дека барателот може да си наштети или да претставува опасност за луѓето околу него, вклучително и за членовите на неговото семејство.
 - o **Акутни медицински потреби.** Веднаш повикајте брза помош доколку има акутни потреби поврзани со физичкото или психичкото здравје на барателот.
 - o **Акутни потреби за заштита на дете.** Веднаш контактирајте ги државните органи за спроведување на законот ако забележите акутни загрижености поврзани со добросостојбата на детето.
 - o **Посебни безбедносни грижи за жртви на трговија со луѓе.** Веднаш контактирајте ги органите за спроведување на законот доколку сте загрижени за безбедноста на барателот за да се уверите дека е заштитен и евентуално да се уапси трговецот со луѓе.

Размислете за обезбедување логистичка поддршка на барателот за да се олеснат непосредните следни чекори што треба да се преземат по регистрацијата, вклучително и уредување на безбеден простор за нив додека чекаат да пристигнат релевантните органи, просторија со приватност за да добијат итна медицинска помош или транспорт.

С. Деца без придружба

Дефиниција

Дете без придружба е малолетно лице кое пристигнува на територијата на ЕУ+ земјите непридружувано од возрасно лице кое е одговорно за него, според закон или според праксата на засегнатата ЕУ+ земја и сè додека истото не е ефикасно згрижено од таквото возрасно лице. Исто така го вклучува секое малолетно лице кое останало без придружба откако влегло на територијата (член 2(1) од ДК и член 2(д) од ДУП).

ДПА и ДУП наведуваат конкретни гаранции за да им се обезбеди на децата без придружба можност да ги уживаат своите права и да ги почитуваат своите обврски во контекст на азил (член 24 од ДУП и член 25 од ДПА).

Треба што е можно поскоро да се преземат мерки за да се обезбеди **законски застапник** назначен од надлежен орган да му помага и да го застапува детето без придружба во постапката за азил за да

се запази најдобриот интерес на детето и да се исполни правниот капацитет за детето, онаму каде што е потребно. Се назначува квалификуван законски застапник за да се земат целосно предвид најдобрите интереси на детето, вклучувајќи ги правните, социјалните, медицинските и психолошките потреби на детето, во текот на постапката за азил и сè додека да се најде трајно решение за детето. Не треба да се меша терминот законски застапник (односно „старател“) со давателите на правна помош, правниот советник или адвокатот. Застапникот треба да биде назначен од надлежните органи колку што е можно поскоро. Ова значи дека, во најдобар можен случај, застапникот е веќе присутен во текот на процесот на регистрација на барањето за меѓународна заштита за да ги земе предвид најдобрите интереси на детето во раните фази на постапката. Во некои ЕУ+ земји, присуството на законски застапник е предуслов за поднесување на барањето ⁽²⁹⁾.

Иако детето пристигнало без придружба, можеби има членови на семејството кои се веќе присутни во друга ЕУ+ земја. Затоа, треба да се земе предвид дали детето веќе има членови на семејството, браќа и сестри или други роднини кои легално се присутни во друга ЕУ+ земја кои можат да се грижат за детето. Во тој случај, може да се примени Регулацијата Даблин III, под услов трансферот да е во најдобри интереси на детето. Детето, исто така, можеби било одвоено од членовите на неговото семејство додека патувало во ЕУ+ земјата и тие членови на семејството можеби сè уште се во процес на пристигнување на територијата на ЕУ+ земјите.

Бидејќи детето по својата природа е ранливо, многу е важно да бидете особено чувствителни на секакви дополнителни индикатори за посебни потреби. Таквите индикатори би можеле да го вклучат ставот на детето и односите со другите деца и/или возрасни. Треба да се посвети внимание и на децата со придружба, особено кога постојат индикатори дека пријавените родители можеби во реалноста не се родители на детето. Страв во присуство на возрасните лица кои официјално се пријавени како родители може да биде показател за трговија со луѓе или други видови на злоупотреба. Важно е да се земе предвид можноста дека детето било изложено на други форми на психичко, физичко или сексуално насилство, вклучително и осакатување/сечење на женските гениталии.

Права на непридружувани деца во контекст на азил

Како службеник за регистрација, вие ќе играте централна улога во раното остварување на правата на детето (наведени подолу) преку идентификување на малолетници и нивните посебни потреби.

Права кои го регулираат целокупниот контекст на азил

- Примарно согледување на најдобрите интереси на детето при какви било дејствија поврзани со деца, вклучително и дејствија на јавните власти и приватни институции (член 25(6) од ДПА, член 20(5) од ДК, член 23(1) од ДУП, член 24(2) од Повелбата за основни права и член 3(1) од Конвенцијата на ОН за правата на детето).
- Слободно изразување на ставови и разгледување на овие ставови во согласност со возраста и зрелоста на детето за прашања што го засегаат (член 23(2)(г) од ДУП, член 24(1) од Повелбата за основни права и член 12 од Конвенцијата на ОН за правата на детето).

⁽²⁹⁾ EASO, [Извештај за постапките за азил за деца](#), Канцеларија за публикации на Европската Унија, Луксембург, 2019 година.

Права поврзани со постапката на разгледување

- Назначување на правно застапување/старател во најбрз можен рок (член 25(1) од ДПА).
- Бесплатно обезбедување на правни и процедурални информации за детето без придружба и на негов правен застапник (член 25(4) од ДПА).
- Идентификување на сите потребни посебни процедурални гаранции за децата (член 24 од ДПА).
- Можност за приоритет на разгледувањето на барањата за азил кај децата без придружба (член 31(7)(б) од ДПА).
- Лоцирањето на семејството и повторното обединување со семејството, вклучително и земање предвид дека членовите на семејството можеби се веќе присутни во земјите членки во моментот на пристигнување (член 31(5) ДК и Член 23(2)(а) од ДУП).

Права поврзани со условите за прифат

- Проценка на посебни потреби за прифат на малолетното лице без придружба, вклучително и упатување на таква проценка при регистрација (член 22 од ДУП).
- Земање предвид на безбедноста и сигурноста, особено кога постои ризик од каков било вид на злоупотреба, вклучително и да биде жртва на трговија со луѓе (член 23(2)(в) од ДУП).
- Пристап до услуги за рехабилитација и соодветни услуги за психичко здравје за жртвите на каква било форма на злоупотреба (член 23(4) од ДУП).
- Заштитата и грижата се неопходни за благосостојбата и социјалниот развој на детето, земајќи го особено предвид потеклото на детето (рецитал 33 од ДПА, член 23(2) од ДУП, член 24(1) од Повелбата за основни права и член 3(2) Конвенцијата на ОН за правата на детето).
- Пристап до образование под слични услови како и државјаните (член 14 од ДУП).

Идентификување на деца без придружба

Индикатори за идентификување на барателот како дете

Следните елементи можат да бидат важни за идентификување на барателот како дете.

Документите (на пр. документи за идентификација) може да бидат презентирани од барателот, доставени од друго лице во име на барателот или земени од органите на други даватели на услуги или други надлежни органи.

Изјавите направени од барателот, сопствените изјави за возраста и семејните односи и изјавите дадени од други луѓе се исто така корисни во овој поглед. Секое друго лице (на пр. членови на семејството, наставници, социјални работници и персонал во центарот за сместување) може да обезбедат информации за возраста на барателот, другите членови на семејството и дополнителни посебни потреби.

Вашите согледувања може да бидат важни при идентификување на дете. Треба да се постапува претпазливо кога вашите забелешки не соодветствуваат со потенцијалните докази обезбедени во случајот на барателот (вклучувајќи ги и изјавите на барателот). Барателот може да тврди дека е возрасен (на пр. во ситуации на брак или трговија со луѓе) иако е дете. Ако идентификувате такви загрижености, треба да го означите ова или да ги истражите елементите во врска со возраста на барателот според националната практика.

Вообичаените **бази на податоци**, на пример Шенгенскиот информативен систем, Евродак, ВИС или „Украдени и изгубени патни исправи“ на Интерпол, може да содржат информации за возраста на барателот.

Друг доказ (на пр. фотографии) може да биде показател за возраста на барателот. Важно е да се евидентираат сите документи обезбедени од барателот како поткрепа на барањето. Некои документи (на пр. училишна евиденција, картони за вакцинација или други медицински записи) можат да дадат индикација за проценката на возраста на барателот, иако тие можеби не вклучуваат директен податок за возраста.

Проценка на возраста (доколку изјавената возраст е спорна)

Проценка на возраст е постапка со која органите се обидуваат да ја проценат хронолошката возраст или опсегот на возраста на едно лице со цел да се утврди дали лицето е дете или возрасна личност.

Проценката на возраста не треба да се врши како рутинска пракса. Ваквите проценки треба да се вршат само во случаи на оправдани сомнежи (на пр. кога недостасува валидна документација или кога возраста што се тврди (во изјавите на барателот) не е поткрепена или противречи со неколку доказни елементи прибрани од надлежните органи).

Проценка на возраста треба да се спроведе земајќи ги предвид најдобрите интереси на детето. Тоа треба да вклучува холистички и мултидисциплинарен пристап, со должна почит кон човечкото достоинство. Во процесот на проценка на возраста се применуваат голем број процедурални заштитни мерки, вклучувајќи го принципот на доверливост и правото на барателот да добива информации соодветни на возраста.

Проценката на возраста треба да се спроведува преку најмалку инванзивни проверки. Треба да се претпочитаат не-медицински методи, кои вклучуваат сослушувања за проценка на возраста.

Сослушувањето за проценка на возраста главно ќе биде спроведено од службените лица на органите за азил кои имаат искуство во сослушување деца во постапката за азил и се запознаени со информациите за земјата на потекло. Овие сослушувања опфаќаат прибирање и анализирање на податоците дадени од лицето чија возраст е спорна. За време на сослушувањето, лицето кое го спроведува сослушувањето се обидува да го реконструира хронолошкиот редослед на животните настани на детето со цел да изведе заклучок или да ја одреди возраста на детето. Локален календар на настани (прилагоден календар во кој се дадени датуми на значајни настани за конкретна географска област) комбиниран со „прашања за пред и потоа“ (со цел да се идентификуваат два познати настани, едниот што се случил пред, а другиот по датумот на раѓање на детето), може да бидат корисни алатки што ќе им помогнат на службените лица, барателот или членовите на семејството за приближно да го одредат датумот на раѓање на детето. Пред почетокот на сослушувањето, лицето кое го спроведува сослушувањето треба да обезбеди релевантни информации со едноставна терминологија (односно целта на сослушувањето, улогата на вклучените и присутните луѓе и причините зошто изјавената возраст е спорна). Кога заклучокот од проценката е спротивен од возраста изјавена од барателот, причините мора да бидат јасно објаснети со помош на толкувач и во присуство на законскиот застапник/старател/адвокат на детето.

Презумцијата на невиност односно придобивката на верување без сомневање (член 25(5) од ДПА) треба да се примени во текот на процесот на проценка на возраста и барателот треба да се смета за дете и со него да се постапува како со дете сè додека возраста останува неизвесна, вклучително и за време на процесот на проценка на возраста. Така, презумцијата на невиност е процедурална заштитна мерка што се применува што е можно поопсежно во случаите на непридружувани деца за кои постои мала веројатност да имаат документиран доказ за нивната возраст.

Идентификување на дете како дете без придружба

Детето може да се идентификува како непридружувано врз основа на неговите сопствени изјави.

Меѓутоа, во одредени случаи, а особено во случаи на трговија со луѓе, детето може да биде без придружба иако е претставено како дел од семејство.

Доколку постои сомнеж за природата на односот помеѓу детето и возрасните кои официјално се претставени како родители или старатели, треба внимателно да се проценат квалитетот и издржливоста на врската. Оваа проценка може да вклучи одделно сослушување на детето и на возрасните за животната средина на детето во земјата на потекло или во која детето пораснало. Во зависност од возраста на детето, сослушувањето може да вклучува прашања за, на пример, училиштето кое детето го посетувало, бојата на неговата спална соба или неговите омилени играчки.

Поврзана алатка на EASO

[Практичен водич за проценка на возраста на EASO](#) (второ издание) дава насоки за согледување на најдобрите интереси на детето при проценка на потребата од преглед на возраста. Исто така обезбедува насоки за службените лица за прилагодување и вршење на проценка на возраста со примена на холистички и мултидисциплинарен пристап, со особено внимание кон потребите и состојбата на барателот. Водичот обезбедува практични информации за околностите, процедуралните заштитни мерки и методи за проценка на возраст.

Преводи на овој водич се достапни на [веб-сајтот на EASO](#).

Поврзана алатка на EASO

Анимациите за проценка на возраста го дополнуваат практичниот водич за проценка на возраста.

Анимацијата за **проценка на возраст за практиканти** е наменета за службеници за прифат и азил, службеници за миграција и спроведување на законот, социјални работници, радиолози, педијатри, јавни обвинители и други засегнати страни. На лесно разбирлив начин ги прикажува клучните елементи на насоките и потребните заштитни мерки за да се обезбеди соодветна и сигурна проценка на возраста. Видеото е достапно на различни јазици на [веб-сајтот на EASO](#).

Анимацијата за **проценка на возраст кај децата** е наменета да ги информира децата и младите луѓе за тоа што да очекуваат кога од нив ќе се побара да ја подлежат на проценка на возраста. Видеото е достапно на различни јазици на [веб-сајтот на EASO](#).

Поднесување на барање од страна на непридружувано дете ⁽³⁰⁾

Надлежните органи кои работат со деца без придружба треба да имаат соодветна обука во врска со специфичните потреби на децата. Добра практика е да се има доволен број на специјализирани службеници за регистрација за да го спроведат поднесувањето на барања за деца без придружба. При поднесување на барање за непридружувано дете, треба да се земат предвид следните мерки.

- Ако тоа веќе не е направено, преземете мерки да се назначи законски застапник, во согласност со националната практика, или означете го случајот до компетентен колега кој ќе се погрижи да се преземат такви мерки.

Информирајте го детето за неговото право да има законски застапник и за улогата на застапникот. Ова вклучува запазување на најдобрите интереси на детето, како и правилно опфаќање и согледување на неговите правни, социјални, медицински и психолошки потреби, во текот на постапката за азил или сè додека да се спроведе трајно решение за детето. Доколку го идентификувате детето како непридружувано дете, информирајте ги релевантните тела во согласност со националната пракса за да се назначи законски застапник во најбрз можен рок.

- Обезбедете информации за детето и законскиот застапник за постапката за азил и достапната поддршка.

Информациите треба да се дадат на начин кој е погоден и разбирлив за децата, земајќи ја предвид зрелоста на детето. Овие методи може да вклучуваат употреба на поедноставен јазик, повторување на информации со други зборови, барање детето да ви ги опише информациите што сте ги дале за да се потврди неговото разбирање и користење на различни материјали, како што се стрипови и видеа ⁽³¹⁾.

- Обезбедете информации како да се пристапи до достапната правна помош, според националната поставеност.

Информирајте го детето дека може да има пристап до правна помош, покрај тоа што има законски застапник. Обезбедете информации како да стапи во контакт со давателите на правна помош, вклучувајќи ги УНХЦР и релевантните граѓански организации.

- Поканете го детето да даде свое мислење за сите работи што го засегаат.

За да се уверите дека децата можат слободно да ги изразат своите ставови и дека нивните ставови се земаат предвид според нивната возраст и зрелост, поттикнете ги барателите да ги изразат своите мислења и ставови со свои зборови. Не заборавате да евидентирате што кажале барателите без да се обидуваат да толкуваат на што мислеле. Со охрабрување на децата слободно да ги изразуваат своите ставови на почетокот на постапката, помагаат да се изгради доверба во властите за азил кои исто така ја олеснуваат постапката на разгледување (испитување).

- Означете ја потребата од посебни процедурални гаранции до надлежниот орган.

⁽³⁰⁾ За повеќе информации за индикатори и мерки за поддршка, разгледајте ја [ИЛПП алатката на EASO](#).

⁽³¹⁾ За повеќе информации околу обезбедување на информации за деца, повикајте се на Советот на Европа [Како да им се соопштат информации погодни и разбирливи за деца на децата во миграција: Прирачник за професионалци од први редови](#), Стразбур, 2018 година.

Освен фактот што се работи за дете без придружба, означете ги сите други посебни процедурални потреби што ги забележувате, како што се индикации за проблеми со психичкото здравје или трауматични настани од минатото. Евидентирајте ги важите забелешки во формуларот за регистрација и означете ги до надлежниот орган.

- Упатување на детето на понатамошна проценка за посебни процедурални потреби.

Со цел најдобриот интерес на детето да биде примарна грижа во сите фази од постапката за азил, упатете го детето на понатамошна проценка за процедурални потреби. Оваа понатамошна проценка се спроведува како мултидисциплинарна вежба која вклучува специјализирани лица кои ја добиле соодветната обука за работа со деца кај надлежниот орган или застапуваат други релевантни органи, во зависност од вашата национална практика.

- Упатете го детето на понатамошна проценка за посебни процедурални потреби.

Погрижете се детето да биде сместено во соодветна установа. Соодветните установи може да вклучуваат престој со возрасен роднина или згрижувачко семејство или престој во сместувачки центар со посебни одредби за малолетници или друго сместување погодно за малолетници. Доколку идентификувате други ранливости покрај тоа што детето е малолетно лице без придружба, на пример, индикации за здравствени или психички здравствени проблеми или трауматични настани во минатото, упатете го барањето за проценка/следење на посебните потреби за прифат ⁽³²⁾.

- Забележете ги сите членови на семејството на детето кои се присутни во која било ЕУ+ земја.

Размислете за можноста детето без придружба да има членови на семејството или роднини кои се веќе присутни во земјата или во друга ЕУ+ земја. Слично на тоа, размислете за можноста детето да било одвоено од членовите на семејството додека патувало. Евидентирајте ги овие согледувања во досието на барателот и означете ги до надлежните органи за одлука и прифат. Означете ги овие согледувања до националното Одделение за Даблин доколку одделението не е дел од органот кој одлучува.

- Упатете го детето на процедури за лоцирање на семејството, доколку е применливо.

Додека ги евидентирате личните податоци на членовите на семејството или роднините, побарајте ги и нивните детали за контакт и тековната адреса за целите на лоцирање на семејството. Ако детето ги даде овие детали, можете да го означите ова до надлежниот орган за одлучување и/или органот за прифат, во согласност со националната практика ⁽³³⁾.

- Внимавајте на сите мислења за кои е потребно итно упатување.

Погрижете се да ги упатите сите акутни потреби, како што се сериозни здравствени состојби или непосредни грижи за безбедноста, како што се состојби на трговија со луѓе, на поддршка што се овозможува директно по регистрацијата со користење на начини за упатување во согласност со националната практика.

⁽³²⁾ За повеќе информации, повикајте се на EASO, [Насоки за услови на прифат за деца без придружба: Оперативни стандарди и индикатори](#), Канцеларија за публикации на Европската Унија, Луксембург, 2018 година.

⁽³³⁾ За повеќе информации за лоцирање на семејството, погледнете во EASO, [Практичен водич за лоцирање на семејство](#), Валета, 2016 година.

Да се запомни

Потенцијални Даблински случаи.

- Регулативата Даблин III обезбедува механизам за да се осигура дека барањето за меѓународна заштита ќе биде разгледано само од една ЕУ+ земја. Ги утврдува критериумите за проценка дали барателот би можел да подлежи на разгледување согласно Даблинската постапката.
- Вашата улога е активно да барате индикации во изјавите на барателот, придружните документи или информациите достапни во различни бази на податоци за сите елементи поврзани со критериумите претставени во Регулативата Даблин III.
- Вашата улога е да му обезбедите на барателот основни информации за Даблинските критериуми со цел да му помогнете да ви ги даде сите релевантни информации.
- Случаите на баратели кои потенцијално би можеле да се разгледуваат согласно Даблинската постапка – дури и кога индикаторите не се јасни или евидентни – треба да се упатат до одделението за Даблин што е можно побрзо. Причината за тоа е што Даблинската постапка треба да се спроведе во кратки временски рокови на почетокот на постапката за азил.

Ранливи баратели.

- Вашата улога како службеник за регистрација е клучна за да се изврши идентификација на барателите со посебни процедурални потреби и/или потреби за прифат што е можно порано. Ова треба да се направи за да се осигура дека на барателите им се обезбедува соодветна поддршка за да можат да ги уживаат своите права и да ги почитуваат своите обврски.
- Потребно е проактивно да ги прегледате индикациите за посебни потреби врз основа на изјавите и придружните документи обезбедени од барателот. Погрижете се дополнително да ги истражите индиректните индикации поврзани, на пример, со однесувањето, емоциите или мисловните процеси на барателот.
- Воедно, вашата улога е да обезбедите непосредна поддршка на барателот во текот на регистрацијата за да му се олесни на барателот да ги презентира релевантните информации. Методите за да го направите ова вклучуваат прилагодување на вашиот стил на комуникација според ситуацијата, обезбедување сигурност за доверливост, обезбедување информации на начин кој ги зема предвид посебните потреби, организирање на потребните логистички аранжмани и закажување на сослушување за регистрација со специјализиран службеник.
- Онаму каде што е применливо, треба да ги евидентирате индикациите за посебни потреби во досието на барателот и да ги пренесете овие информации до релевантните засегнати страни, да го информирате барателот за релевантната достапна помош и да го упатите барателот на поддршка или понатамошна проценка на посебните потреби.

Деца без придружба.

- Дете без придружба е дете кое пристигнува на територијата на ЕУ+ земјите непридружувано од возрасно лице кое е одговорно за него, без разлика дали според законот или според праксата на засегнатата ЕУ+ земја и сè додека не е ефективно згрижено од такво лице. Тоа го вклучува и секое малолетно лице кое е оставено без придружба откако ќе влезе на територијата.
- Се применуваат специфични гаранции за да се осигури дека малолетниците без придружба можат да ги уживаат своите права и да ги почитуваат своите обврски.

- Треба што е можно поскоро да се назначи законски застапник од страна на надлежен орган за да му помага и да го застапува детето во постапката за азил за да се запази најдобриот интерес на детето и да се исполни правниот капацитет за детето.
- Многу е важно да се биде особено чувствителен на какви било дополнителни индикатори за посебни потреби.
- Барателот може да се идентификува како дете врз основа на анализа на достапни докази (документи и изјави). Во случај на суштински сомнежи во врска со изјавената возраст, може да се спроведе проценка на возраста.
- При поднесување на барање за дете без придружба, треба да се земат предвид следните мерки:
 - о доколку сè уште не е назначен претставник, преземете мерки да се назначи претставник;
 - о обезбедете информации за детето и законскиот застапник за постапката за азил и достапната поддршка;
 - о обезбедете информации за тоа како да се пристапи до достапната правна помош, во согласност со националната поставеност;
 - о поканете го детето да даде свое мислење за сите прашања што го засегаат;
 - о означете ја потребата од посебни процедурални гаранции до надлежниот органот за одлучување;
 - о упатете го детето на понатамошна проценка за посебни процедурални потреби;
 - о упатете го детето на проценка за посебните потреби за прифат;
 - о забележете ги сите членови на семејството на детето кои се присутни во која било ЕУ+ земја;
 - о упатете го детето на процедури за лоцирање на семејството, ако е применливо;
 - о внимавајте и означете ги сите согледувања за кои е потребно итно упатување.

VI. Документ со кој се потврдува статусот на барател за меѓународна заштита

A. Детали за документот

Во рок од 3 дена од поднесувањето на барањето, на барателот мора бесплатно да му се достави **документ или картичка за барател на азил**. Оваа картичка го потврдува статусот на тоа лице како барател за меѓународна заштита и е доказ дека му е дозволено да остане на територијата на ЕУ+ земјата додека се разгледува неговото барање (видете член 6(1) од ДУП) ⁽³⁴⁾. Документот може да содржи фотографија од лицето на барателот заради идентификација. За да се спречи измама, но и за да се осигура дека фотографијата е со скорешен датум и со добар квалитет, се препорачува фотографијата на лицето на барателот да биде сликана од органот што ја издава, наместо да се бара од барателот да достави фотографија.

Документот служи како привремена потврда за барателот да престојува на територијата на ЕУ+ земјата, како и да ги потврди правата на барателот да ги ужива другите права што им се даваат на барателите за меѓународна заштита. Меѓутоа, документот не го потврдува идентитетот на барателот.

Документот треба да важи сè додека барателот има овластување да остане во ЕУ+ земјата. Периодот на валидност наведен во документот можеби не може да го покрие целиот период на разгледување. Властите треба да воспостават мерки за да му овозможат на барателот лесно да го обнови документот.

Информации кои треба да бидат вклучени во документот

Во согласност со член 6 од ДУП, во документот треба:

- да се наведе дека барателот е барател на меѓународна заштита;
- да се докаже дека барателот има право да остане во ЕУ+ земјата додека се чека на постапката на разгледување;
- да се наведе името на барателот;
- да се посочи какво било ограничување на движењето на државната територија, доколку е применливо.

Дополнителни информации кои би можеле да бидат вклучени во документот

Според националното законодавство и практика, документот може да вклучува:

- индивидуален регистарски број и/или бројот на предмет;
- фотографија од лицето на барателот;
- други податоци за идентификација покрај името на барателот, како што се датумот и местото на раѓање;
- местото на живеење и податоци за контакт во земјата домаќин;
- периодот на валидност;
- датумот на пристигнување и/или датумот на регистрација на барањето;
- единствен сериски број на документ;

⁽³⁴⁾ Надлежните органи можат да одлучат да не му издадат картичка на барателот доколку барателот е во притвор или додека разгледувањето на барањето за меѓународна заштита се врши на границата (член 6(2) од ДУП).

- потписот на барателот;
- личните документи што ги поседува барателот;
- информации за семејството или малолетните деца;
- јазикот на постапката или потребата од толкување на одреден јазик;
- информации за овластување за работа;
- органот што го издава;
- датумот и местото на издавање.

Со цел да се спречи фалсификување на документи, се препорачува секоја картичка **да има видливи и специфични безбедносни карактеристики**.

Добра практика

За да им помогнете на барателите и на давателите на услуги да бидат целосно свесни за правата и придобивките на барателите, додајте информации во документот за правата и придобивките на барателот.

Добра практика

Имајте воспоставен систем за закажување кој гарантира дека барателите се информирани за датумот на нивниот термин за лично сослушување на крајот од фазата на поднесување. Датумот, времето и местото на закажувањето може да се наведат во писмена форма, заедно со документот или картичката на барателот.

Оваа практика ја прави постапката за азил потранспарентна и предвидлива за барателот и помага да се одржи врската помеѓу барателот и органот за азил, во смисла дека барателот нема да замине од канцеларијата без да го знае датумот на следната фаза. Исто така, ќе се избегнат проблеми со поканата за лично сослушување, доколку таа биде испратена подоцна.

Бидејќи различни органи може да ги преземат регистрацијата и разгледувањето на барањето, закажувањето на лично сослушување во фазата на поднесување може да не е секогаш изводливо. Како алтернатива за закажување на точно време за личното сослушување, може да му се обезбеди на барателот приближен временски период кога се очекува личното сослушување да се одржи, врз основа на проценките дадени од надлежниот орган за одлучување. Во секој случај, најважно е да се задржи довербата на барателот во постапката за азил и во фактот дека дадените информации се веродостојни.

В. Валидност на документот

Повеќето ЕУ+ земји ја издаваат картичката на барателот за одреден временски период, по што истата ќе биде обновена доколку барателот, во тој момент, сè уште е овластен да остане во земјата. Барателите треба да бидат информирани за важноста и начините за обновување на документот. Не треба да се наметнуваат несразмерни административни барања за обновувањето, за да какви било ограничувања во валидноста на документот не влијаат негативно или не додадат дополнителни чекори за пристап до одредени права додека трае постапката за азил. Во зависност од националната поставеност, може да се земат предвид следните аспекти.

- Доколку регистрацијата и поднесувањето на пријавата се вршат одделно, во моментот на регистрацијата може да се издаде сличен документ, кој важи до датумот на поднесување.

- Периодот на валидност може да се прилагоди според конкретните околности на процесот на разгледување, на пример за временските рокови за преместување во рамките на Регулативата Даблин III, забрзаните постапки на разгледување или очекуваното време за добивање одлука за меѓународна заштита во редовната постапка на разгледување.
- Обновувањето на документот нуди можност да се биде во контакт со барателот. Може да им понуди можност на барателите да ја ажурираат својата адреса и информации за контакт, да поднесат дополнителни документи за поддршка на нивното барање и да поставуваат какви било прашања поврзани со постапката.
- Времето потребно за обновување на документот може да се искористи како показател за тоа дали постои веројатност барателот да побегне или не. Обновувањето може да биде и можност да се поправат дадените информации или да се обезбедат дополнителни информации на барателот кој од причини надвор од сопствената волја го пропуштил терминот за лично сослушување. Оваа информација може да ги вклучува начините на кои барателот може да го изрази својот континуиран интерес за постапката за азил.

С. Обезбедување информации за документот

Кога барателите добиваат документ со кој се потврдува нивниот статус, тие треба да бидат информирани за следново:

- нивната обврска постојано да го чуваат документот кај себе;
- чекорите што треба да се следат ако документот е оштетен или изгубен;
- последиците од необновувањето на документот, според националната практика, без оправдани причини.

Да се запомни

- На секој барател треба да му се достави документ или картичка на барател за азил во рок од 3 дена по поднесувањето на неговото барање.
- Документот го потврдува статусот на тоа лице како барател на меѓународна заштита и е доказ дека му е дозволено да престојува на територијата на ЕУ+ земјата додека се разгледува неговото барање.
- На барателот треба да му се достави валиден документ за целиот период на разгледување. Во зависност од националната практика, документот може да се обезбеди само за одреден временски период, по чие истекување барателот треба да го обнови.
- Треба да им дадете информации на барателите за нивната обврска постојано да го чуваат документот кај себе, периодот на валидност на документот и последиците од потенцијалниот неуспех да се обнови документот доколку тоа е потребно.

VII. Регистрација на последователни барања

Дефиниција на последователни барања (член 2(н) од ДПА)

„Последователно барање“ значи повторно барање за меѓународна заштита направено по конечната одлука за претходно барање, вклучително и случаи кога барателот експлицитно го повлекол своето барање и случаи кога надлежниот орган одбил барање кое следело по имплицитно повлекување во согласност со член 28(1).

Кога регистрирате ново барање за меѓународна заштита, секогаш искористете ја базата на податоци за да одредите дали барателот претходно поднел други барања за меѓународна заштита.

Доколку базата на податоци покажува дека барањето е веќе поднесено и дека постапката сè уште е во тек (т.е. не е донесена конечна одлука), не треба да го регистрирате новото барање. Наместо тоа, треба да го информирате барателот за можноста за поднесување на нови факти или околности како дел од барањето што е во тек, под услов тоа да е можно според националното законодавство. Овие елементи може да се поднесат до надлежниот орган што го обработува барањето (односно до надлежниот орган за одлучување или до судот или трибуналот).

Доколку конечната одлука е донесена по претходното барање (или е негативна одлука или одлука со која се доделува супсидијарна заштита), новото барање ќе се регистрира како последователно барање.

При последователно барање, надлежниот орган ќе го спроведе прелиминарното разгледување за да оцени дали се презентирани или се појавиле нови елементи или наоди и дали тие елементи значително ја зголемуваат веројатноста барателот да се квалификува за меѓународна заштита. Изјавите и документираните докази обезбедени од барателот при регистрацијата се важни фактори кои придонесуваат за прелиминарното разгледување на пријавата. Важно е сите нови елементи и придружни документи да бидат добро евидентирани во фазата на регистрација, бидејќи е можно да не се организира лично сослушување за дополнително да се испита последователното барање ⁽³⁵⁾.

Со прелиминарно разгледување се заклучува дали последователното барање се смета за допуштено или недопуштено. Доколку одредени нови елементи или други наоди значително ја зголемуваат веројатноста барателот да се квалификува како корисник на меѓународна заштита, барањето се смета за недопуштено и постапката за разгледување ќе продолжи. Доколку барателот не обезбедил такви нови елементи или не произлезат такви нови наоди, барањето се смета за недопуштено и постапката за разгледување завршува.

Имајќи ги предвид специфичните карактеристики на постапката за прелиминарно разгледување, треба да му ги обезбедите на барателот следните информации:

- што се смета за последователно барање (односно дека не е шанса за жалба против претходната одлука, туку можност за прикажување на нови релевантни елементи);
- видот на постапката на разгледување што треба да се следи (вклучувајќи го и прелиминарното разгледување);
- што се подразбира под нови елементи и наоди;

⁽³⁵⁾ Во согласност со член 42(2)(б) од ДПА, „Земјите членки можат да утврдат во националното законодавство правила за прелиминарното испитување... Тие правила, меѓу другото, можат: ... да дозволат прелиминарното разгледување да се спроведе само врз основа на писмени поднесоци без лично сослушување“.

- како и каде да се поднесат новите елементи и документи и кога треба да се поднесат;
- дека барателот треба да обезбеди детални информации за тоа зошто новите елементи не биле поднесени порано и како, доколку е применливо, новите елементи се однесуваат на претходното барање (претходните барања);
- можноста да нема ново лично сослушување, во зависност од националното законодавство;
- ако е можно, временскиот рок за постапката на разгледување, во согласност со националната практика.

Додека трае процесот на регистрација може да се обезбеди толкување и може да се користи за преведување на сите формулари што се употребени за поднесување на нови елементи како дел од последователно барање, доколку нема да се организира лично сослушување.

Барателите исто така треба да бидат информирани за следните потенцијални ограничувања на нивните права, што може да се применливи во засегнатата ЕУ+ земја.

- Правото на останување во ЕУ+ земјата може да биде ограничено под одредени услови (член 9(2), член 41 и членови 46(6-8) од ДПА). Правото да се остане во ЕУ+ земјата во текот на постапката за разгледување е општо правило, кое може да се ограничи доколку барателот веќе го има искористено при разгледување на најмалку две барања за меѓународна заштита (односно неговото прво барање и првото последователно барање) во случај овие барања да биле одбиени. Доколку правото за останување е забрането, надлежниот орган исто така треба да се увери дека одлуката за останување нема да го наруши принципот на *невраќање*. Решение дека барателот нема право да остане може да се издаде во моментот на регистрација на барањето.
- Правото на материјални услови за прифат може да биде намалено или повлечено (член 20(в) од ДУП). ЕУ+ земјите можат да ги намалат или повлечат материјалните услови за прифат (дом, храна и облека) доколку барателот поднел последователно барање. Ова значи дека барателот можеби нема право на сместување или на некаква друга материјална помош во текот на разгледувањето на последователното барање.

Препорачливо е да се користи формулар за регистрација кој е конкретно направен за последователни барања, во кој од барателот се бара да ги достави новите елементи кои служат како основа на барањето и сите ажурирања во однос на личните податоци. Специфичните полиња би можеле да ги вклучат информациите на кои се заснова прелиминарното разгледување, вклучувајќи ги новите елементи кои не се вклучени во претходното барање (претходните барања), како овие елементи се поврзуваат со претходните барања за азил, доколку е применливо, како и потенцијалните причини зошто овие елементи не биле споменати претходно.

За повеќе информации за прашањата што може да се постават во текот на поднесувањето поврзано со барањето за азил, видете [Анекс 1 „Полиња за регистрација“](#).

Најмногу се тешки оние ситуации во кои последователното барање е направено за време на процесот на враќање, особено кога таквите барања се направени едноставно за го одложат или оптоварат тековниот процес на отстранување. Во секој од овие случаи, надлежниот орган за одлучување треба да биде консултиран. Затоа, добра практика е да се воспостават директни линии на комуникација помеѓу надлежните органи за отстранување, органите одговорни за регистрацијата и органите за одлучување, да се упатат сите директно поднесени последователни барања пред да се изврши одлуката за враќање и да се дозволи веднаш да се изврши прелиминарно разгледување.

Поврзана алатка на EASO

[Практичниот водич за последователни барања на EASO](#) овозможува алатки за проверка на последователните барања, вклучувајќи ги и аспектите кои треба да се земат предвид во текот на изработката, регистрацијата и поднесувањето на последователните барања. Водичот објаснува што претставува последователното барање и што се подразбира под „нови елементи“ што може да се поднесат за поддршка на последователното барање. Дополнително ги објаснува посебните правила за постапка поврзани со прелиминарното разгледување на последователните барања и истражува конкретни ситуации во кои може да се поднесе последователно барање.

Преводи на овој водич се достапни на [веб-сајтот на EASO](#).

Да се запомни

- Пред да поднесете ново барање секогаш разгледајте ја базата на податоци за да утврдите дали било поднесено претходно барање од барателот.
- Главниот фокус на последователното барање се новите елементи. Треба да прибирате податоци од барателот за новите елементи кои не биле вклучени во претходното барање (барања) и причините зошто овие елементи не биле презентирани претходно.
- Треба да го информирате барателот за тоа што е последователно барање и за новите елементи, постапката што треба да се следи, начинот како да се поднесат нови елементи за поддршка на барањето во текот на прелиминарното разгледување и потенцијалните ограничувања на неговите права во текот на постапката.

VIII. Проверка на податоци

Поглавје IV „Прибирање на податоци за регистрација“ го претставува видот на податоци што треба да се приберат преку (вербални и писмени) изјави и документите обезбедени од барателот во текот на постапката за регистрација.

Ова поглавје се фокусира на различните бази на податоци и алатки кои може да се разгледаат и користат во текот на постапката на регистрација за да се потврдат прибраните податоци. Како службеник за регистрација, можете да спроведете одредени типови на проверка, додека за другите, ќе мора да го упатите досието до специјализирано одделение или орган. Во зависност од вашите права за пристап до различни бази на податоци, можете да ги искористите резултатите од базата на податоци на Евродак и полициските досиеја пред сослушувањето за регистрација. Со ова може да се утврди дали барателот претходно поднел барање за меѓународна заштита или нерегуларно влегол во друга ЕУ+ земја. Исто така, со ова може да се утврди дали барателот има криминално досие или подлежи на важечки меѓународни/европски налози за апсење. Можете да го искористите и ВИС за да видите дали барателот има поднесено било какви барања за виза во Шенген зоната. Други средства за проверка на податоците за време на процесот на регистрација вклучуваат верификација на документи за идентификација, јазична анализа, проверка на семејни врски и пребарување на содржината на социјалните медиуми.

A. Европска дактилоскопска база на податоци за азил

Системот Евродак е база на податоци на ЕУ за отпечатоци од прсти за азил основана со регулативата на Евродак. Оваа база на податоци им олеснува на ЕУ+ земјите да одредат која земја е одговорна за разгледување на едно барање за меѓународна заштита.

Кога некое лице се пријавува за меѓународна заштита во која било ЕУ+ земја, отпечатоците од прсти на тоа лице се земаат и се пренесуваат до централниот систем на Евродак во рок од 72 часа. Системот вклучува податоци за отпечатоци од прсти на секој барател за меѓународна заштита кој има најмалку 14 години. Податоците за отпечатоци се чуваат најмногу 10 години. Централниот систем вклучува и податоци за лица кои имаат најмалку 14 години чии отпечатоци се земени во врска со неправилно преминување на надворешните граници на ЕУ и овие податоци се чуваат 18 месеци.

Системот овозможува да се утврди дали барателот поднел барање за меѓународна заштита или е уапсен во друга ЕУ+ земја во врска со неправилното преминување на надворешната граница. Доколку во системот се пронајдат отпечатоците од прсти на некое лице, исто така е можно да се пристапи и до следните податоци:

- ЕУ+ земјата во која барателот претходно влегол или во која барателот претходно престојувал;
- местото и датумот на приведувањето;
- полот на барателот;
- референтниот број што го користи ЕУ+ земјата;
- датумот на кој биле земени отпечатоците од прсти.

Во однос на барателите за меѓународна заштита, дополнителните податоци може да вклучуваат:

- место и датум на барање за меѓународна заштита;
- доколку е применливо, информации за трансфер од една земја во друга според Регултивата Даблин III и, поточно, датумот на пристигнување по овој трансфер;

- доколку е применливо, информации за заминувањето од територијата на ЕУ+ земјите, било по сопствена иницијатива на барателот или по налог за отстранување, и поточно датумот на заминувањето;
- доколку една ЕУ+ земја одлучи да преземе одговорност за разгледување на барањето со примена на дискреционата клаузула во член 17(1) од Регулацијата Даблин III, се зема датумот кога е донесена одлуката за разгледување на барањето.

ЕУ+ земјата ги назначува надлежните органи кои се овластени да бараат споредба во базата на податоци на Евродак и кои имаат пристап до податоците за отпечатоци од прсти зачувани во системот. Листата на надлежните органи е објавена од Европската Комисија ⁽³⁶⁾. Доколку не сте овластени да ги побарате податоците, може да се воспостави механизам за упатување кој ќе ви овозможи да проверите дали барателот поднел претходно барање или бил уапсен во друга ЕУ+ земја.

В. Визен информативен систем

ВИС беше воспоставен со Одлука на Советот во 2004 година⁽³⁷⁾; со тоа се создаде централен информативен систем за одлуки поврзани со барања за краткорочни визи за посета или транзит низ Шенген зоната. На тој начин, системот вклучува информации за краткорочни барања за визи за Шенген земјите. Не се достапни податоци за долгорочни визи или за какви било визи за ЕУ земјите кои не се во Шенген зоната: Бугарија, Хрватска, Кипар, Ирска и Романија. Регулацијата ВИС ⁽³⁸⁾ дополнително ги дефинира одговорностите и правилата за размена на податоци за виза.

Цели на Визниот информативен систем

ВИС служи за следните цели:

- да се олесни побрза и попрецизна проверка на визите од страна на граничарите и идентификација на лицата пронајдени без документи на територијата на Шенген зоната;
- да се олесни борбата против измамите и да се спречи „купување на визи“;
- да се олесни утврдувањето на ЕУ+ земјата која е одговорна за разгледувањето на барањето за меѓународна заштита и постапката на разгледување на самото барање;
- да придонесе за спречување на заканите за внатрешната безбедност на ЕУ+ земјите.

Достапни податоци во Визниот информативен систем

Системот содржи податоци и одлуки во врска со барањата за визи за краток престој во Шенген зоната.

⁽³⁶⁾ [Листата на надлежни органи за кои е известена Комисијата](#) во согласност со член 43 од Регулацијата (ЕУ) бр. 603/2013 за воспоставување на „Евродак“ за споредба на отпечатоци од прсти за ефективна примена на Регулацијата (ЕУ) бр. 604/2013 со која се утврдуваат критериумите и механизмите за утврдување на земјата членка која е одговорна за разгледување на барање за меѓународна заштита поднесено во една од земјите членки од државјанин на трета земја или од лице без државјанство и за барања за споредба со податоците на „Евродак“ од страна на органите за спроведување на правото на земјите членки и Европол за целите на спроведување на правото, за изменување и дополнување на Регулацијата (ЕУ) бр. 1077/2011 за основање на Европска агенција за оперативно управување со обемни информатички системи во областа на слободата, безбедноста и правдата, ОЈ С 45/1, 8.2.2021.

⁽³⁷⁾ [Одлука на Советот од 8 јуни 2004 година](#) за воспоставување Визен информативен систем (ВИС), 2004/512/ЕС, ОЈ L 213/5, 15.6.2004.

⁽³⁸⁾ [Регулација \(ЕЗ\) бр. 767/2008](#) на Европскиот парламент и на Советот од 9 јули 2008 година во врска со Визниот информативен систем (ВИС) и размена на податоци меѓу земјите членки за визи за краток престој (ВИС регулатива), ОЈ L 218/60, 13.8.2008.

ВИС ги содржи следните категории на податоци:

- алфанумерички податоци за барателот и за визите кои се побарани, издадени, одбиени, поништени, укинати или продолжени;
- фотографии;
- податоци за отпечатоци од прсти;
- линкови до претходни регистрирани барања и линкови до досиеја на барањата на оние лица со кои барателот патувал (ако барателот патувал во група).

Надлежниот орган за одлучување може да искористи конкретни податоци зачувани во ВИС. Видот на податоците што може да се искористат се разликува во зависност од тоа дали целта на органот е да ја одреди ЕУ+ земјата која е одговорна за разгледување на барањето или дали самиот орган е одговорна за разгледување на барањето.

Искористување на податоци во ВИС за одредување на ЕУ+ земјата која е одговорна за разгледување на барање ⁽³⁹⁾

Доколку пребарувањето покаже дека визата е издадена со рок на важење не повеќе од 6 месеци пред датумот на барањето и/или визата е продолжена до датумот на важење не повеќе од 6 месеци пред датумот на барањето, може да се искористат следниве податоци:

- бројот на барањето;
- надлежниот орган што ја издал или продолжил визата и ако органот ја издал во име на друга ЕУ+ земја;
- основните биографски податоци на барателот (презиме, име, датум на раѓање, пол, место на раѓање, тековна националност и националност при раѓање);
- видот и бројот на патните исправи и шифрата со три букви на земјата што ја(ги) издава патната исправа (патните исправи);
- видот на виза;
- периодот на важење на визата;
- времетраењето на предвидениот престој;
- фотографии;
- основните биографски податоци со поврзаните досиеја на барањата за брачниот другар и децата.

Користење на податоци во ВИС за да се разгледа барање ⁽⁴⁰⁾

Доколку пребарувањето покаже дека издадената виза е евидентирана во ВИС, може да се искористат следните податоци:

- бројот на барањето;
- основните биографски податоци на барателот (презиме, име, датум на раѓање, пол, место на раѓање, тековна националност и националност при раѓање);
- видот и бројот на патната исправа (патните исправи) и шифрата со три букви на земјата што ја издава патната исправа (патните исправи);
- датумот на изминување на важењето на патните исправи, органот што ги издал патните исправи и датумот на издавање на документот (документите);

⁽³⁹⁾ Член 21 од ВИС регулатива.

⁽⁴⁰⁾ Член 22 од ВИС регулатива.

- фотографии;
- внесените податоци во однос на секоја издадена, поништена или укината виза или чија важност е продолжена;
- основните биографски податоци со поврзаните досиеја на барањата за брачниот другар и децата.

Како може да се користат информациите достапни во базата на податоци во текот на постапката за регистрација?

ВИС служи за цели, меѓу другото, да се разгледа барањето за меѓународна заштита и за одредување на ЕУ+ земјата која е одговорна за разгледување на барањето. Надлежните органи за азил имаат пристап до податоците во базата за отпечатоци од прсти на ВИС за овие две цели.

Пребарувањето првенствено се врши со споредување на податоците за отпечатоци од прсти кои се прибираат од лице кое поднело барање за меѓународна заштита со податоците на отпечатоците од прсти на оние лица кои поднеле барање за виза. Така, можно е да споредуваат податоците за отпечатоците на прсти за идентификација и верификација. Доколку отпечатоците на барателот не можат да се користат или пребарувањето со помош на податоци за отпечатоци не успее, пребарувањето може да се изврши и со следните податоци:

- тековното презиме или презимето на барателот при раѓање, име (имиња), пол или датум, место и/или земја на раѓање;
- тековната националност или националноста на барателот при раѓање;
- видот и бројот на патната исправа, органот што ја издава, датумот на издавање и/или рокот на истекување.

Покрај идентификацијата на лицето, ВИС може да помогне да се утврди потенцијално претходно патување во земјите од Шенген зоната, да се приберат информации за добиената виза (органот што ја издава, видот на визата, периодот на важење, времетраењето на планираниот престој итн.), идентификација на документите користени за барање виза или за идентификација на потенцијалните придружни членови на семејството. Затоа, се смета за добра практика да се изврши пребарување во ВИС пред да се финализира поднесувањето на барањето за да се пристапи до податоците поврзани со потенцијалните барања за виза.

Во контекст на одредување на ЕУ+ земјата која е одговорна за разгледување на барањето, податоците кои се евидентирани во ВИС може да укажат дека друга ЕУ+ земја би можела да биде одговорна за разгледување на барањето доколку визата била издадена или продолжена од одредена Шенген земја. Ако барањето за виза било одбиено, поништено или отповикано од одредена Шенген земја, ова може да укаже и на потенцијални врски со оваа ЕУ+ земја што можат понатаму да се истражат во контекст на Регулативата Даблин III.

Потребна е патна исправа или пасош кога се аплицира за виза и патување во Шенген зоната со виза. Базата на податоци на ВИС вклучува информации за броевите на пасошите на барателите и валидноста и датумот на важење на пасошот. Ако барателот при регистрацијата изјави дека никогаш немал пасош, но информациите во базата на податоци на ВИС укажуваат дека предал пасош при барањето за виза, треба да поставите дополнителни прашања за појаснување.

Базата на податоци на ВИС ги поврзува податоците за отпечатоци од прсти прибрани за барања за виза со лични податоци кои се потврдени со документ за идентификација. Може да се случи барателот да добие виза и да патува легално во одредена земја, но потоа под друго име да поднесе барање за меѓународна заштита во истата или друга земја. Доколку личните

информации вклучени во базата на податоци на ВИС не се совпаѓаат со податоците што барателот ги дал за време на поднесувањето и регистрацијата на барањето, треба да се слушнат причините на барателот за несовпаѓањата.

Базата на податоци на ВИС може да обезбеди информации за претходно патување во Шенген зоната или да укаже на престој во областа пред да се поднесе барање за меѓународна заштита. Овие информации, заедно со печатите за влез и потенцијалните излези во пасошот, помагаат да се утврди дали барателот поднел барање за меѓународна заштита веднаш по пристигнувањето во земјата. Информациите за претходниот престој во Шенген зоната, исто така, можат да бидат релевантни за разгледувањето на барањето.

При аплицирање за виза се зема и дигитална фотографија. Може да се обрне внимание на изгледот на барателот на фотографијата, бидејќи во одредени околности, на пример, во потенцијални ситуации на трговија со луѓе, податоците за регистрација можат да бидат фалсификувани. Може да се случи и дете да се обиде да се регистрира како возрасен за време на барањето за виза за да може да патува како возрасен во територијата на Шенген зоната.

С. Проверка на документи

Во текот на постапката за регистрација, од барателите се бара да ги предадат документите што ги поседуваат, како што се документација за идентитет и националност, но и други видови документи кои можат да бидат релевантни за барањето за азил. Тие може да вклучуваат професионални документи, судски налози или налози за апсење, членски книшки од политичка партија и воени книшки.

Вашата улога е да ги прибирате и евидентирате ⁽⁴¹⁾ информациите доставени од барателот, а не да ја оценувате веродостојноста или автентичноста на документите поднесени од барателот, освен ако националното законодавство или практика не предвидуваат поинаку. Меѓутоа, ако забележите какви било проблеми со автентичноста на дадените документи, добро е да го означите ова во досието.

Можеби е релевантно да ги добиете заклучоците од проценката на автентичноста на документот пред почетокот на фазата на разгледување. Добра практика е да се воспостави механизам за упатување во фазата на регистрација преку кој можете да ги испратите доставените документи до специјализираната единица или орган (на пр. полиција) задолжен за испитување на автентичноста на документите. Во зависност од националната поставеност, механизмот за упатување може да се применува систематски на сите поднесени документи или да се ограничи на одредени видови документи (на пр. документи за идентитет и националност или документи со безбедносни карактеристики) или на документи за кои, на прв поглед, се појавуваат сомнежи во однос на нивната автентичност.

Документите ги проценува специјализиран персонал преку техничка истрага за да се види дали документите се оригинални. Овој тип на истрага може да се состои од, на пример, споредба со референтни документи во базата на податоци на документи или форензичка проверка на документи.

Кога заклучокот е дека барателот предал лажен или фалсификуван документ, ќе треба да се слушне перспективата на барателот во врска со резултатите. Во зависност од условите кои се утврдени во националното законодавство, можеби нема да биде возможно да му се врати лажен или фалсификуван документ на барателот. Приложувањето на фалсификувани документи само по себе не секогаш значи дека барателот се обидува да ја злоупотреби постапката за азил.

⁽⁴¹⁾ За подетални информации за тоа како да се приберат и евидентираат документите поднесени од барателот, погледнете во [Поглавје IV, „Прибирање на податоци за регистрација“](#).

Барателите можеби користеле фалсификувани документи за да ја напуштат својата земја на потекло преку употреба на шверцери на луѓе или на друг начин, или може да бидат погрешно информирани за потребата да се приложат одредени документи до органите за азил. Затоа, од суштинско значење е да се слушне перспективата на барателот за исходот од верификацијата на документот, а тоа може да се направи за време на личното сослушување.

D. Полициска евиденција

Во контекст на постапката за азил, евиденциите на националната полиција и на Интерпол може да бидат важен извор на информации за повеќе точки. Навистина, ако името на барателот е присутно во полициската евиденција, полициското досие може да обезбеди корисни информации не само во врска со криминалното досие на барателот, туку можеби и за различните аспекти на идентитетот на барателот и претходното живеалиште. Во контекст на постапката за азил, полициската евиденција може да биде извор на информации за маршрута на патувањето, влезната точка во ЕУ и присуството на барателот во одредена земја во одреден момент.

Добра практика е да се споредат ново-регистрираните барања со националните, европските (на пр. Шенген информацискиот систем) или меѓународните полициски досиеја (на пр. Интерпол).

Користењето на полициската евиденција е строго регулирано, а пристап до неа имаат само надлежните државни органи. Доколку полицискиот орган е вклучен во постапката за регистрација, безбедносната проверка може да се изврши во фазата на нивното вклучување. Доколку, напротив, полицискиот орган не е вклучен во постапката за регистрација, може да се воспостави механизам за упатување што ќе му дозволи на органот за регистрација да упатува пријави. Ова исто така ќе му овозможи на органот за регистрација да провери дали барателот е присутен во полициската евиденција.

Во зависност од националната поставеност, безбедносната проверка може да се примени на сите новорегистрирани барања или само на конкретно дефинирани барања, врз основа на повеќе критериуми (на пр. барања на поединци од одредени земји на потекло или со одредени видови барања).

E. Потврдување на семејни врски

Во фазата на регистрација, може да биде потребно да се провери изјавата на барателот за составот на семејството. Оваа проверка може да се однесува на членовите на семејството кои го придружуваат барателот во текот на регистрацијата или може да се однесува на лица кои не биле со барателот во моментот на регистрацијата.

Последниот случај може да настане во ситуација во која новорегистрираниот барател се повикува на семејна врска со лице кое поднело барање за меѓународна заштита во минатото и/или со лице на кое му била одобрена меѓународна заштита.

Семејните врски може да се проверат преку користење на различни методи.

- Прибирање детални податоци за членовите на семејството на барателот. Ова вклучува прибирање на основните лични податоци од барателот за секој член на семејството, како што се неговото име, датум и место на раѓање, моментална професија, брачна состојба, датум и место на склучување на брак, имиња на родители, браќа и сестри, како и нивното тековно место на живеење и контекстот на нивното одвојување од барателот. Овие информации подоцна може да се проверат со вкрстена проверка со информациите дадени

во барањата од засегнатите членови на семејството. Ова уште еднаш ја покажува важноста од веродостојно и целосно прибирање на податоци во моментот на регистрација.

- Добивање и испитување на сите документи поврзани со составот на семејството, вклучувајќи изводи од матичната книга на родените и венчаните и потенцијалните семејни книшки.
- Прибирање податоци за претходно живеење во заедница со секој член на семејството и период кога членовите на семејството живееле заедно.
- Во зависност од контекстот и во ситуации на суштински сомнеж, се прави ДНК тест. Во одредени земји, ДНК тест може да се користи за да се потврдат семејните врски, на пример во ситуации во кои постојат несогласувања поврзани со семејната врска. Несогласувањата може да произлезат од различни изјави или докази обезбедени од трети лица, недостаток на документираност или други докази што го поддржуваат постоењето на семејна врска или индикации поврзани со трговија со луѓе во контекст на изјавените семејни врски.

Покрај прибирањето податоци преку сослушувања и документираност докази, ЕУ+ земјите може да ги проверат семејните врски со спроведување на ДНК тестови. ДНК тестирањето може да се смета за соодветно доколку не постојат помалку рестриктивни начини за да се утврдат семејните врски, како што се документираните докази. Воедно, се препорачува властите да ги сносат трошоците за ДНК тестовите или да не поставуваат несоодветни такси за ДНК тестирање што би создало пречки за барателите да пристапат до своите права.

F. Социјални медиуми

Преку социјалните медиуми, корисниците создаваат онлајн заедници за споделување информации, идеи, лични пораки и друга содржина на интернет. Оваа комуникација често се одвива преку интернет страници за социјално вмрежување или микроблогирање, како што се Facebook, Twitter, Instagram и платформи наменети за блогови.

Социјалните медиуми се широко користени низ светот. Во зависност од социјалната мрежа и индивидуалната употреба, објавените информации може да бидат достапни само за мала група избрани луѓе или да бидат јавно достапни. Барателот можеби има објавено информации на социјалните медиуми за најразлични теми. Таквите информации може да бидат релевантни и корисни за проверка на информациите за барателот.

Добра практика е да се прашаат барателите во текот на фазата на поднесување дали користат социјални медиуми и/или имаат лични веб-сајтови или блогови. Сепак, пристапот до социјалните медиуми е исто така ограничен до степен до кој таквите соопштувања не го нарушуваат правото на приватност на барателот. На пример, барателот не треба да биде обврзан или да се чувствува обврзан, да ја даде лозинката на својата сметка на социјалните мрежи или да даде пристап до информации што се обезбедени со лозинка, освен ако националниот закон не предвидува поинаку за специфични цели и под дефинирани услови.

Информациите што се наоѓаат на социјалните мрежи треба да се користат со најголема претпазливост, бидејќи е особено тешко, доколку е воопшто можно, да се процени веродостојноста на таквите информации.

Може да биде тешко да се утврди автентичноста на различните аспекти на информациите што се наоѓаат на социјалните мрежи. Ова го вклучува изворот или идентитетот на авторот (бидејќи луѓето можат да користат прекари или лажно да користат туѓ идентитет), датумот на информацијата (кој се разликува од датумот на објавување на информацијата) или самата содржина, бидејќи содржината на социјалните медиуми често не е регулирана и има помала веројатност да вклучува уредувачка контрола, наспрем „конвенционалните“ медиумски извори.

G. Јазична анализа и индикација

Анализата на јазикот што барателот го зборува, но и пишува, е метод за да се помогне да се утврди националноста, регионот на потекло или етничкото потекло на барателот ⁽⁴²⁾. Во повеќето случаи, се спроведува анализа на говорот на барателот за да се утврди дали тој ги покажува карактеристиките што се очекуваат од личност која пораснала или се социјализирала во одредено место на потекло.

Јазичната анализа треба да биде спроведена од обучен и квалификуван лингвист (односно обучен професионалец кој поседува експертиза за јазична анализа), а не само од некој чиј мајчин јазик е јазикот за кој станува збор ⁽⁴³⁾. Улогата на лингвистот во постапката за азил е регулирана со принципите на доверливост и непристрасност.

За јазична анализа се потребни доверливи податоци како што е аудио снимка со доволна должина и квалитет. Јазичната анализа се состои од проверка на акцентот, граматиката, вокабуларот и позајмените зборови во говорот на барателот.

Јазичната анализа е процес за кој се потребни трошоци и ресурси. Одлуката дали да се спроведе или да не се спроведе јазична анализа може да се донесе врз основа на поединечни елементи, на пример, ако постојат сомневања во однос на елементите на изјавениот идентитет на барателот (на пр. нивната земја на потекло или место на вообичаено живеење), или посистематски врз основа на однапред дефиниран пакет на критериуми (на пр. за баратели кои тврдат дека се од одредена земја на потекло).

Треба да се внимава кога се донесуваат заклучоци од јазичната анализа. Навистина, државјанството и националноста ⁽⁴⁴⁾ се правни титули, кои не се задолжително поврзани со јазикот (јазиците) што ги зборува еден државјанин. На пример, барателот кој целиот свој живот живеел надвор од својата држава може да нема никакво познавање на јазикот на таа земја или може да има странски акцент кога го зборува јазикот на својата држава.

Затоа, исходот од јазичната анализа секогаш треба да се користи заедно со други индикатори и во контекст на изјавите на барателот. Извештајот за анализа на јазикот може да се користи како дополнителен начин за проверка на информациите дадени од барателот (на пр. нивната земја на потекло, личното минато, места во кои тврдат дека живееле и место на школување).

Освен целосната јазична анализа, постојат и други методи кои имаат ограничен обем, кои често се нарекуваат обезбедување на „јазична индикација“. Јазичната индикација е кратка проверка спроведена од лингвист и/или лице со ист мајчин јазик за да се утврди дали има некакви сомнежи или контра-индикации дека барателот можеби не го зборува јазикот од регионот од кој вели дека доаѓа. Од неодамна се развиени методи за користење на вештачка интелигенција, каде што со компјутер може да се покаже, со одредено ниво на сигурност, од каде може да потекнува говорниот јазик.

Кога исходот од јазичната индикација укажува на тоа дека постојат сомнежи за потеклото на барателот, можно е да се иницира целосна јазична анализа. Јазичната индикација може да биде

⁽⁴²⁾ Тука се користи дефиницијата за јазична анализа за определување на потеклото на Европската миграциска мрежа (ЕММ) (видете го [Поимникот на ЕММ](#), верзија 7.0, јули 2020 година).

⁽⁴³⁾ Група за јазик и национално потекло „Упатства за употреба на јазична анализа во врска со прашања од национално потекло во случаи на бегалци“, *Меѓународно списание за говорен јазик и право*, верзија 11, бр. 2, 2004 година, стр. 2.

⁽⁴⁴⁾ Член 2(г) од регулативата за статистика на миграцијата го дефинира државјанството како „посебна правна врска помеѓу поединецот и неговата држава, стекната со раѓање или натурализација, без разлика дали е со декларација, избор, брак или други средства во согласност со националното законодавство“.

корисна кога барателот нема документ или доаѓа од земја во која може на црниот пазар лесно да се добијат лажни документи за идентификација. Јазичната индикација трае пократко од јазичната анализа бидејќи аналитичарот не мора да напише целосен извештај, туку едноставно може да покаже дека барателот е или најверојатно не е од наведената земја на потекло. Според тоа, јазичната индикација не е ништо повеќе од она што го укажува името, односно, тоа е „индикација“ и не може да послужи како единствена основа за доведување во прашање на веродостојноста на изјавата за земјата на потекло на барателот. Сепак, на барателот може да му се постават прашања во врска со сите недоследности помеѓу изјавите и јазичната индикација, при што дополнително ќе се истражува потеклото на барателот. Додека јазичната индикација главно се користи како алатка за упатување, извештаите од јазичната анализа се сметаат за докази од страна на органите и судовите.

Да се запомни

- Евродак е база на податоци ширум ЕУ која содржи отпечатоци од прсти од државјани на трети земји кои поднеле барање за меѓународна заштита во други ЕУ+ земји или кои биле уапсени поради неправилно преминување на надворешните граници на ЕУ. Оваа информација може да помогне во одредувањето на земјата која е одговорна за разгледување на барањето.
- ВИС е централен информативен систем за одлуки поврзани со барања за краткорочни визи за посета или транзит низ Шенген зоната, што може да се користи за проверка на претходниот престој во земјите од Шенген зоната, одредувајќи која земја е одговорна за разгледување на барањето и за поддршка на разгледувањето на самото барање.
- Социјалните медиуми може да обезбедат отворени достапни информации кои би можеле да помогнат во проверката на изјавите дадени од барателот. Со овие информации треба да се постапува со претпазливост поради тешкотијата да се одреди нивната веродостојност.
- Јазичната анализа или јазичната индикација се врши врз основа на аудио снимки и може да помогне да се утврди националноста, регионот на потекло или етничкото потекло на барателот.

IX. Важност на податоците за регистрација за фазата на испитување

Податоците од регистрацијата може да се користат за цели на организација и планирање (видете [Дел А „Организација и планирање“](#)), за да се спроведе барањето до најсоодветниот процес за азил или работен тек (видете [Дел В „Спроведување случаи“](#)) и да се идентификуваат и предвидат потребите за ресурси (видете [Дел С „Идентификување на потребите за ресурси“](#)).

А. Организација и планирање

Податоците за регистрација го водат процесот на планирање за личното сослушување. Податоците од регистрацијата укажуваат на времето што треба да се одвои за личното сослушување, ако треба да се организира толкувач, дали треба да се обезбедат или да се воспостават посебни гаранции пред сослушувањето и кои надлежни службеници би биле најсоодветни за да го водат случајот. Распоредувањето на конкретен надлежен службеник и/или толкувач се заснова на различни фактори, како што се:

- искуството на надлежниот службеник при постапување со барања со одредена сложеност;
- стручноста на надлежниот службеник во врска со одредена земја или регион на потекло, вид на изјава или одредена тема (на пр. исклучување);
- специјализацијата на надлежниот службеник (и/или толкувач) во однос на сослушување баратели со одредени посебни потреби;
- полот на надлежниот службеник и/или толкувачот, бидејќи надлежниот службеник и толкувачот по можност би биле од ист пол како барателот, доколку е можно и ако тоа го бара барателот (освен ако органот за одлучување смета дека барањето се заснова на причини кои не се поврзани со тешкотиите на барателот при презентирањето на нивното барање);
- поврзаноста помеѓу членовите на семејството и поврзаните случаи;
- достапноста на надлежниот службеник и толкувачот (особено ако сослушувањето треба да се врши на редок јазик);
- секој можен судир на интереси, особено ако надлежниот службеник и/или толкувачот го познава барателот од друг контекст.

В. Спроведување случаи

ЕУ+ земјите може да воведат систем за спроведување, исто така познат како систем за тријажа, преку кој новорегирираните случаи се разликуваат и се спроведуваат во различни правци во фазата на разгледување. Ова спроведување се одвива врз основа на информациите кои се прибрани во фазата на регистрација. Целта на системот за спроведување е да се насочи и подобри ефикасноста на процесот на разгледување.

Правците во системот за спроведување може да се креираат на различни начини, во зависност од обемот на предмети што треба да се обработуваат, достапните ресурси и стратешките избори на органот за одлучување. Еден систем за спроведување може да ги содржи, на пример, следните правци.

- **Правец на „приоритет“.** Во зависност од националната практика, може да се употреби приоритет, меѓу другото, во следните ситуации:
 - о ако барателот е ранливо лице или има потреба од посебни процедурални гаранции;
 - о ако, врз основа на индивидуалните податоци за регистрација, предметот веројатно е добро основан или, алтернативно на тоа, веројатно се прикажува како неоснован (ако овој концепт постои во националната практика), на пример врз основа на стапките на признавање.
- **Правец за забрзани процедури.** За да се почитуваат пократките временски рокови во забрзаните постапки, може да се користи наменски правец за да се избегне забавување на забрзаните случаи од страна на други „редовни“ случаи. Забрзаните правци често се користат за безбедни земји на потекло или кога, во барањето, не се покренати прашања што се релевантни за меѓународна заштита.
- **Правец посветен на одреден обем на предмети од одредена земја на потекло.** Оваа практика може да се воведи кога, на пример, тоа оптоварување со предмети е важно во однос на бројот на предметите и/или стручниот кадар на канцеларијата за тој обем на предмети.
- **Правец посветен на постапката за допуштеност.** Ова може да се спроведе, на пример, за баратели кои веќе добиле меѓународна заштита во друга земја членка или за последователни барања.

Податоците за регистрација се клучни за развој и имплементација на системот за спроведување.

Анализата на прибраните податоци за регистрација е почетна точка од која може да се донесе одлука за тоа дали, во контекст на тековниот и предвидениот обем на предмети, воведувањето на систем за спроведување би ја подобрило ефикасноста на фазата на испитување (разгледување) или не.

Понатаму, континуираното следење на податоците од регистрацијата овозможува да се идентификува секоја потенцијална потреба за ажурирање или прилагодување на системот за спроведување, со цел да се одговори на оптоварувањето со новорегистрираните предмети.

С. Идентификување на потребите за ресурси

Информации за земјата на потекло

Трендовите во податоците за регистрација може да покажат појава на нова (или ненадејно или брзо зголемување во постоечка) земја на потекло во обемот на случаите на азил. Оваа констатација може да предизвика потреба од информативна единица за земјата на потекло со цел да се спроведе истражување за оваа земја на потекло.

Правни и политички насоки

Слично на тоа, трендовите во податоците за регистрација може да покажат појава на нов вид побарување или ново правно прашање, што би ја поттикнало потребата од креирање на специфични упатства за земјата или доктринарни и правни насоки за ова прашање.

Толкување

Појавата или зголемувањето на одреден обем на предмети, исто така, може да предизвика потреба од дополнителни услуги за толкување на одреден јазик.

Човечки ресурси

За зголемувањето на бројот на регистрирани предмети или зголемувањето на бројот на сложени предмети може да биде потребно дополнително регрутирање на надлежни службеници.

Да се запомни

- Анализата и поделбата на податоците од регистрацијата му овозможуваат на органот за одлучување ефикасно да ги подготви своите краткорочни и среднорочни активности, како што е закажувањето сослушувања.
- За да го подобрат и рационализираат нивниот капацитет за обработка, ЕУ+ земјите можат да воведат систем за спроведување според кој, по регистрацијата, предметите се спроведуваат во различни насоки. Податоците за регистрација се клучни за развој и имплементација на системот за спроведување.
- Податоците за регистрација може да ги нагласат потенцијалните потреби за ресурси во однос на, на пример, информации за земјата на потекло, правни насоки, толкување и човечки ресурси.

Анекси

Анекс 1: Полиња за регистрација

Одредување од одговорност. Овој анекс дава преглед на полињата за регистрација за кои редовно се бараат податоци од барателите во фазата на регистрација. Прегледот ги вклучува податоците што овој практичен водич препорачува да се прибираат во фазата на регистрација, информации што треба да се обезбедат и индикации за тоа кога службениците за регистрација треба да означат одредени информации наменети за стручните колеги, одделенија или други органи и/или да го упатат случајот. Прегледот не е наменет да понуди стандарден формулар за регистрација, особено затоа што секој формулар за регистрација треба да се прилагоди на националниот контекст, во зависност од тоа кој какви информации прибира и кога и за кои постапки ќе се користат податоците. Прегледот може да се користи како референтен документ за евалуација на формуларите за регистрација што се користат на национално ниво.

Според директивите и регулативите на ЦЕАС, податоците што треба да се евидентираат во раните фази на постапката за азил се со задебелени (масни) букви, со фусноти во кои се цитираат конкретните членови од директивите и регулативите за кои станува збор. Слично на тоа, информациите што треба да им се дадат на барателите, како што е потребно согласно директивите и регулативите на ЦЕАС, се означени со сино, со соодветните референци цитирани во фусноти.

Податоци за регистрација: Прво барање за меѓународна заштита

ДЕТАЛИ ЗА РЕГИСТРАЦИЈА

- ☐ Регистарски број
- ☐ Број на случај
- ☐ Датум на поднесување ⁽⁴⁵⁾
- ☐ Место на поднесување ⁽⁴⁶⁾
- ☐ Тип на барател (возрасен, малолетник без придружба или зависно лице) ⁽⁴⁷⁾
- ☐ Вид на барање (прво барање, последователно барање или повторно отворено барање) ⁽⁴⁸⁾

Толкување

- ☐ Користено толкување (кога е потребно) ⁽⁴⁹⁾
 - ☐ Јазик за толкување
 - ☐ Идентификациски број на толкувачот
 - ☐ Барателот потврдува дека го разбира толкувачот

⁽⁴⁵⁾ Видете член 34(2)(е) од Регултивата Даблин III.

⁽⁴⁶⁾ Видете член 34(2)(ф) од Регултивата Даблин III.

⁽⁴⁷⁾ Видете член 3(1)(а) од регулатива за статистика за миграција.

⁽⁴⁸⁾ Видете член 34(2)(е) од Регултивата Даблин III.

⁽⁴⁹⁾ Видете член 12(1)(б) од ДПА.

Информации доставени до барателите

- ☐ На барателот му се даваат информации за постапката за регистрација и постапката што треба да се следи по регистрацијата ⁽⁵⁰⁾
- ☐ На барателот му се даваат информации за неговите права и обврски во текот на постапката за азил ⁽⁵¹⁾
- ☐ Барателот потврдува дека ги разбира информациите што му се доставени

Детали за контакт

- ☐ **Адреса** ⁽⁵²⁾
- ☐ Телефонски број
- ☐ На барателот му се даваат информации за тоа како да регистрира промени на неговите детали за контакт ⁽⁵³⁾

Биометриски податоци

- ☐ Фотографија
- ☐ **Отпечатоци од прсти** ⁽⁵⁴⁾
- ☐ Потпис

Други детали

- ☐ Присуство на барателот на социјални медиуми
 - ☐ Платформи на социјални медиуми
 - ☐ Дополнителни информации, како што се корисничко име(имиња), лични интернет страници или блогови (ако е применливо)

Зависно возрасно лице

- ☐ Зависното возрасно лице е информирано за последиците од поднесувањето на барањето во негово име ⁽⁵⁵⁾
- ☐ Зависното возрасно лице е информирано за правото да поднесе одделно барање ⁽⁵⁶⁾
- ☐ **Побарана е согласност од зависното возрасно лице да се поднесе барање што е направено во негово име** ⁽⁵⁷⁾

Барањето за согласност мора да биде во писмена форма од зависното возрасно лице и да се додаде во досието на барателот.

ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ

Име и род

- ☐ **Цело име** ⁽⁵⁸⁾
 - ☐ Име (Имиња)

⁽⁵⁰⁾ Видете член 12(1)(а) од ДПА.

⁽⁵¹⁾ Видете член 12(1)(а) од ДПА.

⁽⁵²⁾ Видете член 13(2)(в) од ДПА.

⁽⁵³⁾ Видете член 12(1)(а) од ДПА.

⁽⁵⁴⁾ Видете член 11(а) Регулотива за Евродак.

⁽⁵⁵⁾ Погледнете член 7(2) од ДПА.

⁽⁵⁶⁾ Погледнете член 7(2) од ДПА.

⁽⁵⁷⁾ Погледнете член 7(2) од ДПА.

⁽⁵⁸⁾ Видете член 34(2)(а) од Регулотивата Даблин III и член 6(1) од ДУП.

- ☐ Презиме (Презимиња)
- ☐ Моминско име (доколку е применливо)
- ☐ Пол ⁽⁵⁹⁾
 - ☐ Претпочитани родови заменки
- ☐ Име на татко
- ☐ Име на мајка

Датум на раѓање

- ☐ Датум на раѓање ⁽⁶⁰⁾
 - ☐ Датумот на раѓање заснован на календарот што се користи во земјата на потекло (доколку е применливо)
 - ☐ Индикација дека датумот на раѓање е проценка или е точен
 - ☐ Објаснување за тоа како е утврден проценетиот датум на раѓање (доколку е применливо)

Место на раѓање

- ☐ Земја на раѓање ⁽⁶¹⁾
- ☐ Место на раѓање ⁽⁶²⁾
 - ☐ Провинција/регион/административна територија
 - ☐ Село/општина/помала област ⁽⁶³⁾
- ☐ Причини поради кои барателот не го знае своето место на раѓање (доколку е применливо)

Националност

- ☐ Националност ⁽⁶⁴⁾
 - ☐ Индикација дека националноста е воспоставена или изјавена/претпоставена
 - ☐ Индикации за причините поради кои националноста е неизвесна (доколку е применливо)
- ☐ Други националности ⁽⁶⁵⁾
- ☐ Бездржавјанство
 - ☐ Индикација дека бездржавјанството е воспоставено или изјавено/претпоставено
 - ☐ Индикации за причините поради кои барателот се смета за лице без државјанство (доколку е применливо)

Детали за псевдоним

Терминот „псевдоним“ се однесува на лични податоци кои се суштински различни од другите лични податоци, како што се моминско име/презиме, имиња што се користат во неофицијални функции или лични детали регистрирани во бази на податоци.

- ☐ Име (Имиња)
- ☐ Презиме (Презимиња)

⁽⁵⁹⁾ Видете член 4(1) од регулативата за статистика за миграција и член 11(в) од регулативата за Евродак.

⁽⁶⁰⁾ Видете член 4(1) од регулативата за статистика за миграција и член 34(2)(а) од Регулотивата Даблин III.

⁽⁶¹⁾ Видете член 3(1)(а)(ii) од регулативата за статистика за миграција и член 34(2)(а) од Регулотивата Даблин III.

⁽⁶²⁾ Видете член 34(2)(а) од Регулотивата Даблин III.

⁽⁶³⁾ Видете член 4(1) до (2) од ДК и член 13(1) од ДПА.

⁽⁶⁴⁾ Видете член 4(1) од регулативата за статистика за миграција и член 34(2)(а) од Регулотивата Даблин III.

⁽⁶⁵⁾ Видете член 34(2)(а) од Регулотивата Даблин III.

- ☐ Датум на раѓање
- ☐ Место на раѓање
- ☐ Националност
- ☐ Дополнителни информации, како што е изворот на информации за деталите за псевдонимот и за која цел се користел псевдонимот

ЗЕМЈИ НА ПРЕТХОДНО ЖИВЕАЛИШТЕ

Претходното живеалиште се однесува на сите земји надвор од земјата на потекло каде што барателот имал намера да ја искористи заштитата или да остане ⁽⁶⁶⁾.

- ☐ **Земја на претходно живеалиште** ⁽⁶⁷⁾
- ☐ **Место на претходно живеалиште** ⁽⁶⁸⁾
 - ☐ Проовинција/регион/административна територија
 - ☐ Село/општина/помала област
- ☐ Период на престој
- ☐ Причина(и) за престојот
- ☐ Дозвола за престој во земјата на претходно живеалиште
 - ☐ Тип на дозвола за престој
 - ☐ Период на важење

ДОКУМЕНТИ

Документи за идентификација

- ☐ **Пасош** ⁽⁶⁹⁾
 - ☐ Индикација дека барателот моментно поседува пасош или дека барателот има пасош што моментно не го поседува
 - ☐ Број на пасош
 - ☐ Период на важење
 - ☐ Датум на издавање
 - ☐ Орган на издавање
 - ☐ Место на издавање
 - ☐ Пасошот е задржан од страна на надлежните органи за проверка на неговата автентичност или барателот ќе се обиде да го достави пасошот до органот за одлучување
- ☐ **Други документи за идентификација** ⁽⁷⁰⁾

Другите документи за идентификација се документи што не се пасош со кои може да се утврди идентитетот на барателот, како што се лична карта, лична книшка или извод од матична книга на родени.

⁽⁶⁶⁾ Претходното живеалиште не се однесува на повремени посети или транзит низ земја различна од земјата на потекло на барателот.

⁽⁶⁷⁾ Видете член 3(1)(a)(iii) од регулативата за статистика за миграција и член 34(2)(г) од Регултивата Даблин III.

⁽⁶⁸⁾ Видете член 34(2)(г) од Регултивата Даблин III.

⁽⁶⁹⁾ Видете член 13(2)(б) од ДПА и член 34(2)(б) од Регултивата Даблин III.

⁽⁷⁰⁾ Видете член 13(2)(б) од ДПА и член 34(2)(б) од Регултивата Даблин III.

- ☐ Индикација дека барателот поседува други документи за идентификација или дека барателот има документи што моментно не ги поседува
- ☐ Вид на документ
- ☐ Број на документ
- ☐ Документот за лична идентификација е задржан од страна на надлежните органи за проверка на неговата автентичност или барателот ќе се обиде да достави други лични документи до органот за одлучување
- ☐ Нема документи за идентификација
- ☐ Индикација дека барателот никогаш не поседувал пасош и/или други документи за идентификација
- ☐ Дополнителни информации, како што се причините поради кои нема пасош или други документи за идентификација

Придружни документи

Придружни документи се сите документи што барателот ги доставува за да го поткрепи барањето за меѓународна заштита, вклучувајќи изводи од матична книга на венчани, книшки за воена служба или какви било други документи за да го поткрепи барањето за азил.

- ☐ **Вид на документ ⁽⁷¹⁾**
 - ☐ Индикација дека документот што барателот го поседува е оригинал или копија
 - ☐ Дополнителни информации, како што се главната тема на документот, органот што го издава, датумот на издавање и она што барателот сака да го прикаже со поднесување на документот

ИНФОРМАЦИИ ЗА ПОТЕКЛО

- ☐ Етничка припадност
- ☐ Религија
- ☐ **Јазици што барателот ги разбира ⁽⁷²⁾**
 - ☐ Мајчин јазик
 - ☐ Познавање на други јазици
 - ☐ Ниво на знаење
- ☐ Образование, вклучувајќи години на посетување на училиште и/или типови на посетувани училишта
- ☐ Професија, вклучувајќи информации за поранешното вработување

СЕМЕЈСТВО

- ☐ Брачен статус (семец/оженет/разведен/вдовец)

Членови на семејството

- ☐ Сопружник/правен партнер
 - ☐ Име (Имиња)
 - ☐ Презиме (Презимиња)

⁽⁷¹⁾ Видете член 13(2)(б) од ДПА.

⁽⁷²⁾ Видете член 12(1)(а) од ДПА и член 5(2) од ДУП.

- ☐ Датум на раѓање/возраст
- ☐ Место на раѓање
- ☐ Националност
- ☐ Тековна локација
- ☐ Датум на стапување во брак
- ☐ Дополнителни информации, како што се детали за брак што не е законски потврден
- ☐ Поранешен сопружник (поранешни сопружници)/правен партнер (правни партнери)
 - ☐ Име (Имиња)
 - ☐ Презиме (Презимиња)
 - ☐ Датум на раѓање/возраст
 - ☐ Место на раѓање
 - ☐ Националност
 - ☐ Тековна локација/датум на смрт

Ако барателот е разведен од брачниот другар или е во брак со повеќе од еден брачен другар:

- ☐ Датум на стапување во брак/развод
- ☐ Дополнителни информации, како што се детали за брак/развод што не е законски потврден
- ☐ Деца
 - ☐ Име (Имиња)
 - ☐ Презиме (Презимиња)
 - ☐ Датум на раѓање
 - ☐ Место на раѓање
 - ☐ Националност
 - ☐ Тековна локација
 - ☐ Мајка на детето
 - ☐ Име (Имиња)
 - ☐ Презиме (Презимиња)
 - ☐ Националност
 - ☐ Татко на детето
 - ☐ Име (Имиња)
 - ☐ Презиме (Презимиња)
 - ☐ Националност

Други членови на семејството

Други членови на семејството ги вклучуваат следните роднини кои живеат во различни земји или кои можеби се починали.

- ☐ Родител(и)
 - ☐ Име (Имиња)
 - ☐ Презиме (Презимиња)
 - ☐ Датум на раѓање/возраст
 - ☐ Националност
 - ☐ Тековна локација/датум на смрт

- ☐ Браќа и сестри
 - ☐ Име (Имиња)
 - ☐ Презиме (Презимиња)
 - ☐ Датум на раѓање/возраст
 - ☐ Националност
 - ☐ Тековна локација/датум на смрт
- ☐ Други важни членови на семејството
 - ☐ Име (Имиња)
 - ☐ Презиме (Презимиња)
 - ☐ Датум на раѓање/возраст
 - ☐ Националност
 - ☐ Тековна локација/датум на смрт

Членови на семејството кои се присутни во други ЕУ+ земји

Доколку некој од горенаведените членови на семејството е присутен во друга ЕУ+ земја, треба да се приберат следните информации за секој член на семејството.

- ☐ **Лични детали за членот на семејството (како што е наведено погоре) ⁽⁷³⁾**
 - ☐ Однос со членот на семејството
 - ☐ Земја на живеалиште
 - ☐ Статус за престој
 - ☐ Детали за контакт
 - ☐ Индикација дека барателот е зависен од членот на семејството
 - ☐ Дополнителни детали за оваа зависност, како што е дете или постар возрасен или состојба на попреченост или сериозна болест
 - ☐ Индикација дека членот на семејството е зависен од барателот
 - ☐ Дополнителни детали за оваа зависност, како што е дете или постар возрасен или состојба на попреченост или сериозна болест

Лоцирање на семејството

Доколку барателот е дете без придружба, треба да се евидентираат деталите за контакт на родителите. Ако детето има (дополнителни) примарни старатели, деталите за контакт на овие старатели и информациите за нивниот однос со детето исто така треба да се евидентираат ⁽⁷⁴⁾.

- ☐ Однос со детето
- ☐ Име (Имиња)
- ☐ Презиме (Презимиња)
- ☐ Адреса
- ☐ Телефонски број

⁽⁷³⁾ Видете член 34(2)(а) од Регулативата Даблин III.

⁽⁷⁴⁾ Ве молиме имајте предвид дека ќе треба да се процени најдобриот интерес на детето пред да започне лоцирањето на членовите на семејството, во согласност со член 31(5) од ДК.

ПОВРЗАНИ СЛУЧАИ

- ☐ Индикација на броеви на досиеја на роднини регистрирани во земјата на азил
- ☐ Индикација на броеви на барања кои се поинаку поврзани со случајот на барателот (на пр. баратели кои заедно побегнале од иста причина)

МАРШРУТА НА ПАТУВАЊЕ

- ☐ **Маршрута на патување** ⁽⁷⁵⁾
 - ☐ Користен транспорт за патување
 - ☐ Датум на напуштање на земјата на потекло
 - ☐ Датум на пристигнување во земјата домаќин

РАНЛИВОСТИ

Ранливостите се однесуваат на посебни процедурални потреби и/или потреби за прифат што може да ги има барателот. Вашата улога е да ги идентификувате знаците на ранливост и да ги означите до надлежниот орган за азил, да обезбедите непосредна поддршка што е достапна во фазата на регистрација и да го упатите барателот на понатамошна проценка и/или поддршка.

- ☐ **Знаци на ранливост што укажуваат на посебни потреби** ⁽⁷⁶⁾
 - ☐ Дополнителни забелешки за овие знаци на ранливост, како што е опис на конкретни индикации
- ☐ барателот е информиран за достапната помош што е релевантна во неговата ситуација, вклучувајќи правна помош и психосоцијална и медицинска поддршка ⁽⁷⁷⁾
- ☐ Барателот е упатен на следнава помош (со согласност на барателот)
- ☐ Забелешки за потребата за понатамошно(и) упатување(а), како што се проценка за посебни потреби, проценка за најдобрите интереси на детето, назначување на законски застапник (доколку постојат индикации дека барателот е непридружувано малолетно лице, има интелектуална попреченост или има сериозно психичко заболување)

ДАБЛИНСКА ПОСТАПКА

- ☐ На барателот му се обезбедуваат основни информации за Даблинската постапка, вклучувајќи ги критериумите за одредување која ЕУ+ земја е одговорна за разгледување на барањето за меѓународна заштита ⁽⁷⁸⁾
- ☐ На барателот му се обезбедуваат основни информации за споредба на отпечатоци од прсти во системот Евродак ⁽⁷⁹⁾
- ☐ Евродак резултат (доколку е достапно)
- ☐ Резултат од Шенгенскиот информациски систем (доколку е достапно)
- ☐ Резултат од ВИС (доколку е достапно)

⁽⁷⁵⁾ Видете член 34(2)(г) од Регулативата Даблин III.

⁽⁷⁶⁾ Видете член 24(1) од ДПА и член 22(1) од ДУП.

⁽⁷⁷⁾ Видете член 24(3) од ДПА.

⁽⁷⁸⁾ Видете член 4(1) од Регулативата Даблин III.

⁽⁷⁹⁾ Видете член 29(1) од Регулативата за Евродак.

Индикација за врски со друга ЕУ+ земја

- ☐ **Индикација за живеалиште/престој во друга ЕУ+ земја ⁽⁸⁰⁾**
 - ☐ Дополнителни информации за дозволата за престој, визата или други документи издадени од друга ЕУ+ земја, вклучувајќи ја и земјата издавач, видот на документот, потенцијалниот датум на издавање и истекување (доколку е применливо)
- ☐ **Индикација за барање за меѓународна заштита во друга ЕУ+ земја ⁽⁸¹⁾**
 - ☐ Дополнителни детали за барањето, како што се земјата каде што е поднесено барањето и исходот (ако е применливо)
- ☐ Барателот (треба) да биде упатен до Одделението за Даблин (земајќи ги предвид сите индикации за престојување на членовите на семејството, живеалиште/престој на барателот и/или барање за меѓународна заштита во друга ЕУ+ земја или други земји)

БАРАЊЕ ЗА АЗИЛ

- ☐ **Краток опис на причините за барање за меѓународна заштита ⁽⁸²⁾**

Последователно барање

Доколку барателот поднесе последователно барање, треба да се приберат и следниве податоци.

- ☐ **Нови елементи или наоди кои претходно не биле доставени до органот за азил (детален опис) ⁽⁸³⁾**
 - ☐ Причини зошто новите елементи или наоди не се доставени порано до органот за азил
 - ☐ Како новите елементи или наоди потенцијално се поврзуваат со барањето(ата) за азил презентирано(и) во претходно барање (барања)
- ☐ Кои било други причини за барање на меѓународна заштита

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ

- ☐ Дополнителни информации релевантни за барањето кои не се споменати погоре, како што се информации за означување до органот за азил, направени дополнителни упатувања или индикација за потребите во врска со постапката за азил

ЗАВРШНИ БЕЛЕШКИ

- ☐ Евидентираните информациите во формуларот за регистрација се читаат назад до барателот
- ☐ Барателот потврдува дека содржината на формуларот за регистрација правилно го одразува сослушувањето за регистрација
- ☐ На барателот му се даваат информации за следните чекори во постапката за азил ⁽⁸⁴⁾
- ☐ На барателот му се даваат информации за тоа како ќе бидат поканети на личното сослушување и за (проценето) време/датум на личното сослушување (доколку е достапно) ⁽⁸⁵⁾

⁽⁸⁰⁾ Видете член 34(2)(г) и (д) од Регулативата Даблин III.

⁽⁸¹⁾ Видете член 34(2)(е) од Регулативата Даблин III.

⁽⁸²⁾ Видете член 4(2) од ДК.

⁽⁸³⁾ Видете член 40(2) од ДПА.

⁽⁸⁴⁾ Видете член 12(1)(а) од ДПА.

⁽⁸⁵⁾ Видете член 12(1)(а) од ДПА.

Детали за присутните лица во текот на поднесувањето

- ☐ Службеник за регистрација
- ☐ Толкувач
- ☐ Правен советник
- ☐ Законски застапник/старател

Потписи

- ☐ Барател
- ☐ Службеник за регистрација
- ☐ Толкувач
- ☐ Законски застапник/старател/правен советник (доколку е применливо)

Анекс 2: Контролен список на обезбедување информации

Во согласност со член 12(1)(а) од ДПА, на барателот за меѓународна заштита мора да му се обезбедат информации барем за темите наведени подолу. Подетален опис на видот на информации што му се даваат на барателот под секоја ставка може да се најде во [Поглавје III „Обезбедување информации“](#).

Постапка што треба да се следи

- ☐ Цел на регистрација
- ☐ Практични чекори преземени во текот на постапката за регистрација
- ☐ Постапка за одредување која ЕУ+ земја е одговорна за разгледување на барањето
- ☐ Доверливост во текот на постапката за азил
- ☐ Регистрацијата се спроведува бесплатно
- ☐ Информации за документот со кој се потврдува статусот на лицето како барател за меѓународна заштита

Доколку регистрацијата и поднесувањето се вршат одделно:

- ☐ Како и каде да се поднесе барањето
- ☐ Последици од неподнесување на барањето

Доколку барателот е дете:

- ☐ Право да поднесе барање во свое име (ако детето има такво правно својство според националното законодавство)
- ☐ Право да поднесе барање преку своите родители, други членови на семејството, возрасно лице кое е одговорно за него, или законски застапник

Доколку барателот е зависно возрасно лице:

- ☐ Право да поднесе барање во свое име
- ☐ Последици од неподнесување на барањето во свое име

Права и обврски во текот на постапката

Права

- ☐ Да остане во земјата членка додека барањето е во фаза на чекање или се разгледува
- ☐ Материјални услови за прифат што овозможуваат соодветен животен стандард
- ☐ Пристап до толкувач
- ☐ Правна помош и застапување во постапката за азил
- ☐ Комуникација со УНХЦР и други организации што обезбедуваат правна помош или друг вид на советување

Доколку барателот е ранливо лице:

- ☐ Соодветна поддршка да ги ужива своите права и да ги почитува обврските во текот на постапката за азил
- ☐ Соодветна поддршка во однос на потребите поврзани со условите за прифат

Доколку барателот е во притвор:

- ☐ Причини за притвор
- ☐ Следење на постапка за оспорување на решението за притвор
- ☐ Можност да се побара правна помош и застапување

Обврски

- ☐ Да соработува со органите
- ☐ Да се појави лично пред органите
- ☐ Да ги предаде документите што ги поседува барателот кои се релевантни за постапката на разгледување
- ☐ Да ги почитува временските рокови за поднесување на елементите за поткрепа
- ☐ Да ја соопшти адресата за контакт и сите промени на адресата на органите
- ☐ Да му бидат земени отпечатоци од прсти

Можни последици од непочитување на обврските или несоработување со органите

- ☐ Постапката на разгледување може да се прекине
- ☐ Проценката на релевантните елементи во барањето за азил може да се наруши
- ☐ Постапката за азил може да се забрза
- ☐ Може да се примени притвор за да се утврди идентитетот, националноста или други релевантни елементи за барањето
- ☐ Материјалните услови за прифат може да се намалат или во исклучителни случаи да се повлечат

Временски рокови за постапката на разгледување

- ☐ Разгледувањето ќе се заврши што е можно поскоро во рок од 6 месеци (во зависност од националната поставеност, може да се применат и други временски рамки)
- ☐ Периодот на разгледување може да се продолжи по одредени основи до 21 месец

Средства што му се на располагање на барателот за исполнување на обврската да ги достави елементите за да го поткрепи неговото барање

- ☐ Можност да обезбеди документирани и други докази за да го подржи барањето
- ☐ Средства да достави документирани докази
- ☐ Време кога може да се дадат документирани докази

Последици од експлицитно или имплицитно повлекување на барањето

Експлицитно повлекување

- ☐ Постапката на разгледување завршува
- ☐ Пристапот до правата на барателот за меѓународна заштита завршува

Имплицитно повлекување

- ☐ Постапката за разгледување може да се прекине или барањето да се одбие
- ☐ Постапката за разгледување може повторно да се отвори во одреден временски рок во зависност од националната пракса

Правни референци

Овој дел ги содржи целосните детали на референци до законски одредби и релевантна судска пракса.

Овој краток преглед на правни референци не е наменет да биде исцрпна референтна алатка. Тој само има за цел да обезбеди практични насоки за надлежните службеници така што ќе ги упати на некои од најрелевантните одредби.

Правни референци	Тема	Релевантен член (Релевантни членови)
Директива за постапки за азил (Директива 2013/32/EU)	Пристап до постапката Барања направени во име на издржувани или малолетни лица Гаранции за барателите Обврски на барателите Баратели кои имаат потреба од посебни процедурални гаранции Гаранции за малолетни лица без придружба Прибирање информации во поединечни случаи Доверливост	Член 6 Член 7 Член 12 Член 13 Член 24 Член 25 Член 30 Член 48
Директива за стандардите за квалификување (Директива 2011/95/EU)	Проценка на фактите и околностите	Член 4
Директива за условите за прифат (2013/33/EU)	Информации Документација Процена на посебните потреби за прифат на ранливи лица Малолетни лица без придружба	Член 5 Член 6 Член 22 Член 24
Регулатива Даблин III ((EU) Регулатива бр. 604/2013)	Право на информации Почеток на постапка Споделување информации	Член 4 Член 20 Член 34
Регулатива за Евродак (Регулатива (EU) бр. 603/2013)	Споредба и пренос на отпечатоци од прсти Евидентирање на податоци Права за поднесените податоци	Член 9 Член 11 Член 29

Регулатива за статистика за миграција (Регулатива (ЕУ) бр. 862/2007 и за изменување и дополнување на Регулатива (ЕУ) 2020/851)	Статистика за меѓународна заштита	Член 4
Визен информативен систем (Регулатива (ЕЗ) бр. 767/2008)	Проверка и искористување на податоци во ВИС за да се определи ЕУ+ земјата што е одговорна за разгледување на барањето	Член 21
	Проверка и искористување на податоци во ВИС за да се разгледа барањето (член 22)	Член 22

Getting in touch with the EU

In person

All over the European Union there are hundreds of Europe Direct information centres. You can find the address of the centre nearest you at: https://europa.eu/european-union/contact_en

On the phone or by email

Europe Direct is a service that answers your questions about the European Union. You can contact this service:

- by freephone: 00 800 6 7 8 9 10 11 (certain operators may charge for these calls),
- at the following standard number: +32 22999696 or
- by email via: https://europa.eu/european-union/contact_en

Finding information about the EU

Online

Information about the European Union in all the official languages of the EU is available on the Europa website at: https://europa.eu/european-union/index_en

EU publications

You can download or order free and priced EU publications at: <https://publications.europa.eu/en/publications>. Multiple copies of free publications may be obtained by contacting Europe Direct or your local information centre (see https://europa.eu/european-union/contact_en).

EU law and related documents

For access to legal information from the EU, including all EU law since 1952 in all the official language versions, go to EUR-Lex at: <http://eur-lex.europa.eu>

Open data from the EU

The EU Open Data Portal (<http://data.europa.eu/euodp/en>) provides access to datasets from the EU. Data can be downloaded and reused for free, for both commercial and non-commercial purposes.

Publications Office
of the European Union